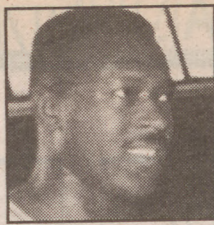

Miguel Sanzek, UPNtik, kontuak eskatu dizkio Otanori, 'Nafarroako GAL' dela eta / 4

Martin Etxeberriak gaur utzi egingo HABEko zuzendari izateari / 12

Taugresek azken fitxajea aurkeztu zuen atzo, Ricky Brown pibota / 22

EUSKALDUNON

Egunkaria

OPERA

Ainhua Arteta, Mimi Arriagan

Ainhua Arteta izango da 'La Boheme-ko' Mimi hilaren 15, 17 eta 19an Bilboko Arriaga antzokian, opera denboraldia zabalduko duen ekitaldian. / 23

Asteartea, 1995eko urriaren 10a / VI. urtea / 1.499. zenbakia / Salneurria: 110 pta. / 6 libera

Azken borrokek kolokan jarri dute iragarritako su-etena Bosnian

Atzo gauerdian Bosnian indarrean behar zuen su-etena kolokan zegoen, eraso bortitzak gertatu baitziren arratsean. NATOren hegazkinek serbiarren posizioak bonbardatu zituzten eta musulmanen eta serbiarren arteko erasoak ere ugaltu egin ziren. Baita Clintonek iragarritako su-etena egun batzuk atzeratzea. / 16

Finisterreko Kontseilua, euskal errefuxiatuen babesleen alde

Parisen epaituko dituzte azaroan auzipetuta geratu diren 37 bretoi

Euskal errefuxiatuei 1992tik aurrera babesa emateagatik auzipetuta geratu eta azaroan epaituko dituzten 37 herritar bretoiak

«ohiko harrera eskuzabala agertu besterik» ez zutela egin adierazi eta beren aldeko «errukia» eskatzea erabaki zuen atzo, aho ba-

tez, Finisterreko Kontseilu Nagusi bretoiak. Aipatutako 1992. urtean eta aurrerantzean 120 bretoi atxilotu zituen Frantziako

Poliziak, euskal errefuxiatuak etxean eduki edo babesa emateagatik. Horietatik 37 azaroan epaituko dituzte. / 6-7

EFE / MONDELO

«Baldintzarik gabeko» su-etena iragarri du FLNC historikoak

Korsikako Nazio Askapenerako Frontearen adar historikoak «baldintzarik gabeko» su-etena iragarri zuen atzo agiri baten bidez. Dagoeneko udan iragarri zuen FLNCK ez zuela Frantzian atentaturik egingo, eta atzo Korsikan ere ez duela egingo jakinarazi zuen, azken hiru ekintzak bere gain hartu eta gero. / 14

Koltzaren epaiketa hasi da kutsadura gertatu eta hamalau urtera

Koltza olioaren epaiketa hasi zen atzo Entzutegi Nazionalan. UCD alderdiko zazpi buruzagi epaitzen ari dira orain 14 urte gertatu zen kutsadura dela eta. Epailak buruzagi horietako bakar bat errudun jotzen badute, Espainiako Administrazioak 600.000 milioi pezetako kalteordaina eman beharko du. / 15

Abraham txikia txapeldun nagusi bilakatu zen

Abraham Olano anoetarrak Munduko Txirrindularitza Txapelketa irabazi eta gero «egia bihurturiko ametsa» dela adierazi zuen atzo Kolonbian. Olanok talde osoaren lana goraipatu zuen, bereziki Indurainena: «Txapeldun handi bat dela erakutsi zuen, aurkariak gelditu eta nahastuz». Argazki txikian, bera baino bizikleta handiagoarekin ageri da Abraham, sei urte zituenean. / 18-19

DONOSTIAKO XVIII. HERRI MARATTOIAK IAZKO IBILBIDEA IZANGO DU IGANDEAN ERE / 21

Intsumisioaren
untzia

BEGO MONTORIO

JOAN zen astean Nafarroako Diputazioko bal-koian kateatu zen, astebur-uan lehen bisita izan du Iru-ñeko kartzelan. Pello, in-
tsumisioa. Familia preson-
degiko arauak ikasten ari da, halabarrez, hurrengo anaiei ere laister tokatuko zaie eta. Batek kontra badago bilatu eta atxilotzeko agindua, gazteenari berehala helduko zaio garaia. Ez da samurra izango, gauzak aldatu ezean.

Legeak dio gizartearekin kitatu beharreko zorra duela Pellok, ziega-egunetan ordaindu behar dutela intsumituek egindako 'gaitza'. Eta legeak dienez, horretan ari dira berrehun gazte Euskal Herrian. Bukatu da patioan egoteko denbora, denak barrura.

Bitartean, idazle eta kirolariak ikusten di-tugu epaitegietan, soldaduzkara joan nahi ez dutenen defentsan. Abokatu eta epaileek si-naturiko agiriak irakurtzen ditugu intsumi-sioaren inguruko legeria alda dezaten eska-tuz. Manifestaldiak eta sinadura bilketak antolatzen dira egungo egoera eta zigorraren aurka. Oso aldeko giroa dute gizartean intsu-misioek (5.000 baino gehiago Euskal He-rrian). Eta hala ere ez da nahikoa, zeren gaur, berriz ere, ziega barrutik sentituko baitute Pellok eta bere kideek nola ixten diren espe-txeko ateak.

Ozenago egin beharko dugu oihu, eskatu ordez exijitu, bide berriak asmatu, zerbait, inori kalterik egin ez dioten gazte hauek ba-rrutik entzun ez ditzen ate metalikoen za-rata izugarriak. Oraindik ere giltzapen bai-taude, zuloan, eta kartzela ez da sekula txan-txetako kontua.

Hartze dugu

J. L. DAVANT

BAI, «hartze dugu» di-
ñogu iparraldean, zerbait
«zor zaigula» adierazteko.
Gainera Zuberoko «hartze-
lant» hitzak 'kreditore' ga-
rela erraiten du. Baina he-
goaldeko kazetetan gure «hartze dugu» hori
maiz bilakatzen da «hartzeN dugu» eta zori-
txarrez errealitatean ez da beti horrela ger-
tatzten, zor zaiguna frangotan ez digutelako
emaiten. Adibidez Euskal Herriko kargudu-
nak izendatzen dizkigutelarik, ardura gerta-
tzen da euskararik ez dakiten batzuk agertzen
direla gure artzainen aulkietan.

Kasu bat distiranta ikusi dugu berriki Bil-
boko apezpiku berriarekin. Izendapen horre-
taz ez omen da ezer aipatu behar, politika
egitea bailitzateke. Baina zer ez genezake
laster entzun Madrilén sar balezate gaztele-
raz ez dakien gotzai bat, edo Parisen frantse-
sez ez dakien bat? Baionakoak ez zakien
euskararik baina ikasi du, agian berdin egi-
nen du Bizkaikoak. Aita Sainduak aldiz, po-
loniarrak izan arren, italiaraz bazakien Erro-
mako obispo hautatu zutelarik, eta ongi de-
ritzot noski pundu horri.

Hargatik Elizaren ganik nahi genukeena,
ber gisan eskatu behar diegu erakunde pu-
blikoei. Alde horretatik bada zer egina he-
goaldean, eta askoz ere gehiago iparraldean:
hemen euskaldun bezala, Job sainduaren hei-
nean gaude, ta saindu ez baigara batzuk sail
horretan bederen, Jainkoari eskerrak, ez du-
gu arras ongi jasaitzen gure egoera nazkaga-
rria. Halere pazientzia gehiegi du askok, so-
raio sobera badago gutartean euskararen zor-
te txarrak dagokiola, eta etsaia ederki baliat-
zen da ainitzen lozorro horretaz; lobelarririk
aski badu gainera bere meneko, zer gerta ere.

Zor diguna ez digu beraz emaiten eta har-
tze duguna ez dugu hartzen, zorigaitzotz eta
malurusk.

● LAVANGUARDIA

Terrorismoa
Frantzian

Jaled Kelkal, Frantzian zen
terroristarik bilatuena, hil egin
zen iragan irailaren 29an Lyonen
poliziarekin izandako tiroketa
batean. Aljeriar gaztea urriaren
6an hilobiratu zuten, eta geroztik
atentatuak bat bestearen atzetik
etorri dira Frantzian. Talde Isla-
miko Armatuak (GIA) hartu ditu
bere gain atentatuok eta ekintze-
tan jarraitu egingo duela iragarri
du, Parisek Aljeriako erregime-
nari ematen dion sustenguari
erantzuteko.

Gertaera hauek, oroz gain, bi
irakurketa dituzte. Leheha,
Frantziari dagokiona, joan den
uztailaz geroztik ia dozena bat
atentatu terroristaren biktima
izan baita. Eta bigarrena, Aljeria-
ko barne egoeraren bilakaera; he-
rrialde horretan lehendakaritza-
rako hauteskundeak dira azaroa-
ren 16an, gerra zibilak iraun di-
rauen bitartean.

HEMEROTEKA

Chirac, utz gaitzazu pakean.

GALLEGO & REY / DIARIO 16

Frantziako gizartearen aurka-
ko atentatuak oroigarri lagarriak
ditugu, hots, Europako demo-
kraziak zer-nolako arriskupean
diren oroitarazten dutenak.
Kontua ez da etsai berri bat bi-
latzea aro berri baterako. Arazoa
da etsai hori jada badagoela.
Frantzia jasaten ari den atentá-
tuek berriz ere erakusten dute
zenbateko beharra duten herrial-
de demokratikoei terrorismo
gaietako elkarlana indartzeko,
edozein koloretakoa dela ere te-
rrorismo hori. Frantziak bere ha-
ragitan bizi du, baina mehatxua
auzo herrialde eta herrialde lagun
guztiei doakie. Eta, egun Europa-
ko hegoaldeko datoren arrisku
honengatik ere, ez da egoki parte

osotasunarekin nahastea. Arris-
kua ez da hainbeste islamismoa,
nahiz eta bere agermoduetako
batzuk mendealdeko bizimo-
duarekin bateraezinezak direla
ageri den. Arriskua terrorismoa
da.

EDITORIALA

Diario de
Noticias
Itoitz airean

Entzutgi Nazionalak zaplaste-
koa eman dio Jose Borrellék zu-
zentzen duen Ministerioari na-
farren masailan. Izan ere, Foru
Komunitatetik nekeza da antze-
maten zer leku betetzen duen

Itoizko urtegiak fase terminalean
dagoen Felipe Gonzalezen Go-
bernaren lehentasunetan. (...) Nafarroan inoiz ezin izan da sai-
hestu halako susmo bat, Minis-
terioan funtsean ezaxola zegoela
urtegiaren kontuan. (...)

Nafarroarentzako, hala ere,
funtsezko obra da, Komunitateko
nekazaritza-abeltzaintza sekto-
rea birmoldatzeko eta urtegiaren
inguruko bailaren garapen bide-
rako; eta dakartzan ingurugiro eta
gizarte kostuak ez dira ia deus
onuren aldean, beren jarduerak
gainbehera joateko arriskuan di-
tuzten gizarte sektore garrantzi-
tsuei etorkizunerako dakartzkien
onuren aldean.

MANUEL BEAR

ZUZENDARIARI

Kaleraketa
ideologikoak

Irailaren 29an LABeko kide batzuek igor-
ritako gutunari hainbat xehetasun egin nahi
genioke honetan. Egia da LABek salatu zitue-
la Elgoibar eta Zornotzako kaleratzeak joan
den uztailean, baina egia da ere STEE-EL-
LASEk berbera egin zuela hilabete horretan;
langileak oporretan egongo dira bai, baina ez
sindikatu hau. Zilegitzat jotzen dugu honex-
gatik irailan langile guztiei jakinaraztea udan
zehar gertaturikoa. Ez dugu inolako zalantza-
rik kaleratze hauei ideologiko adjetiboa jar-
tzen diegunean, pribatuaren aldeko jarrera
erakutsi zutenek ez baitute inolako arazorik
izan, bai ordea, publikoaren alde jo zutenek.
STEE-ELASEkoak izan ala ez. LABeko nor-
bait izan da kaleratua? Ikastolak sare pribat-
uan mantentzearen aldeko zirenak kaleratuak
izan dira? Nola uler daiteke Elgoibarko ikas-
tolak erabili zuen baremoaren hainbat kon-
tzeptu? Argi dago kontzeptu horien atzean
izkutatzen dela langileen buru eta gogoak
kontrolatzeko nahia.

Harrigarria da, bestalde, langile kaleratuei
esatea ez dutela aukeratu sindikaturik egokie-
na beren interesak defenditzeko. LABeko ki-

dea izateko garantia bat suposatuko luke mota
hauetako aferei aurre egiteko? Ez dira libre
langileak sindikatu bat edo beste aukeratzeko
orduan? Egia da STEE-ELASEk ez duela
ikastola pribatueta % 10a, baina horrek ez du
esan nahi isilik egongo garenik, ezta aband-
onaturik utziko gure ate aurrera helden diren
langileak ere. Gogoratu behar diegu ikastola
horietako ordezkari sindikalei (LABekoak,
jakina) beren ikastetxeetako langile guzti-
guztiak defenditu behar dituztela eta ez baka-
rrik bere sindikatuko kide direnak, hori baita
bere egin beharra.

Bakoitzaren arduraz den bezainbatean, argi
utzi nahi dugu arazo hau publiko- pribatu ez-
tabaidaren egunetatik plazaratu genuela, pri-
baturaren alde jokatu zutenek ongi bai baitze-
kiten bere jarrerak kaleratze posibleak ekarri-
ko lituzkeela.

Bukatzeke, esan beharra dago kaleratze
guztien kontra borrokatuko duela sindikatu
honek (sindikatu guztiek bezalaxe, uste dugu),
are gehiago kaleratzeak ideologikoak dire-
nean.

BELEN ARRONDO
JOXPI LASA
GasteizGaztelera,
helduen jolasa!

Kilometroak, egun ederrarekin Donostia-
rantz abiatu ginen, jende kopuruaren ondorioz
pilaketak gertatu ziren. Inguruan haur, gazte
eta helduen esamesak entzungai. Denbora gu-
txiag orduko nire haserreaz ezagutarazi nion
nire lagunari. Haserrea batez ere helduek era-
gina izan zen. Gurasoek nahiz eta umeei
euskaraz hitz egin beraien artean gehienek
gaztelera hitz egiten zuten. Zenbat eta hel-
duago izan gaztelera hitz egiten zuten gaz-
teak gero eta gehiago ziren. Ez al da hau gu-
rasoen errua? Nire haserre handiagotu egin
zen, ordea, autobusera igotzerakoan Kilome-
troetatik zetorren familia euskaldun bateko
amak «cuatro a Oyarzun» eskatu zuenean.

Euskararen borroka eguneroko borroka da.
Euskaldunon hizkuntza ez da lotsatzekoa, bai
ordea harrotzekoa. Abestiak dioten bezala he-
rria da gorputza eta hizkuntza bihotza. Eta bi-
hotz horrek arnasa har dezan gure gorputzaren
beharra du, bestela izaterik bai al du?

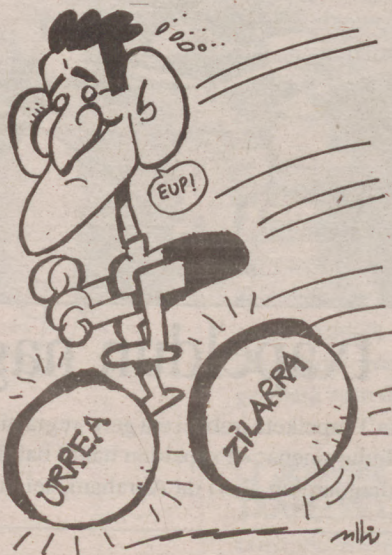
IÑIGO ESNAOLA
A. PILDAIN
Lezo (Gipuzkoa)

GAIA JARRITA

Abraham
Olano

Zirkuitoan biraka
kilometro pila,
denak zioten azkar
buka dadila.
Anoetarrak salto
inork ez zekila,
erasoak askori
egin zien mella.
Lehertu zen kurpila,
hala ere mutila
dominaren bila;
hi hain haiz abila,
bejondeikela
eta zorion mila! (bir)

ANJEL MARI PEÑAGARIKANO

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90
ISSN 1134-640X

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URÍA

Zuzendaria: MARTXELO OTAMENDI

Gerentea: FERNANDO FURUNDARENA

Publizitate: MARI JOSE SARASA

HELBIDEAK

Egoitza nagusia: Gudarien etorbidea, 2/g / 20140 Andoain
☎ 300 222 / Erredakzio faxa: 300 255 / Publizitateko faxa: 300 707Arabak: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
☎ 17 80 79 / Faxa: 17 80 77 / ☎ Publizitatea: 17 66 86Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irritzi dorrea) / 310 #1 Iruñea
☎ 17 80 78 / Faxa: 17 80 77 / ☎ Publizitatea: 17 66 86Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo
☎ 410 40 46 / Faxa: 410 37 15 / ☎ Publizitate Orokorra: 410 38 55
Publizitate Lokala: 410 38 46Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/503 Posta
kutxatila, / 64100 Baiona / ☎ 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

Desterruaren zelaietan

UPV-EHUKO irakasle despedituek hirugarren urtea hasi dute Leioako campusaren atarian desterraturik (laugarrena despediturik). Herrien borrokarik zailena ahanzturaren aurkakoa da. Zein da auzia, zertan dago? Bost hitzetan esango dizugu: unibertsitateak, subsidiarioki, injustizia egiten zien/die irakasle asoziatuei (fijo ez direnak) kontratu administratibo bera behin eta berriz azken hoge urteotan sinatzera behartuz. Lanpostu fijo eskuratzeko bide bakarra espainiar funtzionari izatea denez, UPV-EHUKO ehunen bat irakasle asoziatu borroka luzea egin zuten bigarren bide bat, kontratu laboralak irekitzeko. Azkenik asanbladak porrot egin zuen, sindikatu ezagun bateko arduradunek beldurraren estrategiak ikaraerazita, eta sinatu. Sei irakasleok asanbladaren hasierako izpiritu eta erabakiari eutsi zioten eta ez zuten ez sinatu ez eta egoera injustua onartu. Beste (errie) asanbladarena ere oso gogorra izan baitzen) borroka gogor bat egin eta desterraturik amaitu zuten. Unibertsitatean irakasteko espainiar funtzionari izan behar direnako intsumisioa aldarrikatzen dute.

Irakasleok ez dute «dena ala deus ez» planteatzen. Ongi dakite kontratu laboralaren eskakizun horrek bere denbora eta arauzko bideak egin behar dituela erakunde erabakiorretan barrena. Horregatik, bizipidea eta osasuna borrokan egiazki arriskatu ondoren, euren auziari irtenbide duina ematen zion legezko akordio probisional baina onargarri batera heldu ziren errektorearekin. Zoritxarrez, unibertsitateko sektore intoleranteak atzera bota zuten. 11 gose greba eta 6 itxialdi egin dituzte. Gartzela-zigorreko epaiketaren zain daude baina ez da dena alferrik izan. Udaberrian UPV-EHUKO 'Irakaslego propioa garatzeko oinarriak' onartu zituen. Oinarriok oraindik Eusko Legebiltzarretik igaro behar dute.

Beraz, azkenean, hurrengo paradoxa gerta

liteke: irakaslego propioa UPV-EHUKO indarrean jartzea baina sei irakasleok kanpoan geratzea. Egoera guzti honetan sei irakasleok alde zer egin dute beste irakasle abertzaleek, zer LAB, STEE-EILAS eta ELAK? Orohar, pertsonak, elkartasunaren kontzeptu zabala duten subjektu independenteek, laguntza handiagoa eskeini diete sindikatu horiek eta horietako kideek baino, salbuespen eskergarri eta jator batzuk salbuespen. Adibidez, erresistentzia-kutxan independenteak % 80 diren bitartean, LABekoak % 10 baino ez dira. Harritzeko ere ez da jakinez, adibidez, LABeko arduradun bat erresistentzia-kutxaren aurka mintzatu zela. Are gehiago, aurren, Ertzaintzak, errektoreak aginduta, hamabosgarren eguneko gose-greban oso ahuldua zegoen J.R. Etxebarría unibertsitateetik bota ondoren, Jose Ramon unibertsitateko LABen egoitzan entzerratu zen bai gose greba jarraitzeko, bai babesa izateko, Erdi Aroko elizetan egiten zen modura. LABek ez zion eman sindikatu abertzale ezkeriari batengandik espero zen harreara. Are gehiago, 'personalismoari' atxakia botatz, publikoki ekintza hori eta beste batzuk salatzen zituen kartel bat atera zuten irakasleok kontra. Desterratuoi legitimatea kendu nahi zietela zirudien. Eta beste hainbat. Ez goaz STEE-EILASez hemen mintzatzea, sei irakasleok arteko inor ez baita sindikatu hortakoa izan, horko kide jakin batzuk inork baino kalte handiagoa egin badie ere irakasle desterratuoi. ELAK, bere aldetik, Euskal Herriarentzat hain eskakizun garrantzitsua defendatzearen sortutako arazo honen aurrean eskuak garbitu ditu nonbait. Abandonatuta dauzkate.

Sindikatu horietako kideengandik maiz entzun dugu irakasle desterratuok laido eta iseka asko egin dizkietela eta horregatik ukatu dietela elkartasuna. Horrela izanik ere, «nik bai, niri ez» esaera zaharra ekarriko genieke gogora eta borrokan zebiltzan garaian ea zer

egin zuten beraiek galdetu. Baina ulertzekoa ere bada, beren kontratu-sinaduraren aurrean ispilu bihurtu baitira despedituok. Batek ez du sei irakasleok jokabideekin ados egon behar beraiei elkartasuna adierazteko. Sostengu Batzordeko guztiak ez gauden bezala. Batek, bere mugak onarturik, ahal duen elkartasun handiena adierazi beharko lieke beren bizimodua eta etorkizuna etuskal irakaslego propio baten alde horren gogor arriskatu dutenoi. Injustizia baten aurrean erreakzionatu egin zuten, inoiz ez dute biolentzia erabili eta nahiko zigorra jasan dute. Ezin dugu onartu gizarteak, faltsuki borroka-ekintzen zilegitasuna egileen kopuruak edo erakundeek mugarratzen dutenik.

Irakasle asoziatuei irailaren 30ean amaitu zaizkie kontratu administratiboak eta errektoregoak zaharrak beste bi urterako berritzea eskeini die. Oso aukera ederra izan dute sindikatuak 'Irakaslego propioaren oinarrietan' onartuta dagoen ebazpen iragankorra (lau urte daramatzaten irakasle asoziatuak fijo bihurtuko direla esaten duena) errektoregoari exijitzeko, baina ez dute egin. Zergatik? Ezkurtuko traturen bat? Beste aukera bat ere bazeukaten, kontratu administratiboaren testua errektoregoarekin negoziatzea eta testu berria irakasle desterratuok eskatzen dutenaren aurka ez egotea behintzat (oso aldaketa legala, edozein alde juridikotatik). Baina ez dute ez bata ez bestea egin. Edozelan, elkartasuna ahanztuta dagoela dirudi, zoritxarrez. Esandakoak saminduraz esanda ere, itxaropena dugu Euskal Herriko jendeek, unibertsitateko irakasleak barne, lagunduko dietela sei desterratuoi unibertsitate sartzeko. Jadanik UPV-EHUKO 214 irakasle sinatu dute horren alde.

INAKI ZABALETA
LAURA MINTEGI

SUSTENGU BATZORDEKO KIDEAK

Baserria bere osotasunean mantentzearen alde

1992ko uztailaren 1etik hona Euskadiko Elkarte autonomoan oinarritutako buruzko Lege berria daukagu. Bertan, idatzita jasotzen da Bizkaiko betiko legedia, hau da, Lege Forala eta Arabako Aiala, Audio eta Aramaio herrietako Legedia.

Gipuzkoari dagokionean artikulua bakarrik agertzen da, 147 artikulua hain zuzen. Hala ere, legeak berak aukera ematen du, ahalmena Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskutan datzenez, zuzenbide pribatuari dagokion ohiturak idatziz jasotzeko eta bide batez baserriaren interesak defendatzeko.

Une honetan Gipuzkoa osoan, Bizkaiko 'anteiglesia' eta Araban zenbait herri ezik, Espainiako Legedia aplikatzen da, 1889ko Kode Zibila. Legea sortu zenean, orain dela 100 urte baino gehiago, Kastilako eta Andaluziako latifundioetan pentsatzen egin zen, latifundio sail guztiak seme bakarraren eskutan uztea gaizki ikusten zelarik baina, kontuan izan gabe, gure baserrietako terreneoen eskaxia eta sakabanaketa.

Gaur egungo legearen arabera, baserrietako sailak gehiago zatikatzeko lirateke, legeak berak dioenez, gutxienez eta igoaleko zatitan, baserriaren herena (hirutatik bat) seme-alaba guztien artean banatu behar baita.

Errealitatean sortzen zaizkigun arazoak

Egun, esperientziak hala erakusten du, testamentua egin izan ala ez, senide guztiei bere lur zatia eman behar zaiela. Beraz, baserria zatitu egin behar da eta kalte hori ebitatzeko baserriaren balorazioa egin eta lurrak eman ordez, eman beharrekoa dirutan izango da.

Normalki, balorazioak egiterakoan erizpide edota kriterio zeharo ezberdinak izaten dira; baserrian geratzen denak, nekazaritzako kriterioak aplikatuz, balorazioa bajuagoa egiten du eta baserriatik aldegitakoak, aldiz, merkatal kriterioak aplikatuz, balorazio altuagoa egiten dute. Ohizko ondorioa: balorazioa auzitegietan erabakitzen da eta familiar hurremanak erabat apurtuta.

Beste alde batetik, oso arrunta izaten da ere, hainbat urtetan baserrian lan egin ondoren azkenean ia ezer gabe geratzen diren seme-alaben kasua. Seme-alaba bat egon daiteke hogeita hamar edota berrogei urte baserrian lanean, bere izenean ezer izan gabe eta, okerrago dena, gurasoak testamentua egin gabe hiltzen badira baserriaren zatirik nagusia etxetik kanpo daudenentzat geratzeko arriskuarekin.

Zer egin baserria ez zatikatzeko?

ENBA sindikatuarentzat oso garrantzitsua da Gipuzkoako legedi propioa sortzea base-

riaren bideragarritasuna —baserria explotazio bezala ulertuz— eta etorkizuna bermatzeko. ENBA prest dago eta lanean ari da; beti ere, baserriko lanetan jardun nahi dutenen etorkizuna finkatzeko eta bermatzeko. ENBAko kideok bultzatu nahi dugun lege berriaren ardatzik nagusienak ondorengo hauek lirateke:

— Legearen oinarria baserriaren osotasuna eta bideragarritasuna bermatzea litzateke.

— Gurasoek askatasuna osoa behar dute izan, baserriaren jabetza osoa, baserrian lanean geratzen den seme-alabaren aldeko testamentua egiteko.

— Testamentua ez dagoenean edo baserria zatitu nahi denean, baserriaren balorazioa egiterakoan nekazaritzako erizpideak izango dira kontutan.

— Gurasoen eta baserrian geratzen den seme-alabaren artean kontratua egiteko aukera izango da.

Hauexek dira gure oinarriak, espero dezagun hemendik aurrera eman beharreko pausak arinak izatea eta laister, Gipuzkoan legedi propioa eta baserriaren interesetara egokitua izatea.

PILI ZUBIARRAIN LASA
ENBA SINDIKATUKO ABOKATUA

JOSEBA ALVAREZ
HBko Mahai
Nazionalako kidea
EGIN

«Espainiar Estatutik ez datorkigu ezer onik, problemak besterik ez»

ROSA AGUILAR
Izquierda Unidako
parlamentaria
EL MUNDO

«Felipe Gonzalezek jada ez du nahi boterea, baina behar du, Justiziatik babesteko»

RUPER ORDORIKA
Abeslaria
EL CORREO

«Sakonean, tradizioa ez den guztia plagioa da; hala ere, oso atsegin ditut plagioak»

KOLDOBIKA JAUREGI
Eskultorea
EL DIARIO VASCO

«Artistaren funtzioa gaur egun, Euskal Herrian, errenta aitortpenetik bizirik ateratzea da»

ZAKILIXUT

© Olariagak

GAL auzia

berriz ikërbidean

Erantzukizun politikoak onartzeko eskatu diote HBk eta UPNk Otanori

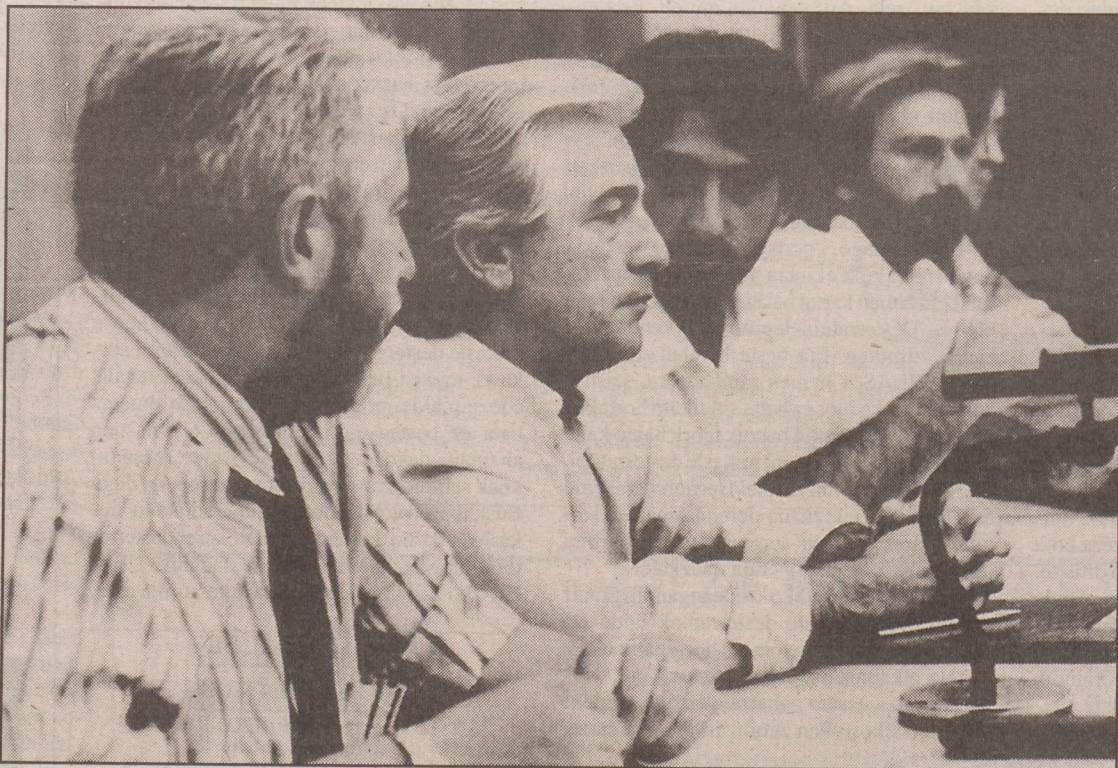
'El Mundo-k' argitaratu zuenez, GALen talde bat eratu zen Nafarroan

Parlamentuko alderdi orok —PSN barne— 'Nafarroako GALi' buruz 'El Mundo-k' argitaratu informazioa auzitegietan argitzeko eskatu zuten atzo. Hori ezezik, UPNk eta HBk erantzukizun politikoak onartzeko ere eskatu zioten Javier Otano lehendakariari, urte horietan PSNko idazkariordea izan baitzen.

IRUÑEA

Espainiako Estatuko Barne Ministerioak GALen talde bat sortu zuen Nafarroan, 'El Mundo' egunkariak atzoko alean argitaraturiko informazioaren arabera. Taldea 1983tik 1986ra bitartean aritu zen eta sei atentatu egin zituen Ipar Euskal Herrian. GALen adar horrek, komunikabideak plazaratu zuenez, Iruñeko Poliziako Buruzagitza Nagusiko egitura erabili zuen. Urte horietan, Luis Roldan Gobernuaren ordezkaria zen Nafarroan eta Gabriel Urralburuk, Nafarroako lehendakaria eta PSNko idazkaria zenak, bazuen ekintzen berri 'El Mundo-ren' arabera.

Hori dela eta, Parlamentuko alderdi guztietako ordezkariak, baita PSNk ere, gertakizunak auzitegietan argitzeko eskatu zuten atzo. Hori ezezik, HB eta UPN alderdien arabera, Javier Otano gobernuburuak erantzukizun politikoak ere onartu egin behar ditu, Nafarroako GAL taldea aritu zen urteetan PSN alder-

Otanori gogoratu diote PSNko idazkariorde izan dela. Argazkian Urralbururen ondoan (1992an).

EFE

diko idazkariordea izan zelako.

Miguel Sanz UPNko ordezkariak Otanoren kargu hartzean esandakoa berretsi zuen atzo, «alderdi sozialistako buruek erantzukizuna onartu behar» dutela alegia. «Gobernuko lehendakaria PSNko idazkariordea zen eta, ez dugu ahaztu behar, PSN alderdia PSOEren barruan dagoela» gaineratu zuen. Adolfo Araiz HBko ordezkariak «oso larritzat» jo zuen informazioa eta guztia argitzeko Parlamentuan batzorde bat osatzearen alde agertu zen.

'El Mundo-k' argitaratutako informazioaren arabera, Luis

Roldanek —Gobernuaren ordezkaria zela— Nafarroan GALen talde bat eratzea babestu zuen. Taldeak gutxienez sei lagun hil zituen Iparraldean eta, ekintza horiek finantzatzeko, diru bereziak erabili zituen.

Aipatu ekintzak egiteko aginduak Estatuko Barne Ministeriotik jasotzen zituzten, Roldanek eta Urralburuk horren berri bazutela. Atentatuak Informazio Brigadako polizia-egiten zituzten, Iruñeko polizia nagusiaren aginduak jaso ostean, horren aurretik, polizia-burua Roldanekin elkarriketatzen zen.

Nafarroako GALen adarrak,

mugan ikuskatze lanak egiten zituzten beste polizia askoren laguntza jaso zuen. Estatuko segurtasun indarretako kide batzuek ere hartu zuten parte. Ekin-tzetan parte hartzen zuen orok diru bereizietatik jasotzen zuen ordaina: 'lan' bakoitzeko 5.000 eta 30.000 pezeta bitarte, nahiz eta buruzagiek batzuetan 20 milioi pezeta jaso. 'El Mundo-k' atzo plazaratu zuenez, GAL taldeak oso antolaketa itxia zuen, eta ekintzetan laguntzaile edota egile izandako batzuk desagertarazi zituen. Gutxienez lau pertsona hil omen zituzten Aragoi, Lizarra eta Costa del Sol-en.

Urralburuk esan du ez zuela GALen berririk

IRUÑEA

■ Gabriel Urralburuk Nafarroako lehendakari ohi eta PSNko idazkari ohiak ukatu egin zuen atzo 'El Mundo' egunkariak argitaratutako informazioa. Espainiako Radio Nacionali egindako adierazpenetan, Urralburuk «faltsutzat» jo zuen berria, eta Nafarroan ETArekin kontrako borrokan legez kanpoko ekintzen berririk ez zuela izan berretsi zuen.

Irratiari ihardetsi zionez, «zeharo faltsua» da berak ekintza horien berri bazuela esatea, «sekulan ez dut ETArekin kontrako

legez kanpoko jardueren berririk izan». Komunikabideari gaineratu zionez, «guztiz harriturik» gelditu zen 'El Mundo-k' argitaratutakoa irakurri zuenean, «ez zelako inor nirekin harremanetan jarri». Izan ere, Urralburuk salatu egin zuen «berria idatzi aurretik egilea nirekin mintzatu ez eta informazio horrekin batera nire ukapena argitaratu ez izana».

Roldanen auziari buruz galde-tu ziotenean, zer gertatuko den ez dakiela adierazi zuen Gabriel Urralburuk: «Epaileen esku dago eta beraiek erabaki behar dute zer egin; oraindik ez naute deklaratzera deitu, eta, beraz, ho-

rren zain nago». Dena dela, ETBk plazaratutako informazioen arabera, baliteke Urralburuk eta Antonio Aragon Herrian kontseilari ohiak laster deklaratu behar izatea Roldanen auzian.

Ricardo Garcia Danboreneak egindako adierazpenak gogorazi zituen 'El Mundo-k' atzoko alean, «ziharduen herrialde bakoitzean GALEk bertako botere politikoaren laguntza behar» zuela, alegia. Izan ere, Urralburuk «Danborenearen baliokidetzat» jo zuen egunkariak, eta Luis Roldan Gobernuko ordezkari ohiaren laguna zela azpimarratu.

Hori dela eta, 'El Mundo-ren' irudikoz, Urralburuk «Nafarroako GALen berri izan zuen» eta «omisioz behintzat, laguntza politikoa eskaini zion». Ondoren, gaineratu zuen komunikabideak, Jorge Esparza Roldanen testaferrarekin elkartu zen, «hiritzako negozioak egiteko». Roldanen dirua herrilan adjudikazioen truke lortutako komisioetatik omen zetorren, eta aipatu diruaren zati bat PSOE finantzatzeko erabili bide zuten. Gabriel Urralburuk iazko ekainean utzi zuen PSN-PSOeko idazkaritza nagusia eta irailean Parlamentuko aulkia.

PPk, EAJk eta IUK aurkeztu dute batzordea eratzeko eskaera Senatuan

MADRIL

Talde popularreko, mistiko eta EAJko bozeramaileek atzo aurkeztu zuten, Senatuko erregistroan, GALen auzia aztertzeko ikerketa batzorde parlamentarioa eratzeko eskaera. Proposamena hilaren 18ko bilkuran aztertuko dute Goi Ganbaran.

Ikerketa batzordea eratzeko eskatzen duen testuak GALi 27 hilketa leporatzen zaizkiola gogoratzen du eta «azken urteotan Estatuko aparatuek GALen sorreran inplikaturik zeudela susmatu izan» dela dio. Eskaera aurkeztu duten hiru alderdien ustez, auzitegiek erabakiko dute zein erantzukizun penal dauden, baina horrek «ez du oztopo izan behar erantzukizun politikoak zehazteko». Horregatik eskatzen dute GALen sorrera, ekintzak, finantzaketa ikertuko dituen batzordea eratzeko.

Loyola de Palaciok, Kongresuan PPK duen taldeko bozeramaileak, Kanariar Koalizioari eskatu zion «zailantza-utzi eta eta batzordearen eraketa babesteko».

Bestalde, Alvaro Martinez IUKo bozeramaileak atzo salatu zuen bere alderdia sozialisten presioa jasaten ari dela batzordea era ez dadin. Martinezek ziurtatu zuen Senatuko talde sozialistako zuzendaritza talde parlamentarioetako kide batzuk presionatzen ari dela, batzordearen aurka bozka dezaten. Alderdi sozialistak, ordea, ukatu egin zuen atzo senadoreak presionatu dituela. PSOEek eta CiUK bozketa sekretua izateko eskatzea «inoiz ikusi gabekoa» dela adierazi zuen IUK, eta boto «ihesaldirik» izan ez dadin neurriak hartuko dituztela azaldu zuen.

Ricardo Sanz EAJko bozeramaileak agertu zuenez, «datorren asteke bozketan argituko da senadoreak demokraziaren ondoan dauden ala terrorismoaren ondoan». Sanzen ustez egokia da bozketa sekretua izatea, «GALen auzia kontzientzia kontua baita».

Azkenik, Angel Acebes PPKo bozeramaileak azaldu zuen PPK Felipe Gonzalez Espainiako Gobernuko presidentea Senatuko ikerketa batzordean agertzeko eskatuko duela, baldin eta batzordea eratzea onartzen bada. Batzordeak lana «zuhertasun handiz baina zorrotz» egingo lukeela azaldu zuen PPK.

'Bizkaia komandoko' ustezko kideen epaiketa atzeratzeko eskatu dute

Defentsak ez dauka sumarioa eta preso denak ez dira Madrilera heldu

ETaren 'Bizkaia komandoa' osatu edo lagundu izanaz akusatuta dauden 11 pertsonen aurkako epaiketa atzeratzeko eskatu du defentsak. Epaiketa urriaren 16tik aurrera egin behar zuten Espainiako Entzutegi Nazionalan. Sumario osoa ez izateak, eta presoak Madrilgo kartzeletara hilabete lehenago ekarri ez izanak, ezindu egiten dutela defentsa ohartarazi dute letratuek.

INAKI URIARTE / BILBO

Abokatuek epaiketarako defentsa prestatzeko baldintza egokirik ez izana gaitzetsi zuen Landak Entzutegi Nazionalako bigarren salari bidalitako idazkian. Abokatuen idazkian ohartarazten da fiskalak sumarioa aztertzei aukera izan arren, defentsak ez duela lortu oraingoz sumario horretako bederatzi liburukien fotokopiarik ere.

Auzi horretan partaide direnetako batzuk oraindik ez dira iritsi Madrilgo kartzeletara. Kepa Urra, Juan Ramon Rojo, Javier Martinez Izagirre, Josu Eguzkiza, Paula Garcia, Juan Manuel Tobalina, Encarnacion Blanco, Javier Arriaga, Aitor Olabarria, Francisco Palacios eta Patxo Zabala dira 10/93 sumario honetan auzipetuak.

Euskal presoak Estatuko hainbat kartzelatan sakabanatuta daudela eta, auzipetuak epaiketa egin baino hilabete lehenago Madrilgo kartzelatan egon zitezela agindu zuen Entzutegi Nazionalak. Defentsak ohartarazi du 11 pertsonako auzi bat koordinatzea, abokatu talde baten esku-hartzeaz, berez zaila bada ere, are zailago egiten duela presoen sakabanaketak. Baldintza horietan gutxienezko bermeak dituen defentsa prestatzea ezinezkoa dela ohartarazi dute abokatuek.

auzipetuen abokatuek behin-behineko kalifikazioa egin zuten, auzipetuak 1992az geroztik kartzelan daudela kontuan hartuz, epaiketa gehiago ez atzeratzeko. Dena den, idazki batean, defentsak ohartarazi zuen sumarioaren

berri izanda ondoriozta daitezkeen beste froga batzuk eskatzeko eskubidea gordetzen duela. Horrela ez izatekotan behin-behineko kalifikazioa ez aurkeztutzat joko zutela jakinarazi zioten epaitegiari.

Kepa Landa, defentsako abokatueta bat.

SIMAL

Ez dio Haziendari ordaintzen.

Haziendari ordaintzen dio.

Orain, Euskadiko Kutxan zergak aurreratuz diru gehiago jasoko duzu.

ASTELEHENEAN DUTE DEFENDITUKO

Hamaika auzipetuen defentsak, prozedura akatsak zuzendu arte, epaiketa atzeratzeko eskatu du. Eskari hau aintzat hartuko ez baltz, defentsek zeregin horri uko egingo lioketela iragarri diote Entzutegi Nazionalari. Kepa Landa, Jone Goirizelaia eta bere defentsakideek zeregin profesionala egokiro betetzeko baldintzak ez izana agertzen duen idazkia Bizkaiko Abokatuen Elkargoari igorri diote, erabaki honetan babesa jasotzeko asmoz.

Fiskalak 1994ko irailean kalifikatu zuenetik defentsak ekinbide judizialen fotokopiak eskatu zituen. Lortu ez arren, hamaika

Beti Haziendari ordaintzea egokitzen bazaizu, zatoz Euskadiko Kutxara eta, zergak aurreratuz, diru gehiago emango dizun aurrezki-formula bilatzera lagunduko dizugu. Baina, zatoz ahalik eta azkarren. Horrela, zure hurrengo Aitorpenak bukaera eztitsua izango du.

Informa zaituz Euskadiko Kutxaren sukurtsaletan, goizez zein arratsalde. Edo 901-333 444 telefonoan, gaueko 10ak arte.

Abantaila fiskaleko Eperako aurrezkia

CAJA LABORAL
EUSKADIKO KUTXA

Bretainiako sarekadaren epaiketa

Finisterreko Kontseilu Nagusiak auzipetuekiko errukia galdegin du

1 992tik goiti euskal errefuxiatuak laguntzeagatik atxilotu zituzten 120 bretoieta 37k auzia izanen dute heldu den azaroan. Elkartasuna adierazteko, «ohizko harrera eskuzabala agertu besterik egin ez» duten bretoiekiko sustengu mozioa onartu zuen atzo Finisterreko Kontseilu Nagusiak aho batez, «errukia» galdegiteko. Kemper eta Plougastelgo herriko etxeek ere «auzipetuak aske uzteko» galdegin dute EGUNKARIAK jakin ahal izan duenez.

HUR GOROSTIAGA / KEMPER

1992tik aitzina Bretainian izan zen sarekadaren ondorio sortu zen bretainar elkartasunaren adierazpena berrindartzen hasi da. Heldu den azaroan Parisen abiatuko den auzia dela eta, sustengu batzordeak berriro antolatzen hasi dira, eta ondoko asteetarako hainbat manifestazio eta sustengu ekintza prestatu dituzte.

Baina orain dela hiru urte gertatu zen bezala, erakunde instituzionalek auzipetuak aske uzteko eskakizunarekin bat egin dute berriz ere, eta Finisterre departamenduko Kontseilu Nagusiak auzipetuenganako «errukia» eskatzeko mozioa onartu zuen atzo arratsean bertan.

Kontseilu Nagusiak lehendabizi «ekintza terrorista eta bortitz oro, jatorria dena delakoa ere

fermuki gaitzesten» duela dio bere agirian. Segidan, auziaren bitartean bretoi mugimendu kulturalarekin egin litezkeen «amalgamak saihesteko» galdegin du. Azkenik, auzipetuek «Bretainian ohizkoa den harrera eskuzabala praktikan ezarri besterik ez» dutela egin gainerantzen du, «errukirako» eskaera gisa.

Kemper eta Plougastelgo herriko etxeek ere ildo beretik ekin diote orain dela egun guti. Kemperko udal mozioak azaltzen duenez, «40 bretoiri euskal errefuxiatuak aterbetu izana leporatzen diete, finean eskuzabaltasun praktika tradizionala bete besterik ez dutelarik egin». «Ohartarazi behar dugu euskaldun horiek Frantziako agintariak luzaz onartu dituztela, bertan bizitzeko agiriak emanik. Aterbetezaille bretoiak kriminalizatu nahirik, asilo eskubidearen aurka jo dute». Azkenik Kemperko udal kontseiluak auzipetuen aske uztea galdegin du.

Plougastelgo Herriko Etxeak, berriz, «bretoi familien kontrako auzipetze oro bertan behera» uzteko galdegin du. «Terrorismo ekintza guztiak gaitzesten ditugu. Errepresiotik ihesi zetozen gizon edo emazteak aterbetuz, familia bretoiek arrazoi humanitarioengatik jardun dute, eta ez dira inolaz ere gaitztagin edo terroristak».

Laguntza instituzionala hala ere, ez da aipatutakoetan gertatzen, Morbihaneko departamenduak ere hainbat laguntza eman izan baititu auzipetuen gastuak ordaindu ahal izateko. Karaezko Udalak ere, hainbat alditan lagundu izan ditu auzipetuak,

Hiru mila pertsona bildu ziren 1992ko maiatzean Kemperren presoek elkartasuna adierazteko. ARTXIBOKOA

✓ Kemper: «Euskaldun horiek luzaz onartu ditu Frantziak. Aterbetezaille bretoiak kriminalizatu nahirik, asilo eskubidearen aurka jo dute».

baita errefuxiatuak ere. Izan ere, Karaezko udal batzarraren erabakiz, 1984an Bretainian konfinatuak zeuden euskaldunei ofizialki apartamentu bat eman zieten bertan bizi zitezen. Hala ere, GALen eta espulsioren garaia iristean, lekutu behar izan zuten.

Bretainiako Kultura Institutuak, berriz, 1992tik aitzina egon ziren sarekadei eta presondegi-ratzei buruzko bideo zinta bat argitaratu du, bertan hainbat bretoiren testigantza zuzena biltzen duelarik. Kamera aitzinean mintzo diren lekukoen erranetan oinarrituz, guztiek poliziek era-

bilitako «zabarkeria» azaltzen dute, eta baita jasandako tratu txarra ere. Egundago bretoi auzipetuek presondegian, baina bertan izandakoek ere egoera «gogorra» salatu dute, baita bisitara hurbildu behar zuten senideek ere. Horrez gain herriki-deengandik jasotako elkartasun eta sustengua ere azpimarratzen dute.

AUZIAREN AITZINEKO PRESTAKETAK

Heldu den azaroaren 13tik aitzina Parisen egingen den auziak 37 bretoi, mugaz bi aldeetako 27 euskal herritar eta bertze bost pertsona auzipetuko dituzte. Auzia hiru astetan egiteko modukoa bada ere, azkenean astebetean egitea erabaki dute justizi agintariak, nahiz auzitegi iturrietatik «badaezpada» bertze aste bat gehiago» prestatu dutela jakin ahal izan dugun. Bertze dosierren bat auzian sartuko ote duten ere zabaldu da, guztira ehunetik hurbil auzipetu batzeko bertan. Bretoientzat bakarrik 11 abokatu prestatu dituzte.

✓ Plougastel: «Errepresioagatik ihesi zetozen gizon edo emazteak aterbetuz, familia bretoiek arrazoi humanitarioengatik jardun dute».

Bretainian jo eta su ari dira auziaren prestaketan, bertan pisu handiko hainbat pertsona ezagun gonbidatuko baitute. Mobilizazioei dagokienez, Euskal Herriko sustengu taldeekin eta Frantziako bertze eskualdeetan dauden taldeekin batera, ekitaldi garrantzitsua egingen dute Parisen. Horrez gain, bretoiak hainbat festa eta kontzertu prestatu dituzte auzia ordaintzeko dirua biltzeko. Oraindik azken zehaztasunak lotzeko badaude ere, auziak irauten duen bitartean manifestaldi nazionala antolatuko dute Bretainian.

Bretainia, herri solidarioa

■ **Lurraldetasuna:** Bretainia gaur egun bost departamendutan zatituta dago administrazio boki: Finisterre, Morbihan, Cote-d'Armor, Ille et Vilaine eta Naoned (Nantes). Lehenengo laurek Bretainia deitzen den erregioa osatzen badute ere, Naonedeko departamendua bereizita dago eta Pays de Loire Erregioari loturik dago. Hots, Frantziako legegidiaren arabera Naonedeko departamendua ez omen da Bretainia. Frantziako ipar mendebaldean da, 27.184 kilometro karratu ditu eta 2,5 milioi biztanle. Hiriburu nagusia Roazhon (Rennes) da. Kostan arrantza da nagusi eta barnealdean laborantza. Turismoak ere garrantzia du.

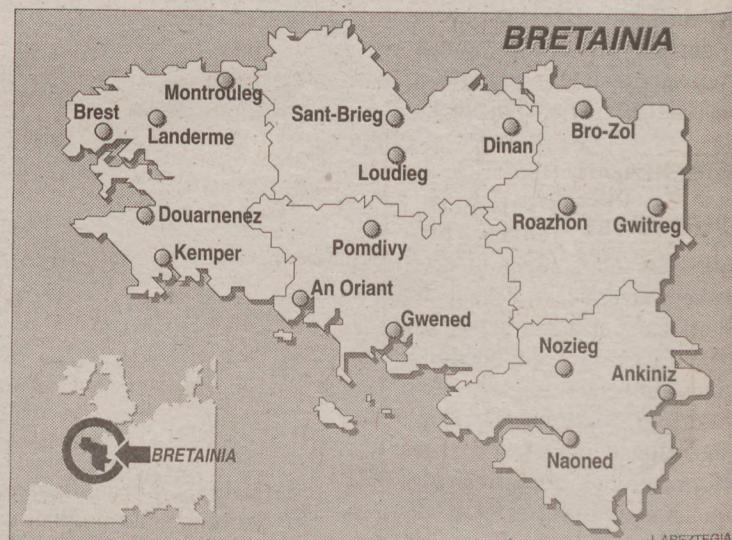
■ **Hizkuntza:** Egundago 600.000 bretoik hitz egiten dute brezhonek hizkuntzan, baina alfabetatuak 300.000 dira. Bretoiak bosgarren

mendetik landa fikatu ziren Armorian, egundago Bretainia Handia deitzen den lurraldetik etorriak anglosaxoiengandik ihesi. Erdi Aroan Loiran finkaturik zegoen hizkuntza muga mendebaldean joan zen frantseraren erruz. Lau dialekto ditu eta XIV. mendean hasi ziren idazten. 1886an 1,3 milioi hitz egiten bazuten ere, mende honen hastapenean milioi bat besterik ez ziren. Euskarak bezala, bretoiak ere gaztigu handia jaso izan du hezkuntza sistemaren inposaketan.

■ **Diwan:** 1977an sortu ziren Diwan bretoiak soilik irakasten duten ikastolak, Ipar Euskal Herriko ikastolen sistemari oinarrituz. Egundago Hezkuntza Nazionalarekin harremanetan daude, baina oraino ez dute irakasleen lanpostuak Ministerioak osoki ordaintzerik lortu. Diwanekin ba-

tera, bretoi mugimendu kultural guztiak berratu du indarra.

■ **Erakunde politikoak:** UDB (Bretainiako Batasun Demokratikoa), 1964. urtean sortua, autonomia eta federalismoaren aldekoa. Hauteskunde araberako sozialistekin elkartu ohi da. Ehun bat hautetsi ditu egundago. POBL (Bretainia Aske Antolatzearen Aldeko Alderdia), 1981. urtean sortua, federalista baina erdi eskuinekoa izanki eragin gutikoa. FLB (Bretoi Askapen Frontea), 1966an sortutako erakunde armatua, egundago erdi indar gutiagoko baina oraindik zenbait ekintza sinboliko egiten ditu. Emgann (Borroka), 1982. urtean sortua, FLBko kide ohiak sortua, independentzia eta sozialismoaren alde. Skoazell Vreizh, 1969an

FLBko presoen aldeko sustengu komite gisa sortu zen, eta egundago bretoi kultura eta nortasunaren alde borrokatzen direnak sustengatzen ditu. 37 auzipetu bere gain hartzen ditu. RAB (Bretainiako Sare Autonomoa), 1992an

sortua, gazte abertzale eta libertarioen koordinakundea da. Antimilitarista, ekologista, independentista. Hauxe gain, Frantziako alderdi ohizkoak errepikatzen dira Bretainian, nagusigoa RPR alderdiak duelarik.

Bretainiako sarekadaren epaiketa

■ Jean-Yves Cozan Bretainiako Finisterre departamenduko Kontseilu Nagusiko lehen lehendakariordea da 1988 urtetik. UDF alderdiko kidea bera, atzo eta 1992an legebiltzar honek onartutako mozioen iturburuan kokatzen da. Egun

Frantziak bizi duen atentatu egoera dela eta, iritzi publikoak gauzak nahasiko tuen beldur da. Bretainiarrek euskaldunei egingako harrera, «bretainiarren tradizioan» kokatzen du, eta inkulpatuak aske utz ditzaten galdegin du. ■

«Hemen denek galdegiten dutena eskatu du Kontseilu Nagusiak»

Beldur da Frantzian den atentatu egoerak ez ote duen auzia korapilatuko

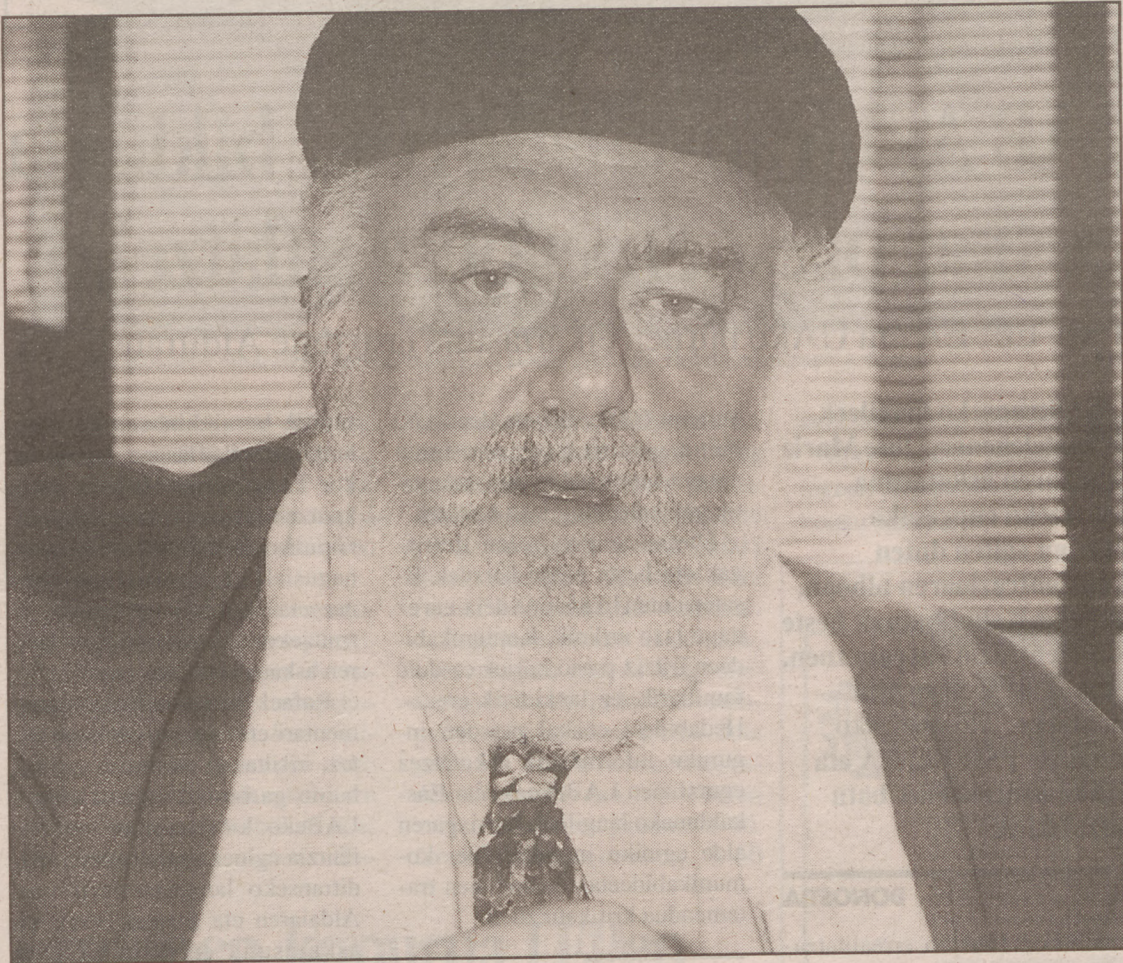
HUR GOROSTIAGA / KEMPER

EGUNKARIA.— Zer adierazi nahi izan duzu mozioaren bidez?

JEAN YVES COZAN.— Bretoiek beren identitateari buruz aitzina daramatzaten mugimenduen eta tradizioz Bretainian dagoen harreraren ondoriozko atxilotetegi buruzko amalgama edo lotura salatu dugu, 1992an dagoeneko egin genuen bezala, orduan ere Kontseilu Nagusiak aho batez onartu baitzuen mozioa. Garai hartan ere pertsona horiek aske uzteko galdegin genuen, beraiek aske uzteak ordena publikoari ez ziola inolako kalterik egingen argi ikusten baikenuen. Aldi honetan ere, amalgamak salatuz bat, inkulpatuen aldeko neurriak galdegiten ditugu. Finean, Kontseilu Nagusiak hemen denek galdegiten zutena galdegin du.

EGUNKARIA.— Zein jarrera hartuko duzu auzian?

COZAN.— Orain hiru urte bezala ez gara zergatiak aztertzeraz joanen, baina argi ikusten dugu bretoiek historikoki lehenago errepikatu izan den erreflexu bat izan dutela euskaldunekiko; finean, bertze kultur minorizatu baina azkarrekiko elkartasuna erakutsi ohi duten bezala. Hala ere, ohar-tu behar dugu egun duela urte batzuk baino egoera korapilatuagoa dela. Izan ere, Frantzian gertatzen ari diren atentatuekin giroa ez da oso egokia, jendeak dena nahasten baitu. Galdegiten duguna da serenitate pixka bat, gauzak behar den bezala egin daitezen eta ez daitezen

Finisterreko Kontseilu Nagusiko lehendakariordea eta UDFko kidea da Jean Yves Cozan.

H.G.

errealitate guztiz ezberdinak inertziaz zaku berean sar. Auziko garaian nire lekukotasuna agertuko dut, baina oraindik ez dakit zein formatan gauzatuko duan.

EGUNKARIA.— 1992an ekintza sinboliko baten iturburuan izan zinen gehiegizko atxiloteten aurka, Kontseilu Nagusiko bil-

kura batean euskaldun txapela ezarririk. Ondotik, bretoien hainbat bestatan ikusi ahal izan ziren bretoiak txapela buruan.

COZAN.— Nire saileko komisio bilkura batean txapela jantzi nuen sinbolikoki eta ondoren kide guztiek berdin egin zuten txapel saltzaileen zorionerako. Eki-

men horren bidez beren identitatearen afirmazioaren alde eta beren eskualdearen adierazpen libreagoaren alde borrokan ari diren guztiei elkartasuna adierazi nahi izan genien; euskaldunak bezala okzitaniar, kreol edo korsikarrak. Oraindik ere badituzte euskal txapelak oparitzeko.

EGUNKARIA.— Sarekada horien

bidez, Frantziako Gobernuaren helburua bretoi kulturaren aldeko mugimenduari erasotzea izan zela uste duzu?

COZAN.— Polizi operazioa neurrigabea izan zen errealitatearekiko. Argi dago lotura egiteko tentazio hori bazegoela, eta hori ezin onartuzkoa da. Ez dakit gobernu mailan soilik edo iritzi publikoan, baina amalgama edo lotura hori egiteko nahia bazegoen. Bretainiaren deszentralizazioaren baitan urrunago joatearen alde agertu zirenak arriskutsu gisa aurkeztea batzuen asmoetan egon zen segurik ere. Prentsak ere lagundu zuen konfusio horretan, polizi agiriak zuzenean eta osoki beren paperetan islaturik.

EGUNKARIA.— Mozioaren ondotik ere departamenduak zenbait laguntza bideratu zituen atxilotuei elkartasuna agertuz, ezta?

COZAN.— Bai nola-hala konpondu ginen sustengu komiteei laguntza bideratzeko, beraiek salmantan ezartzen zituzten produktuak erosirik. Horrez gain, Armorikako Parke Naturalan sustengu kontzertu bat antolatu zen, bertako diruarekin preso eta inkulpatuen gastuak laguntzeko.

EGUNKARIA.— Bretoi kulturaren defenditzaile gisa agertu ohi zara beti.

COZAN.— Poetak dioen bezala, nire mihia atera zidaten, txikia nintzelarik, eta ez naiz bretoieraz mintzatzen. Hala ere, gure borroka kulturalaren muina da hizkuntza, eta Kontseilu Nagusiak Frantziako bertze inork eman ez duen laguntzak eman dizkio bretoi kulturari, izan daitezen Diwan ikastolak, bideseinaleak edo bertzelako kultur egiturak. Bretoiak garai batean izan zituzten konplexuak alde batera utzi eta beren kultura berreskuratzeke nahia azaltzen ari dira, geroz eta gehiago. Momentuz indar berri hori alderdi politikoaren mapan islatzen ez bada ere, laster hala izanen delakoan nago. Behar dugun guztia Parisi eskatu beharrean, hemendik bertatik lan egin behar dugula iduritzen zait. Gisa horretan lortuko dugu garapena, hizkuntza, kultura eta bereizten gaituen guztiaren eza-gutza.

Eskerrik asko gurekin izan zinetelako

Julen Aginako kontrol batean gelditu zuten goardia zibilak epaitu egin dituzte

INAKI URIARTE / BILBO

Julen Aginako Bizkaiko Herri Batasunako ardura-duna eta bere emaztea Arrankudiagan errepidean jarritako kontrol batean, ustez legez kanpo, geldiarazi zituzten bi goardia zibil epaitu zituzten atzo Bizkaiko Auzitegi Pro-bintzian.

Julen Aginako eta Izaskun Bigurik azaldu zuten, 1992ko ekainaren 8an lanera zihoazela Luiandon kontrol bat igaro ondoren Arrankudiagan jarritako beste batean geldiarazi, autoa arakatu, agendako oharra miatu eta ordu bete mendira begira izan zituzten. Senar-emazteek adierazi zuten goardiek Aginako zein zen bazekitela eta horregatik geldiarazi zituztela. Auzipetutako bi goardia zibilak kontrol hura ez dutela gogoratzen adierazi arren, ukatu egin zuten Aginako eta Biguri ordu batez izan zituztela kontrolean. Lekuko gisa jardun zuen beste goardia zibil batek ere esan zuen ez dituela gora-behera horiek gogoratzen. Defentsak bere ondorioetan azpimarratu zuen Aginako erakunde politiko jakin bateko partaide dela eta bere helburu politikoak betetzeko «une bakoitzean behar dituen tresnak» erabiltzen dituela.

Akusazio partikularrak, horrelako kontrolak Euskal Herrian arruntak direla esan arren, «legez kanpo-ko atxiloteta» iritzi zion Aginako eta Biguriri emandako tratuari. Hortaz, urtebetezko inhabilitazioa eta ehun mila pezetako kalteordaina (4.000 libera) eskatu zion bakoitzari. Fiskalak zein defentsak frogatu gabekotzat jo zuten akusazioa.

AABen eta Denon Artean-en kontzentrazioak aurrez aurre egin ziren atzo.

EDURNE KOCH

LAB Alditransen aurrean bildu da euskal preso en egoera salatzen

PSE-EE, EA eta UAKo buruen elkartasuna jaso dute Alditransetako

Alditransetako langileek Astelehenero Jose Maria Aldaiaren askatasuna eskatzeko enpresako atarian egiten duten kontzentrazioaren alboan, atzo LAB sindikatuak beste kontzentrazio bat egin zuen, euskal preso en egoera salatzen. Alditransetako langileei PSE-EE, EA eta UAKo ordezkariak batu zitzaizkien.

DONOSTIA

«Euskal Herriko errealitatearen beste aldeak erakusteko bildu ziren LABeko kideak Alditransetako alboan», Rafa Diez Usabiaga sindikatuko koordinatzaile nagusiak azaldu zuenez. Bi pankarta azaldu zituzten, bat «Euskal Herria askatu» leloarekin eta beste «terrorismo sozialari buruzkoa». Pankarta hauen atzean bildu zirenek Euskal Herriaren askatasuna eskatu zuten oihuka. LABek Alditransetako langileen aurrean eta, batez ere, «beren ondoan biltzen diren buruzagien

aurrean 600 preso eta deportatu baino gehiagok jasaten duten egoera salatu nahi du, «hauetatik gehienak langileak baitira».

Diezen arabera, «Jon Iturriagak eta beste preso batzuek jasaten duten likidazioa dela eta ez dago lazo urdinik. Komunikabideen iritziak preso horiek ez dute familiarik, ez lankiderik ere...». Hedabideei euskal preso en inguruko informazioa ezkatzea egotzi zien LABekoak, eta Euskaldunako langileek Iturriagaren alde eginiko mobilizazioei komunikabideetan eman zaien tratamendua kritikatu zuten.

ALDERDI POLITIKOAK ALDITRANSEN

Alditransetako isilik egin zuten eguerdiko kontzentrazioa, eta atzo UA, PSE-EE, EAKo ordezkariak izan zi-

tuzten beraiekin senideei eta langileei elkartasuna adierazteko. Txalo eginez amaitu zuten kontzentrazioa. Jesus Egiguren Gipuzkoako PSE-EEko idazkari nagusiak «gizarteari lasaitasunez eta tinkotasunez lanean jarraitzeko» eskatu zion, «Aldaiaren askatasuna lortu arte».

Rafael Larreina EAKo parlamentari eta bozeramailearen ustez, «isiltasun minutuak oihuk baino garrantzitsuagoak dira». LABeko kideen oihuei erreferentzia eginez azaldu zuen, «Alditransetako langileen isiltasuna, Aldaiaren eta Euskal Herriaren askatasuna errebindikatzen duen haserrearen isiltasuna da».

ETAren ekintza oro EAEn «zuzentasunean bizitzearen aurkako oihua» da, Jose Luis Añua UAKo presidentearen iritziak.

Ertzain ugari atzo ere Artzain Oanean egin kontzentrazioetan

DONOSTIA

Amnistiaren Aldeko Batzordeak eta Denon Artean aurrez aurre kontzentratu ziren atzo arratsaldean Donostiako Artzain Oanaren katedralaren ondoan. Aurreko osteguneko gertatu bezala, Ertzaintza inguruetan zabaldu zen, Barne Sailak debekatu egin baitie AABei ere Artzain Oanean manifestatzea.

Jose Maria Aldaiaren askatasuna eskatuz katedralaren aurrean kontzentratu zen jendea, eta Amnistiaren Aldeko Batzordeetako jarraitzaileak Loiola kalean gelditu ziren Ertzaintzak aurrerago joatea eragotzi baitzuen. «Euskal Herria askatu» oihuk entzun ziren nagusiki kontzentrazioek iraun bitartean, eta

baita euskal preso en eta ETAren aldekoak ere.

Ertzaintzaren hamar bat furgoneta Artzain Oanaren plazaren inguruan izan ziren kontzentrazioak hasi baino ordu lehenagotik, eta bideoz grabatu zuten AABen manifestaldia.

Aurreko osteguneko HBk eta Alditransetako langileek deitu zituzten kontzentrazioetan baino jende gutxiago izan zen atzo, eta istilurik gabe amaitu ziren ordu laurden geroago.

Astelehenero bezala beste hainbat hiri eta herritan ere aurrez aurreko kontzentrazioak egin ziren atzo. Jende ugari bildu zen Bilbon, eta istilurik izan gabe amaitu ziren. AABek euskal preso en egiten ari diren gose greba izan zuten gogoan.

PPk PSOEn duintasunaz arduratzeko esan dio Jauregiri

BILBO

Jaime Mayor Orejak hitz gogorrez gaitzetsi du Gipuzkoako gobernadore zibilak eta Xabier Arza-luzek Goardia Zibilaren inguruan esandako hitzak, eta GALen auzian amnesia izatea egotzi die. «Gobernadoreak, itxuraz PSOE eta Gobernuarekin zerikusirik ez daukanak, ausardia handiz esaten du zer egin behar duen Goardia Zibilak ohorea berreskuratzeko, galdu izan balu bezala». Juan Maria Jauregiri zuzenduz, PPko burukideak dio, gobernadoreak hobe lukeela «Gobernuaren duintasuna, ohorea eta etorkizuna nola salbatu pentsatuko balu, hor baitaude Goardia Zibilak pairatu behar duen egoeraren arduradun politikoak».

PPko burukidearen iritziak, «gezurrezkoa, injustua eta axolakabea da» Azalluzek Goardia Zibila eta ETA parekatu izana. «Hori bai, ahaztu egiten ditu Gobernuaren eta PSOEn erantzukizunak».

Irungo mugan jarritako bonbak bi kilo amerital zituen

IRUN

Irungo (Gipuzkoa) mugan atzo eguerdian lehertu zen bonba kilo t'erdia edo bi kilo ameritalez osatua zegoen, Gipuzkoako Gobernu Zibilak atzo jakinarazi zuenez. Metalezko ontzi baten barruan sartu zuten, metrailarik gabe, eta tenporizadore bat erabili zuten lehertarazteko.

Eztandak egoitzaren kristalak hautsi zituen eta kalteak sortu zituen baita ere ondoan zeuden auto eta denda batzuetan. Kalteak garrantzi gutxiak direla azaldu zuten atzo Irungo Aduanetako Administrazioako ordezkariak. Zauriturik ez zen izan, egoitza hutsik zegoelako. Hala ere, Aduanetako Administrazioako iturriek azaldu zuten, asteen zehar bost funtzionariok egiten dute lan bertan.

Guztira bost bonba jarri zituzten igandean Goardia Zibilak eta Polizia Nazionalak mugan dituzten egoitzetan —besteak beste Lizuniagan eta Dantxarri- nean—.

VITORIA-GASTEIZKO

UDALA

AYUNTAMIENTO

DE VITORIA-GASTEIZ

ARGIBIDEETARAKO UDAL BULEGOA

OHARRA

Interesaturik leudekeen herritarrei jakinarazten zaie, urriaren 13 eta 14an (ostirala eta larunbata), udal bulegoak itxita egongo direla, salbu eta Espainia plazako (lehenengo Oligibel aretoa) eta Europa nahiz Iparralde Gizarte-etxeko Herritarrei Laguntzeko Bulegoak. Hau izango da horien ordutegia:

Urriak 13, ostirala 9:30etatik 13:30etara eta 16:30etatik 19:30etara

Urriak 14, larunbata 9:30etatik 13:30etara

Vitoria-Gasteiz,
1995eko urria

EAEko 50.000 gaixo psikikoen eskubideak errespetatzeko eskatu du Iñaki Azkunak

Osasun Mentalaren Nazioarteko Eguna ospatuko da gaur mundu osoan

Iñaki Azkuna
Jaurlaritzako Osasun sailburuak dei egin die herritarrei gaixo psikikoen eskubideak errespetatzen. EAEn 50.000 pertsonak gaixotasun psikikoren bat pairatzen dute eta Jaurlaritzako agintariek uste dute gizarteak ez diela «beharrezko» elkartasuna adierazten.

FELIX IRIARTE / GASTEIZ

Gaur, mundu osoan, Osasun Mentalaren Eguna ospatuko da eta hori aprobetxatu du Azkunak. Gizarteari dei egiteko eta gaixo hauen eskubideak errespetatzeko eskatu dio. Izan ere, uste du gizarteak ez dituela begi onez ikusten gaixotasun psikikoak dituztenak: «Elkartasuna ekintzen bidez adierazi behar da, ez hitzekin bakarrik. Arazoak ditugu, batez ere gaixo hauentzat zentrorren bat ireki behar dugunean. Beste auzoren batean edo beste herriaren batean eraikitzea nahi dute guztiek, are gehiago metadona emateko edo toxikomanoak zaintzeko badira. Duela hamar urte zentroak eraikitzeke eskatu zuen gizarteak eta orain, ordea, ez ditu ikusi ere egin nahi».

EAEn, gutxienez, 50.000 pertsonak gaixotasun psikikoren bat pairatzen dute. Oraindik ez dago datu zehatzik, baina Osasun Sai-

Anbulatorioetako oinarritzko sorospenari garrantzia emango diotela esan zuen Azkunak.

OLALDE

leko arduradunek uste dute, azpitik jota, 50.000 izango direla, hau da EAEko herritarren % 2a. Bizkaian kopuru hau handiagoa da, % 3k gaixotasun psikikoren bat baitute.

Azken hamar urteotan gaixotasun psikikoak dituzten pertsonen kopuruak gora egin du nabarmen. Batetik drogamenpekotasunak eragindakoak, baina baita ere gizartearen eman den alaketak eta Osakidetza eskaintzen duen zerbitzuak ahalbidetu dute psikiatrarengana joatea. «Es-

kaintzak eskaera deitzen du, eta zerbitzuak hobetu ditugu. Baina herritarren mentalitatea ere aldatu egin da, eta duela hamar urte psikiatrarengana joatea gaizki ikusia bazegoen ere, orain alde- rantziz da», esan zuen Azkunak.

Anbulatorioetako eskaintzak, izan ere, gora egin du. Dagoeneko gaixotasun psikikoak zaintzeko anbulatorioa jotzen dute gehienek. Duela hamar urte, ordea, alderantziz zen, ospitaleetan zaintzen baitziren gaixoen % 60. Orain, juxtu kontrakoa, % 60

anbulatorioetan zaintzen baitira.

Epe honetan, gainera, psikologo eta psikiatren kopurua bikoiztu egin da.

Medikuen eta erizainen kopurua LEPen bidez gehitzeko prest azaldu da Osakidetza

F. I. / GASTEIZ

Osakidetza 'keinu' bat egin die SATSE erizainen sindikatuari eta Sindikatu Medikuari 1995. urteko Lan Eskaintza Publikoari (LEP) dagokionez. Lehiaketara aterako diren mediku eta erizain lanpostuen kopurua gehitzeko prest azaldu da Iñaki Fernandez Langileriako zuzendaria, Osakidetza sindikatu guztiekin bildu eta gero. Hala ere, garbi utzi du beste kategorietan ez dela alaketarik izango, ELAk eta LABek ezinbestekotzat jotzen badute ere adostasuna lortzeko.

Joan den astean 1.027 lanpostu betetzeko dei publikoa egingo duela iragarri zuen Osakidetza, batzuk lehiaketa publikoaren bidez, barne promozioaren bidez beste batzuk eta lekualdatze lehiaketaren bidez gainontzekoak. Orain 1.200 lanpostu betetzeko dei egin daitekeela aitortu du Fernandezek.

Medikuen eta erizainen kopurua gehituko luke batik bat, ez ordea pintxeena, garbitzaileena eta sukaldariena, «enpresaren malgutasunaren kontrako irizpidea» litzatekeelako. LAB eta ELA sindikatuak, ordea, 3.048 lanpostuak lehiaketara ateratzeko eskatu dio, berrito, Osakidetza, eta hala ez bada deia inpugnatuko dutela berretsi dute.

SATSEk eta Sindikatu Medikoa Fernandezek proposamena aztertuko dutela jakinarazi dute. «Azkenean akordioa lortuko dugula uste dut eta azaroaren hasieran dekretuak prest egingo direla uste dut», adierazi zuen Fernandezek. Sindikatuak, ordea, kontrakoa uste dute. Atzo dokumentazioa jaso zuten eta aztertzeari ekingo diote orain. Dekretuak atzeratu egingo direla adierazi zuten, gero.

Urriaren 20an berriro bilduko dira Osakidetza arduradunak sindikatuarekin. Lehenago banan-banan hartuko ditu sindi-

katuak Fernandezek, bakoitzarekin zer aurrera daitekeen aztertzeko.

Antzinakotasuna eta anbulatorio eta ospitale bakoitzeko beharrak aipatu ditu Osakidetza zuzendaritzak lan eskaintza publikoan aterako diren lanpostuen zerranda egiteko. Sindikatuak, ordea, ez dira iripide horietaz fio. Beste edozeren gainetik Osakidetza «pribatizazio» asmoak daudela uste dute, eta hori omen da zenbait lanpostu lehiaketara ez ateratzeko benetako zioa.

Osakidetza Langileriako zuzendariak, beste hitz batzuekin, arrazoiak eman die. «Sindikatuak kategoriatan guztietako plazaratzea nahi dute, baina horrek Osakidetza langilarien malgutasuna oztopatuko luke», aitortu du. Hala ere, pribatizaziorik ez dela izango ziurtatu du, zenbait zerbitzu eskaintzea, aurrerantzean, beste enpresa batzuen esku egongo direla aurreratu badu ere.

Hirietako biztanle kopurua egungoa hainako bi izango da 2025. urtean

CURITIBA

Hirietan bizi diren biztanleen kopurua gaur egungoaren bikoitza izango da 2025. urtean, 5.000 milioi ingurukoa. Hala jakinarazi zuen atzo Wally N'Dow Giza Asentamenduetarako Nazio Batuen Konferentziako lehendakariak, Habitataren Nazioarteko Eguna gogora ekarri zuen ekitaldian.

N'Dow jakinarazi zuenez, hirietako biztanleriaren hazkundera izugarri azkarra da, eta horrek arazo urbanoak munduko larrienak bihurtuko ditu etorkizunean. «Inoiz pentsatu ez genuen erritmoan urbanizatzen ari den munduaren biktima dira hiriak. Hiri guzietan biztanlearen nekazaritza guzietan baino 2,5 aldiz azkarrago hazten ari da», adierazi zuen ganiarrak. Horrek sekulako arazoak eragingo ditu, hirietako biztanleen laurdenak pobrezian bizi baitira.

AZPEITIKO UDALA

IRAGARKIA

Dagozkien espedienteetan zehazten diren beharrezko lorketa eta aktazioen ondoren, Udaltzako Osoa, 1995eko urriaren 5ean egindako batzaraldian, legezko gehiengo osoaren aldeko botoekin, eta 1996-ko urtariraren lehenetik indar izanik, ondoren zehazten diren Zerga-Ordenantzak aldatzea, ondoren zehazten den eran:

Ondasun Higiezinak buruzko Zergaren kuotak zehazteko oinarritzko elementuen Zerga-Ordenantza Arazutzailea

Ordenantzaren Erakina aldatzen da, Hiri Izaerako Ondasun Higigarriak buruzko Zergari ezar dakioken grabamen-tipoa ehuneko 0,62a izango delarik.

Trakzio Mekanikoko Ibilgailuei buruzko Zergaren kuotak zehazteko oinarritzko elementuen Zerga-Ordenantza Arazutzailea

Ordenantzaren Erakina aldatzen da, Zerga honetarako zehaztuta dauden gutxiengo kuotei buruzko biderkari uniformea 1,45a izango delarik.

Eraikuntza, Instalazio eta Obrei buruzko Zergaren Zerga-Ordenantza Arazutzailea

Oinarri Zergagarriari buruz Ordenantzako zortzigarren artikulua indazketa aldatzen da.

Iharduerak burutu eta Herri-Zerbitzuak emateagatik Tasen Ordenantza Arazutzailea

Ordenantzaren Erakina aldatzen da, bertan dauden tarifa guztiak %3, 5an gehituz.

Udal Iharduerak burutu edota Zerbitzuak emateagatik herri-prezioen Ordenantza Arazutzailea

Ordenantzaren Erakina aldatzen da, bertan aurkitzen diren tarifa guztiak %3,5a gehituz, uraren udal-zerbitzuari dagozkienak ezik.

Udal jabetzapea okupatzeagatik herri-prezioen Ordenantza Arazutzailea

Ordenantzaren Erakina aldatzen da, bertan dauden tarifa guztiak %3,5a gehituz.

Udalerriko iharduera ekonomikoak buruzko Zergaren ordainerazpenerako hainbat ahalmen arautzen dituen Zerga-Ordenantza

Ordenantzaren 1. Erakina aldatzen da, ezarritako gutxiengo kuoten gehiaketarako biderkari edo koefiziente bakarra 1,34koa izango dela adieraziz.

Estolderia-zerbitzuak, egiteko, gehiaketaren ezarritako ateratzen diren tarifak berraztertzea egingo dira, ateratzen den kopurua 25 pezetaren multiploa izan dadin. Hartutako erabakiak, eta horretarako egindako espedienteak, jendearen jakinaren agertzen dira urtarrilaren 5eko 11-1989 Foru-Araua, Gipuzkoako Herri-Ogasunak arautzen dituenaren 16. artikuluan jarritakoa bezela, Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, Udalteko iragarki-oholean eta El Diario Vasco, Deia, Egin eta EGUNKARIA egunkarietan egindako iragarkien argitarapenen bidez, guzti hau ondorengo arauen arabera kasu guztietan:

a) Ikusgai dauden lekua: Azpeitiko Udal honen Idazkaritza.

b) Aztertu eta, bategokio, erreklamazioak egiteko epea: iragarki hau Udalteko iragarki-oholean, Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean, eta El Diario Vasco egunkarian, Deia egunkarian, Egin egunkarian edo EGUNKARIA egunkarian, hau da, iragarki honen azken argitarapenaren ondorengo lehen astegunetik hasi eta 30 astegun.

c) Erreklamatzeko gaituak: urtarrilaren 5eko 11/199 Foru-Arauen 17. artikulua zehazten dituenak.

d) Aurkezteko lekua: Udaleko Sarrera-erregistro Orokorra. Herri-Administrazioen Lege-erregimenaren eta Administrazio-Prozedimendu Arruntaren Azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 38. artikulua adierazten duen lekuetan ere aurkeztu ahal izango dira.

e) Erreklamazioa egiten zaion Erakunde: Udaltzako Osoa.

Informazio honen arauko epea igarotzen denean, behin-betikotzat joko dira hartutako erabakiak, eta aldatutako Ordenantzak eta Ordenantzaren Erakina, erabaki berrien beharrik gabe.

AZPEITIA, 1995eko urriaren 6a. ALKATEAK

Iaz Oiartzunen bildutako jende kopurua berdintzea lortu dute II. Intsumisio Egunean.

IÑAKI OTXOA

Kode penal berriaren kontrako mugimendua abian da igandetik

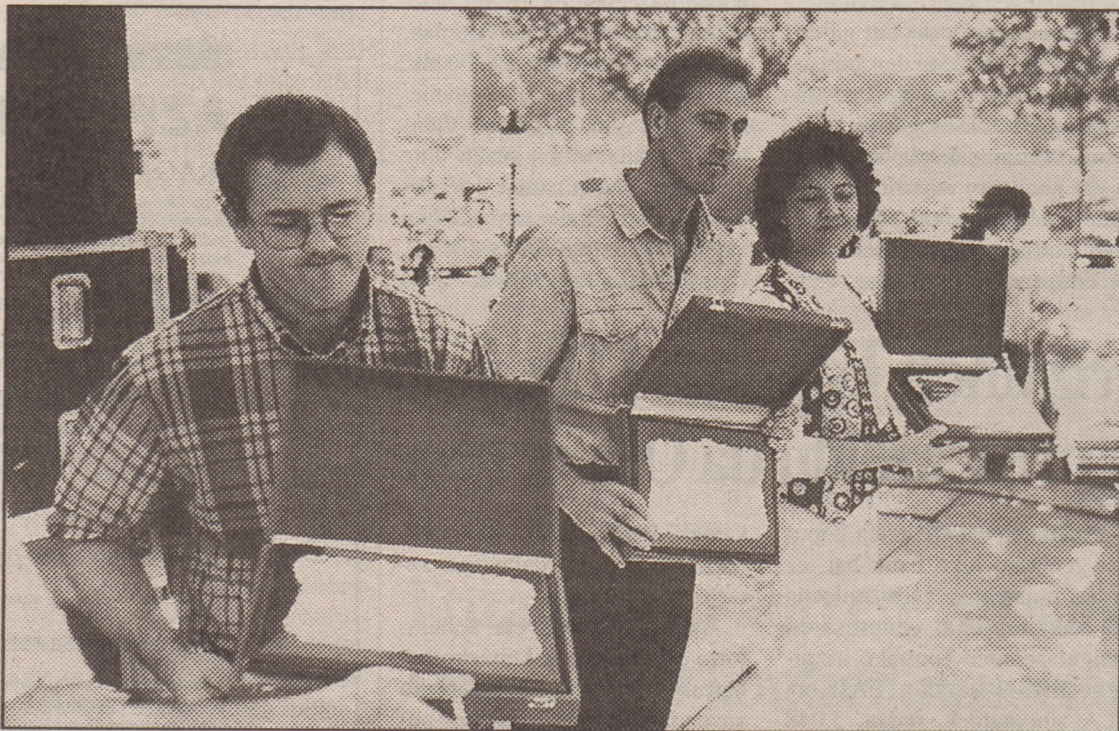
25.000 lagunek lege proiektuaren kontrako oihua zabaldu zuten II. Intsumisio Egunean

Intsumisio Egunak Bermeon bildu zituen 25.000 lagunek abian jarri zuten igandean kode penal berriaren kontrako mugimendua. Euskal Herriko hamabi udaletako ordezkariak mugimendu horrekin bat egin eta intsumisioen kontra kode penalak aurrikusten dituen zigorren aurkako manifestua sinatu zuten. Aurki Madril, Gasteiz eta Iruñeko parlamentuetako ordezkariak ere bat egingo dute deklarazioarekin.

JONE IARRAÑAGA / DONOSTIA

Kakitzat talde antimilitaristak oso balorazio positiboa egin du II. Intsumisio Egunean; positiboa bai Bermeora bildutako jendetza kontuan hartuta eta baita egunaren garrantzi politikoari dago-kionez ere.

Bermeoko Intsumisio Egunean 25.000 lagun inguruk parte hartu zutela jakinarazi dute antolatzaileek. «Udaltzaingoaren arabera, 51 autobus eta 3.500 auto bildu ziren Bermeon igandean. Eusko Trenbideak-eko datuen arabera, berriz, Bilbon Bermeora joateko 3.500 txartel inguru saldu zituzten. Datu horiek kontuan hartuta, kanpotik 21.000 lagun inguru etorri zirela esan daiteke, eta bermeotarrek egun erreibindikatiboan burubelarri parte hartu zuten, «iaz Oiartzunen izandako 25.000 la-

Bargota, Etxarri Aranz eta Etxauriko alkate inhabilitatuak omendu zituzten.

IÑAKI OTXOA

gunen kopurua berdintzea aise lortu dugula esan daiteke», zehaztu digu Jose Manuel Ferradasek.

Baina Intsumisio Egun hone-tan parte hartu zuen jende kopurua ezezik, jaiaren garrantzi politikoa ere azpimarratu dute antolatzaileek. Helburu nagusia kode penal berriaren esanahia eta horrek ekarriko dituen ondorioak oharkabeen pasa ez daitezen lortzea zen, eta bide horretan Intsumisio Egunak helburu nagusia lortu duela nabarmendu du-te.

«Intsumisio Eguna kode penal berriaren proiektuaren kontrako mugimenduaren abiapuntutzat

jo genuen», gogoratu zuen Ferradasek.

Baina «mugimendu horrek Kakitzat, KEM edo intsumisoak eurak baino harantzago jo behar du, eta batez ere lege hori betetzera behartuko dituzten erakunde mugimendua bihurtu».

PARLAMENTARIAK MANIFESTUAREKIN BAT

Eta helburu horixe du, hain zuzen ere, hamabi udaletako ordezkariak igandean bertan sinatutako manifestuak. Testuak kode penal berriak eragingo duen intsumisioen heriotza zibila kritikatzen du eta arazoa konponbidean jartzeko irtenbide politikoa

exigitzen. Horretaz gainera, intsumisoenganako elkartasuna adierazten du deklarazioak eta gizarte zuzen, aske eta desmilitarizatutarako bidea jorratzen jarraitzeko konprometua azpimarratzen du.

Datozen egunotan manifestu horri sinadura gehiago gehitzeko asmoa dute Kakitzat-ekoek. Aurki, Espainiako Parlamentuko ordezkariak, eta baita EAEko eta Nafarroako legebiltzarretako ordezkariak ere bat egingo dute deklarazioarekin. «EA, HB eta IUko parlamentarien sinadurak jaso ditugu jada, eta harremantant gaude EAJrekin», jakinarazi du Ferradasek.

Intsumisioarekin bat egin du Legazpiko Udalak

DONOSTIA

Bere burua 'intsumiso' deklaratzera erabaki berri du Legazpiko (Gipuzkoa) Udalak eta, ondorioz, Espainiako Armadarentzat egin beharreko gestio guztiak —gazteen zerrendak eta gainerakoak— ez egitea. Halaber, Gurutze Gorriarekin zuen kontratua apurtzea erabaki du.

Izan ere, Legazpiko Erretiratuen Egoitzan dagoen Eguneko Zentrora zaharrak eramateko Gurutze Gorriaz baliatzen ziren. Inkoherente ikusten du, ordea, Legazpiko Udalak Soldadutzaren Ordezko Zerbitzua (SOZ) egiteko posturik ez eskaintzea erabaki ondoren, lan horretarako eragotzleak erabiltzen dituen Gurutze Gorriarekin segitzea.

Aipatutako bi puntu horiek EA eta HBren aldeko botoekin onartu ziren. EAJ abstenitu egin zen eta kontrako boza eman zuen PSE-EEk. Aitzitik, intsumiso egiten diren gazteen prozesu penaleko gastuak Udalak bere gain hartzea ez zen onartu, HBk soilik bozkatu baitzuen horren alde.

Bortxaketa delituagatik gizon bat atxilotu dute Amurrión

DONOSTIA

Bortxaketaz akusatuta, 32 urteko gizon bat atxilotu zuen Ertzaintzak Amurrión (Araba). Goizeko zazpiak eta laurden aldera, Bilboko emakume baten deia jaso zuen Ertzaintzak, bortxatu egin zutela eta Amurrión zegoela esanez. Patruila bat berehala joan zen emakumea zegoen tokira eta euren egoitzara eraman zuten denuntzia jartzeko.

Emakumeak esan zuenez, bortxatzailearekin joan zen Bilbotik Amurrióna eta hark inor bizi ez den etxe batera eraman zuen. Nora eraman zuen ikusita, ihes egiten saiatu zen emakumea, baina gizonak ez zion utzi pala batekin mehatxu eginez. Gero bortxatu egin zuen.

Emakumeak xehetasun horiek eman eta gero, bortxaketa jazo zen leku berean topatu zuen Ertzaintzak ustezko delitugilea eta atxilotu egin zuten.

Itoizko urtegia

LABURREAN

Entzutegi Nazionalaren epaia betetzeko eskatu du Itoizko Koordinakundeak

Lanean jarraitzen badute, manifestazioa egingen dute urriaren 28an

Entzutegi Nazionalak emandako epaia betetzeko eskatu dio Itoizko Koordinakundeak Herrilan Ministerioari, «administrazio orok legea bete behar duelako», eta, ondorioz, «Itoizko urtegiko lanak gelditu behar egin ditu». Koordinakundeak lanak areagotu egin direla salatu zuen atzo; hauek jarraitzen badute urriaren 28an manifestazioa egingen duela aurreratu du.

IRENE ARRIZURIETA / IRUÑEA

Herrilan Ministerioak Iratin Itoizko urtegiko lanak egiten jarraitzen badu, ez duela legea beteko eta «beraz legez kanpo» egonen dela azpimarratu zuen Jose Luis Beaumont Koordinakundeko abokatuak. Josep Borrell Herrilan Ministerioko buruak lanak legez kanpokoak direla erraten duen epaia ez badu betetzen, Entzutegi Nazionalan urtegiko lanak gelditzeko eta proiektua behin-betik bertan behera uzteko eskatuko du Koordinakundeak.

Beaumontek azaldu zuenez, eskaeraren izaera Herrilan Ministerioak Auzitegi Gorenean aurkeztutako errekursoaren arabera izanen da, «Estatuaren abokatuak ezarritako errekurtsioa berresten bada bi aukera izanen ditugu: Entzutegi Nazionalari epaia betetzeko eskatzea Auzitegi Gorenak hartzen duen erabakiaren zain gauden bitar-

Lanak areagotu egin direla salatu du Itoizko Koordinakundeak.

JOXE LACALLE

tean edo Entzutegi Nazionalak Itoizko proiektua eta bere onartzea ahalbidetu duen administrazio agindua bertan behera uzteko eskatzea».

Era berean, hurrengo eguntan, Nekazaritza eta Barne eta Justizia ministerioetan zenbait ekintza egingo dituztela iragarri zuen Koordinakundeko partaideak, «Herrilan Ministerioari epaia betearazteko».

Itoizko Koordinakundeak as-

teburuan Cristina Narbona Estatu Ingurugiro idazkariak adierazitakoak kritikatu zituen. Narbonak errandakoaren arabera, lanak gelditzeko Koordinakundeak 7.000 milioiko (280 milioi libera) fidantza ordaindu beharko luke. Abokatuaren ustetan, «ezjakina oso ausarta izan ohi da, baina hark jakin behar du epaitegi batek ezin duela fidantzarik eskatu legez kanpoko zerbait defenditzeko».

Bertzalde, egunotan lanak areagotu egin direla salatu zuen Beaumontek. Lanak ez badira eteten urriaren 28an manifestazioa egingen dutela iragarri zuen Koordinakundeak. 'Itoiz gelditu' lelopean, arratsaldeko 5.30etan izanen da. Manifestazioa, urtegiko lanak gelditzeko eskatzeko ezezik, legea errespetatzeko eta epaitegien aginduak betetzeko exigitzeko ere izango da.

GERRA Zibileko obus bat erretiratu dute Gorbeiatik

Ertzaintzako artifizieroek Gerra Zibileko obus bat erretiratu zuten atzo Gorbeia menditik. Igande goizean topatu zuen mendizale batek Muruatik gailurrerako bidean, eta jakinarean gainean jarri zuen Ertzaintza. Artifizieroek atzo goizean neutralizatu zuten 105 kalibreko pieza ●

GASTEIZ: heriotza mehatxuengatik atxilotua

Gasteizko uldatzainek 40 urteko F.J.J. gizonazkoa atxilotu zuten herenegun gauean, emaztea eta alabari labanaz hilko zituela mehatxu egin zela. Udaltzaingoaren arabera, igande gauerdian bi emakumeen deia jaso zuten, gizonak mehatxuak beteko zituen beldurrez. Udaltzainak bertaratuta ere bi emakumeak hilko zituela ohikatu jarraitu zuen gizonak ●

ETXERA indarrez sartu zen gaztea atxilotu dute Derion

Ertzaintzako agenteek 28 urteko gazte marokoar bat atxilotu zuten atzo Derion, emaztearen etxera indarrez sartzeaz akusatuta. Emazteak etxean sartzen utzi ez, eta goiko pisura sartu zen etxearen kanpoko paretatik. Ahalegin horretan ate eta bestelako altzariak hautsi zituen ●

UPNk Itoizko lanek jarrai dezaten eskatu du Nafarroako Parlamentuan

I.A. / IRUÑEA

Herri Batasunak iragan astean Nafarroako Parlamentuan Itoizko urtegiko lanak gelditzeko eskatzeko aurkeztu mozioa onartu zuten atzo Parlamentuko Mahaiak eta Bozeramaileen Batzarra eta ondorioz Batzar Orokurrean eztabaidatu da. Halaber, UPNk Legebiltzarreko Mahaian, Itoizko lanek jarrai dezaten eta hauek defenditzeko egiten diren ekimen guztiak bultzatzeko proposamena aurkeztu zuen, joan den astean urtegia defenditzeko manifestazioa egingen zuela iragarri bazuen ere. Hala ere, Mahaiak proposamena onartzen duen edo ez bihar erabakiko du. Jakina denez HBk Entzutegi

Nazionalako epaia jakin bezain azkar Itoizko urtegiko lanak gelditzeko mozioa aurkeztu zuen Parlamentuan. Mozioaren arabera, herrialdeko Diputazioak Estatuko Gobernuari eta zehazki Herrilan Ministerioari urtegiko lanak gelditzeko eskatu behar dio. Halaber, Nafarroako Diputazioak herrialdeko ur beharrak modu egokian betetzeko hidrobiologi plan bat martxan jartzeko erregutu zuen HBk.

Bertzalde, UPNk hasieran urtegiko lanak defenditzeko mozioa aurkezteko asmoa bazuen ere, hiru ataletan oinarritutako proposamena onartzeko eskatu zuen Parlamentuko Mahaian. Proposamenak, Entzutegi Nazionalak kaleratutako epaia de-

la-eta, Itoizko urtegiaren eta Nafarroako ubidearen eraikuntzei «laguntza sendoa» ematea eskatzen du «Nafarroako garapenerako ezinbesteko lanak direlako eta Nafarroan uraren erregulaziorako nahitaezkoak». Ildo berean, UPNk luzatutako idazkiak, Itoizko lanak ez gelditzeko eta orain arte daramaten martxan jarraitzeko, behar diren neurriak hartzeko eskatu dio Parlamentuari. Azkenik, Miguel Sanz, UPNko lehendakariordeak «nafarrei Itoizko urtegiaren eta Nafarroako ubidearen alde egiten diren manifestazio guztietan parte hartzeko» eskatu die UAGN Nafarroako nekazaritza sindikatuak esandakoari jarraituz.

EUSKO JAURLARITZA

JUSTIZIA, EKONOMIA,
LAN ETA GIZARTE
SEGURANTZA SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE JUSTICIA,
ECONOMIA, TRABAJO
Y SEGURIDAD SOCIAL

ESPETXEETAKO FUNTZIONARI-OPOSAKETAK PRESTATZEKO 20 DIRULAGUNTZATARAKO DEIALDIA

1995 irailaren 14ko (1995eko urriaren 14ko 190 zenbakidun EHAA) Justizi, Ekonomi, Lan eta Gizarte Segurantzza Saila sailburuaren Aginduen bidez 20 dirulaguntzatarako deialdia egiten da, espetxeetako funtzionari oposaketak prestatzeko, honela banatuta:

Kidego Teknikoa
Juristak: 4 beka
Psikologoak: 2 beka

Kidego Laguntzailea
Gizonezkoen eskal: 10 beka
Emakumezkoen eskala: 4 beka

Dirulaguntzek urtebeteko iraupena izango dute eta beren zenbatekoa 420.000 pezetakoa izango da urteko, hilabetero 35.000 pezeta gordin ordainduko direlarik.

Dirulaguntza lortu ahal izateko, eskatzaileak aurkeztu den azken oposaketaren deialdiak eskatzen dituen baldintzak bete beharko ditu eta etenik gabeko sei urtetan zehar Euskal Herrian bizi izan edo bestela bertokotuta dagoela erakutsi.

Bateraezinez dira dirulaguntza eta beste edozein lan edo zerbitzu soldatadun edota bestelako dirulaguntza jasotzea.

Behar bezela betetako eskabideak (1995eko urriaren 4ko 190 zenbakidun 1. Eranskina) Agindua ezartzen duen agiritegiarekin batera EHAA-n argitaratzen denetik 20 eguneko epean helbide honetara zuzendu daitezke:

EUSKO JAURLARITZA
GIZA ESKUBIDEEN ETA JUSTIZIAREKIKO LANKIDETZARAKO ZUZENDARITZA
Duque de Wellington etorbidea, 2-3. solairua
01010 VITORIA-GASTEIZ

GIZA ESKUBIDEEN ETA JUSTIZIAREKIKO LANKIDETZARAKO ZUZENDARITZA

Geneen garapenari buruzko ikerketa modernoa saritu du Nobel akademiak

Lewis, Wieschaus eta Nusslein-Volhardentzat Medikuntza saria

Stockholmgo akademiak Edward Lewis estatubatuarra, Cristiane Nusslein-Volhard alemaniarra eta EEBBetako nazionalitatea duen Eric Wieschaus suitzarrak saritu ditu aurten medikuntza arloan. Hiruiek giza enbrioiaren garapena kontrolatzen duten mekanismo genetiko garrantzitsuak aurkitu dituzte.

STOCKHOLM

Hiru zientzilariek Drosophila Melanogaster edo frutaren eulia aztertu zuten euren ikerketen oinarrian. Azterketa horri jarraiki euliaren organismoak dituen printzipio genetikoak animalia handiagoetarako ere baliagarriak zirela jabetu ziren, eta bide horretatik, giza enbrioiarekin zituen antzekotasunet erreparatu zieten.

Ikerlariak animalien zati ezberdinen garapena zehazten duten geneak atzeman zituzten drosophila eulian. Animalia horretan aurkitu zituzten gene taldeak «HOX geneak» izena duten lau taldetan banatzen dira, eta gene horiek dira, hain zuen ere, zati horiek organo espezialduak bihurtzea erabakitzen dutenak.

Saritutako zientzilariek egindako azterketaren ondorioz, gizakiaren garapen genetikoak eta drosophila euliarena oso antzekoak direla jakin ahal izan da. Eta hori oso aurrerapauso garrantzitsua da giza fetorearen malformazioak zerk eragiten dituen jakiteko. Ikerketa horren arabera, uste da HOX geneetan gerta-

Nusslein-Volhard eta Lewis Medikuntzako Nobel saridunak.

✓ Enbrioiaren garapen genetikoak ezagutzeko atea zabaltzen zituzten saridunek eta genetika klasikoaren eta modernoaren arteko zubia eraiki.

tzen diren mutazioek eragiten dituzten abortuak eta umekiaren malformazioak. Esate baterako, haurdunaldian A bitamina gehiegi hartzeak HOX geneen banaketa aldatu egin dezakeela jakin da, eta hortik sor daitezkeela malformazio ugari.

Baina Nobel akademiak azal dutakoaren arabera, ikerketa horren bitartez bestelako ondorio garrantzitsuak ere lortu dituzte.

BIZITZA OSOA IKERKETAN

Hiru zientzilariek biologia ikasketak egin zituzten, eta garapen genetikoari buruzko ikerketak egiten eman dute euren bizitza osoa. Genetika gaietan adituak direnen arabera, en-

brioiaren garapen genetikoak ezagutzeko atea zabaltzen zituzten saridunek eta genetika klasikoaren eta modernoaren arteko zubia eraiki.

Edward B. Lewis 1918. urtean jaio zen EEBBetako Pensilvania estatuan. Biologia, genetika eta meteorologia ikasi zuen, eta Kaliforniako Teknologia Institutuan egiten du lan.

Cristiane Nusslein-Volhard 1942an jaio zen Magdeburg-en, Alemanian. Biologia, fisika eta kimika ikasketak egin zituen eta gaur egun Tubingengo Biologiaren Garapenerako Max-Planck institutuan dihardu ikertzen.

Eric F. Wieschaus Suitzan jaio zen 1947an. Fisika eta Biologia ikasketak egin zituen EEBBetan eta gaur egun Princetowngo Unibertsitatean egiten du lan, Biologia Molekularreko sailean.

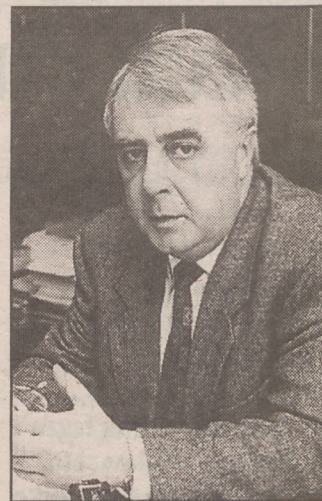
Hiru ikerlariak euren artean banatuko dute Stockholmgo akademiak ematen dituen 1,1 milioi dolarrak. Saria datorren abenduaren 10ean jasoko dute Suediako hiriburuan.

Josune Aristondok ordezkaturako du Etxeberria HABEko zuzendaritzan

M.A. / DONOSTIA

Josune Aristondo izango da aurrerantzean HABEko zuzendari nagusia, baldin eta Eusko Jaureritzako Gobernu Batzordeak gaurko bileran HABEko Patronatuak egingo dion proposamena onartzen badu. Patronatuak gaur goizean egingo duen bileran proposatuko du Martin Etxeberria postutik kentzea. Hizkuntza Politikarako sailburorde eta HABEko Patronatuko kidea den Jose Mari Zeberio EGUNKARIARI jakinarazi dionez, «gauza horiek mahai gainean jartzen direnean, erabakita geratzen dira». Zeberio ez du aldaketa azaltzeko arrazoi berezirik erabili: «Gu denok konfiantzazko karguak gara, eta une jakin batean izendatzen gaituzten bezala, kendu egiten gaituzte. Probisionalak gara».

Hizkuntza Politikarako Sailordetzan Euskararen Sustapenerako arduraduna izan den Josune Aristondok hartuko du Martin Etxebe-

Martin Etxeberria. A. GILLENEA

riaren lekukoa. Aristondok ez zuen atzo berria konfirmatu nahi izan: «Zurrunurruak zurrunurru, horretan dago bakarrik. Ez dut ezer gehiago esango, ni ez bait naiz horretan dabilena, baizik eta nonbait itxaroten dagoena». Horrela, Gobernu berria martxan jarri zenean zintzilik geratu zen HABEren birmoldaketa martxan jarriko da zuzendari aldaketarekin.

Bilboko Udalari San Frantzisko Zuzpertzeko Mahaia eskatu diote

JABI ZABALA / BILBO

San Frantzisko aldea eta Bilbo Zaharra Zuzpertzeko Mahaia eratzekeo egitasmoa aurkeztu zuen atzo auzo horietako taldeen koordinadorak. Udalak hilaren 17an izango den bilkuran erabakiko du Mahaia sortu edo ez. Alderdi gehienak alde azaldu ziren maiatzean, baina orain arte ez diote erantzunik eman Koordinadoraren proposamenari.

Mahaiaren bultzatzaileak San Frantzisko, Bilbo Zaharra eta Zabalako Auzo Elkar-teak, HIESaren Aurkako Batzordea, San Frantziskoko Talde Eleiztarra, Emakumeen Taldea eta Iniziativa Gitana dira. Guztien artean Zuzpertzearen Aldeko Koordinadora

sortu dute. Euren aburuz, «orain arte Udalak gure auzoekiko izan duen zabarkeriak» eragin du Mahaiaren beharra. «Orain arte SURBISA eta horrelako proiektuak izan dira, baina lorpenak oso txikiak izan dira. Gainera gure asmoa ez da hirigintzan bakarrik gelditzea, planteamendu orokor bat behar dugu arazo sozialak konpontzeko», diote Koordinadorako kideek.

Koordinadoraren iritziz, «auzo hauetan ezinezkoa bihurtu da bizitzea, 1990ean auzoak lehengoratzeko asmo ezin hobeak azaldu zituen Udalak, gizarteko talde guztiek parte hartzea beharrezkoa zela zioten auzoak berrosatzeko. 1995ean egoera askoz txarragoa da, beraz, bost urte horiek alferrik galdu dira».

ESKER ONA

Felisa Uriartek, seme-alabek eta gainerako senideek
PEDRO TXINTXURRETA ELORZA
(G.B.)

jaunarengatik doluminak biziki eskertzen dituzte,
baita hileta elizkizunetara joan izana ere.

Gasteizen, 1995eko urriaren 10ean

HILDAKOAK

ARABA

- GASTEIZ Victor Bidondo Luri, 70 urte. Jesus Zacarias Arrue Ruiz de Luzuriaga, 62 urte.
- BIASTERI Crescencia Saenz de Urturi Gainzarain, 80 urte.

BIZKAIA

- BILBO Geneveta Velasco Sanchez, 80 urte. Ramon Izkarra Garcia, 54 urte. Manuel de Dios y Utrera, 84 urte. Eusebio Julian Larrea Bilbao, 87 urte. Conchita Sierra Calderon. Antonio Lopez Picon, 70 urte. Maria Carmen Bayer Regulez, 47 urte. Pilar Escobedo Corbasi, 88 urte. Patxi Hernandez Arbizu, 69 urte. Jose Carpente Carpente, 80 urte. Antonio Huerto Gonzalez, 81 urte.
- ALGORTA Pilar de Miguel San Miguel, 59 urte. Carmen Arzuaga Zubiaur, 91 urte.
- AMOROTO Emilio Gojenola Aldazabal, 77 urte.
- BALMAEDA Rosa Mari de la Serna de la Garma, 53 urte.
- BARAKALDO Francisco Javier Aranburu Gonzalo, 46 urte.
- BERMEO Antonia Goienetxea Ezkiaga, 79 urte. Xabier Gaubeka Madariaga, 14 urte.

- GERNIKA Jacinto Urkiza Ansotegi, 77 urte.
- IGORRE Jose Maria Ormazabal Atutxa.
- LEIOA Mari Tere Billalabeitia Azkorra, 76 urte.
- LEKEITIO Angel Zapirain Arribalzaga, 69 urte.
- PORTUGALETE Jose Rincon Cerrada, 83 urte.
- SESTAO Fernando Valero Usategi, 32 urte.

GIPUZKOA

- DONOSTIA Juan Hernandez Saenz, 71 urte. Carmen Vecino Cousillas, 91 urte. Salvi Gomez Barrasa, 65 urte.
- ASTEASU Natalio Beobide Seguiola.
- HONDARRIBIA Leonor Leon Moreno, 91 urte.
- ORDIZIA Vicente Irastorza Mujika, 60 urte.
- TOLOSA Marcial Larreta Olaberria, 84 urte.
- ZIZURKIL Felix Inza Arrizabalaga, 64 urte.
- ZUMARRAGA Maria Rosario Miguelez Mendez, 76 urte.

LAPURDI

- BAIONA Marie-Louise Iriberrri, 94 urte.
- ARRANGOITZE Josephine Salha, 90 urte.

- AZKAINE Ignacie Rivera Oyanto, 75 urte.
- BIDARTE Dominique Duranga, 85 urte.
- DONIBANE LOHIZUNE Armand Lataste, 86 urte.
- MIARRITZE Jean Taillandier, 78 urte. Jean Faveira, 64 urte. Gilbert Schlachter, 92 urte.
- SENPERE Jeanne Albados, 87 urte.
- ZIBURU Bernadette Mirande Pery, 29 urte.

NAFARROA

- IRUÑEA Juliana Lopez Garraza, 92 urte. Manuela Pegenaute Octavio, 92 urte. Jesus Morteruel Burgaleta, 63 urte. Arturo Aranda Alvarez, 65 urte.
- ATARRABIA Jesus Gil Gomez, 58 urte.
- LIZARRA Benigno Martinez de Albeniz Saez de Larramendi, 94 urte.
- OLAGUE Angel Juvera Irurita, 59 urte.
- TUTERA Evaristo Saez. Cesareo Casajus Jarauta, 87 urte.

NAFARROA BEHEREA

- DONIBANE GARAZI Michel Larralde, 68 urte.

ESKELAK

ESKELAK
ARRATSEKO 7AK
ARTE HARTZEN DIRA:
(943) 300 222

Frantziako ezegonkortasun politikoak libera astintzen du diru merkatuetan

Espekulazioa geldiarazteko interes tasak igo ditu Frantziako Bankuak

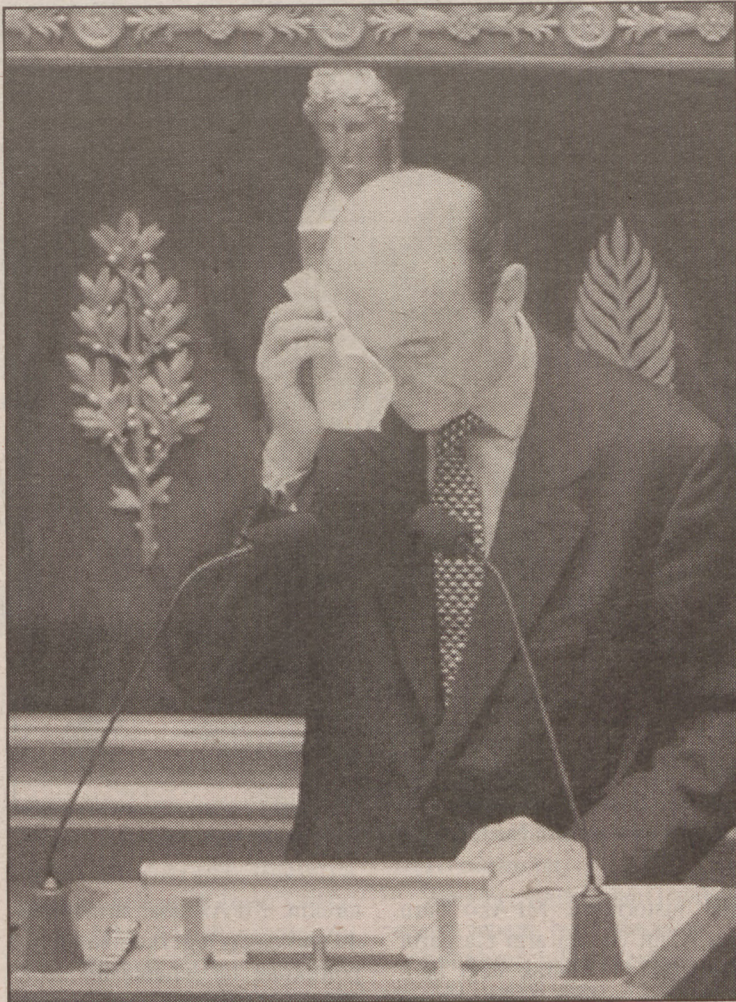
Frantziako Bankuak (BDF) puntu bat igo zituen atzo egun bateko interes tasak, liberaren debaluazioa geldiarazteko. Ezegonkortasun politikoak eraginda, Frantziako monedak beherako joera izan du azken egunotan finantza merkatuetan.

PARIS

Jean Arthuis Frantziako Ekonomia ministroak adierazi duenez, Parisek azkartu egingo du defizit publikoa gutxitzeko programa, 1997. urtean BPGren % 3an kokatu ahal izateko. Baina adierazpen horiek ez zuten lortu merkatuetako gora-beherak baretzerik izan. Eta munduko zazpi lurralde aberatsenak (G-7) asteburuetan egindako bileraren emaitza urriak ere ez du eginkizun horretan lagundu.

Frantziako egun bateko interes tasak % 6,15etik % 7,25era igo ostean, liberak markoaren aldean izandako balio galera galditza lortu zuen BDFk, kotizazioaren joera ikusirik: goizeko ekitaldian, markoak 3,53 libera kotizatu zuen. Ordubete geroago liberak iragan ostiraleko kotizazioa berreskuratu ahal izan zuen, hau da, 3,51.

Liberaren aurkako mugimendu espekulatiboen arrazoia Frantziar nagusi diren zalantza politikoak dira. Alain Juppe bertako ministroa ikertzen ari dira ustelkeriaz akusatutik. Horrez gain, Frantziako finantza egoera ere ez da ona, batez ere gehiegizko defizit publikoagatik. Era

Alain Jupperen Gobernuak krisi larrian dago.

berean, dolarraren beherakadak ere libera eta beste dibisa ahulak berekin eraman ditu. Eta hori gutxi balitz bezala, sektore publikoko grebak Frantzia geldiarazi lezake gaur.

Horrek denak inbertsoreen mesfidantza eragin du, eta iragan astetik liberak arazoak ditu finantza merkatuetan. Arazo horiek pezetaren kotizazioan ere izan dute eragina, baita Europa

osoko burtsetan ere.

Hala, Bilboko Burtsak 5,23 puntu galdu zituen atzo, Madrilgoak 3,33, eta Pariskoak % 1,32. Europako gainontzeko merkatuetan ere antzeko joera nagusitu zen atzo. Liberak bezala, dolarrak ere behera egiten jarraitu zuen atzo, eta pezetak ere balioa galdu zuen markoarekiko (86,93, ostiraleko 86,79aren ostean).

DEFIZIT PUBLIKOA GUTXITU

Munduko zazpi estatuetatik aberatsenak (EEBB, Japonia, Kanada, Alemania, Frantzia, Britainia Handia eta Italia) iragan asteburuan Washingtonen egindako bileran dolarra sendotzeko konpromezu suharra hartzea espero zuten merkatuetan. Baina ez zen halakorik gertatu. EEBBetako dibisa laguntzeko merkatuetan batera eskusartzea ere ez zuten erabaki G-7ek.

Liberaren aurkako eraso espekulatiboak iragan astean hasi ziren. Ondorioz, BDFk premiazko neurriak hartu behar izan zituen: bost eta hamar egunerako eragiketak bertan behera utzi, eta egun batekoak % 6,15eko interesean jarri zituen, libera sendotzeko.

Adituen ustez, interes tasen igoerak eragin kaltegarriak izan ditzake ekonomian, maileguen garestitzaiek hazkunde ekonomikoa geldiaraziko baitu, eta honek defizitaren eta langabeziaren murrizketa motelduko du.

Parisek defizit publikoa % 5era jaitsi nahi du 1995ean, % 4ra 1996an, eta % 3ra hurrengo urtean. Baina helburu horiek nekez lortuko ditu, hazkundearen moteltzeak diru sarrierak ere urritzen baditu.

Frantziako Bankuak diru ekaitza baretzea lortu zuen atzo, baina dibisa honen ahuleziak aurerrantzean jarraituko duela uste dute aztertzaileek, Gobernuak merkatuen konfiantza lortzen ez duen bitartean, eta Frantziak Moneda Batasuneko hirugarren fasean sartzeko zalantzak argitzen ez diren artean.

Surf Rider elkarteak eskuratu du Ekimenaren Makila

H. GOROSTIAGA / BAIONA

Surf Rider itsas kirole-tan eta bereziki surf munduan aritzen den taldeak eskuratu zuen joan den igandean Ongi Heldu Euskal Herrian ekimenak ematen duen makila. Miarrizko ekitaldian, kantariak eta musikariak izan ziren larunbatean, lehia-ketan parte hartu zuten seiatarik nor sariztatuko zuten aiduru. Makilarik gabe gelditu ziren, berriz, Composit, Ours Blancs, Surf System, Societe Electronique eta Net 2064 enpresak. Gisa berean, 'Kultura eta Ekonomia' mahaingurua izan zen Miarrizko Colisee salan.

Larunbatean eman zutena aurtengo laugarren makila izan zen. Hurrengo heldu den urriaren 27an emanen dute Angeluko Herriko Etxean, seigarren kanpaina honen karietarat.

Nafarroako Ekonomiari Buruzko Lehen Kongresua

N. A. / IRUÑEA

Nafarroako Gobernuak antolatuta, hilaren 19an eta 20an Nafarroako Ekonomiari Buruzko Lehen kongresua egingen da Iruñean. Iosu Ardaiz Ekonomia zuzendari nagusiak adierazi duenez, «foru komunitateko ekonomia arloko agente guztiek beren ideiak aurkeztu eta ekonomia zuzpertzeko egitasmo berriak azter ditzaten» sortu dute kongresua.

Batzarra hiru zatitan banaturik dago: industria sektoreko erronka berriak, sektore publikoaren parte-hartzea lurraldeko ekonomian, eta Nafarroako ekonomiararen egungo eta etorkizuneko egoera.

Unibertsitateko irakasleek eta ekonomia arloko ordezkariak emanen dituzte hitzaldiak. Hasiera ekitaldian Juan Cruz Alli Ekonomia kontseilaria izanen da eta amaierakoan Javier Otano lehendakaria.

Birmoldaketari buruzko akordioa onartzeko eskatuko diete AESAko batzordeek langileei

BILBO

Astilleros Españoleseko (AES) untzioetan bilerak egin zizuten atzo enpresa batzordeek, eta gehienetan UGTk, CCOOK eta Madrilgo Administrazioak sektorea birmoldatzeko sinatutako akordioari oniritzia eman zioten. Jose Luis Gonzalez Sestaoko La Navaleko enpresa batzordeko lehendakariaren arabera, batzordeak UGTk eta CCOOK hitzartutako akordioa onartzea gomendatuko die langileei. Beharginek aste honetan egingo dituzten bilzarretan erabakiko dute akordioa onesten duten ala ez.

ELA sindikatua ez da oraindik akordioaren alde edo kontra

agertu. Dena den, UGTk eta CCOOK sinatutakoa «nahikoa ez» dela esan zuten ELA Metaleko ordezkariak joan den astean, eta egunotan afiliatuekin hitz egingo dute akordioarekin bat egiten duten ala ez erabakitzeko. LABek, berriz, «enplegu galera ekarriko duen edozein akordioaren aurka» agertu zen joan den astean, «langileenak ezik lanpostuak gizaratearenak» direla azpimarratuz.

Hego Euskal Herriko CCOOKo metal federazioak balorazio positiboa egin du sindikatutako Madrilgo sinatutakoak. Lantoki guztiak martxan izango direla eta plantilatik kanpo galdituko diren langileek «tratatamendu ez traumatikoa» izango

duela nabarmendu zuten CCOOKo iturriek. Birmoldaketa planak hasieran jasotzen zuen lanpostu murrizketa 1.300 lagunetan gutxitu dela azaldu dute. Lehen planak 5.000 langiletik gora kaleratzea jasotzen zuen, eta akordioaren arabera 3.850 lanpostu kenduko dira.

CADIZEN ZALANTZAK DITUZTE

Birmoldaketa planaren negoziaketak iraun duten bitartean mobilizazio gogorrenak egin dituzten Andaluziako untzioetan joan den astean sinatutako akordioa onetsi dute. Sevilla eta Puerto Realgo enpresa batzordeek akordioa berretsi zuten atzo eta Cadizkoak, berriz, dokumentuari buruzko «zalan-

tzak» dituela adierazi zuen.

Cadizko untziolako batzordeko idazkariak azaldu zuenez, akordioaren zenbait arlo zehaztu gabe daude eta hauek argitzeko eta aurkitu dituzten hutsuneei buruz informazioa lortzeko Madrilera joango dira gaur. Gainera, Cadizko Zuzendaritzara ere joko dute argibide eske.

KILOMETROAK 95 - OPEL PONTIACaren ZOZKETA

Zenbaki saritua: 004995

Irabazleak hilabeteko epea izango du saria jasotzeko (urriak 31 arte). Epea pasatzean irabazlerik azalduko ez balitz berriro zozketatuko da. Saritutako zenbakia Astigarragako jaietan saldu zen.

Kortsikan «baldintzarik gabeko» su-etena iragarri zuen atzo FLNC historikoak

MPAko hiru burukideren aurkako atentatuak bere gain hartu ditu agiri batean

Korsikako Nazio Askapenerako Frontearen (FLNC) adar historikoak «baldintzarik gabeko» su-etena iragarri zuen atzo agiri baten bitartez. Joan den udan MPAko hiru burukideren aurka egindako atentatuak bere gain hartu zituen FLNCk eta alderdi horretako buruen jokabide «mafioso» salatu.

IKER ARANBURU / DONOSTIA

Dagoeneko udan iragarri zuen FLNCk ez zuela Frantzia antenaturik egiteko asmorik, baina atzo Korsikan ere ez duela egingo jakinarazi zuen. Su-etena «berehalakoa eta baldintzarik gabeko» dela azpimarratu zuen Korsikako talde armatu nagusiak.

Komunikatuan, FLNC historikoak bere gain hartu zituen joan den uztailaren 26an Aiaccio-ko taberna batean Antoine eta Frederic Giacomoni aita-semeen hilketa. Giacomoni familiakoak MPA (Muvimendu per l'Autodeterminazione) alderdi nazionalista moderatuko kideak ziren. Abuztuaren 30ean Bastiako kale nagusietako den Paoli hiribidean zihola hildako Pierre Albertini MPAko buruaren aurka ekintza ere egin zuela onartu du FLNC historikoak, baita Lucien Antonaren aurkako atentatu saioa ere. Uda honetan tiroz hil ziren MPAko beste hiru kideren heriotzak, ordea, ez zituela berak eragin dio talde armatuak. Bere iritziz, «mafiosoaren arteko kontuak» izan ziren hilketa horiek.

Bere gain hartutako lau ekintzak nazionalista korsikarren arteko norgehiagoka biolentoaren

Joan den abuztuaren amaieran Cortin atentatuan hildako Noel Sargentini A Cuncoltako buruzagia.

AP

isla dira. Urtea hasi denetik 32 lagun hil dituzte Korsikan eta horietarik hamar arrazoi politikoengatik hildako abertzaleak dira. Atzo FLNCk jakinarazi zuenez, Giacomoni aita-semeak eta Albertini A Cuncolta Naziunalistako Stefanu Gallo, Jean Nicolas Bacchelli eta Vincenzu Dolceroccaren aurkako atentatu «erantzuleak ziren». Dolcerocca Giacomitarrek hil baino ordu gutxi geroago zendu zen Bastian. Albertiniren aurkako atentatuan 20 urteko Pierre Durani erasotzailea ere hil zen eta ordu batzuk geroago, MParen gertuko den FLNCren «ohikoak» Noel Sargentini eta honen neskalaguna Cortin tirokatu zituzten. Sargentini berehala hil zen.

Atentatu gehiagorik ez duela egingo iragarri arren, FLNCren

adar historikoak MPAko buru den Alain Orsoni argi eta garbi ohartarazi du, berak «eta bere hiltzaileek ezingo baitute lasai asko beren jardueraren mafiosoan jarraitu».

FLNCk bere gain hartu dituen azken ekintzak irail amaierakoak dira. Irailaren 21ean aduanen egoitza bat lehertarazi zuen eta 23an turismorako lau eraikuntza eta Sarteko etxebizitza merke bat txikitu zituen.

1990-EKO ZATIKETAREN ONDORIO

70eko hamarkadaren bukaera aldera sortutako FLNC bitan zatitu zen 1990. urtean, moderatuen (adar ohikoa) eta erradikalagoen (adar historikoa) artean. Ohikoak harreman estuak ditu Orsoniren MPArekin eta adar historikoak A Cuncol-

tarekin. MPAk adar armatutzat du ohikoa eta legezko jokamolde politikoak du lehentasun osoa. FLNC historikoarentzat eta A Cuncoltarentzat, berriz, erakunde politiko-militar batek funtsezko eginkizuna dauka, ez soilik indarrez erantzuteko, baita norabide politikoen zehaztapenean ere.

1993ko erregio hauteskundeetan, MPAk botoen % 8 jaso zituen eta A Cuncoltak eta beste alderdi batzuek (UPC autonomista, orain MPArekin dagoen ANC eta I Verdi Corsu) osatutako Corsica Nazione % 18. Azken urtean korsikar abertzaleen bi adar nagusien arteko harremanak guztiz gaiztotuta daude, batetik bestea «mafia-reakin lotura» izateaz akusatzen baitu.

Frantziako funtzionariak grebara deitu dituzte gaurko

A.S. / BAIONA

‘Astearte beltza’ biziko dute gaur frantses herritar gehienek, Frantziako funtzio publikoko agenteek egingo duten greba oso eraginkorra izango dela uste baita. Izan ere, Administrazio eta funtzio publikoko zazpi sindikatuk deitu dute greba egun honetara eta bost milioi inguru funtzionario eta agenterik zuzenduta dago. 1986. urteaz geroztik gertatu gabeko zen antzeko bategitea; Alain Juppereko Gobernuak 1996. urtean funtzionarioen soldata ez dela handituko iragartzeak eragin du protestaldi zabal hau.

Funtzio publikoan nahiko indartsua den FO sindikatuko buruak, Marc Blondelek, adierazi duenez, «Frantzia geldituta» egon liteke benetan, sektore publikoko atal guztietan protesta egun honetan parte hartzeko asmoak azaldu baitira, hala nola SNCF, RATP, EDF-GDF, Gizarte Segurantzak, Posta, France Telecom, Ospitaleak, SNECMA, Zergategiak, Hezkuntza Nazionala, Ekipamendua administrazioetan zein enpresa publikoetan. Greba egunaren eragin handiena garraio publikoetan nabaritutako dute herritarrek. Argindar edo telefono mozketarik ez da izango, baina postariak ez dute posta banatuko. Ospitaleetan, larritasuneko zerbitzuak eta gaixotuez arduratzea baino ez dira egingo. Poliziek ezin dute grebarik egin, baina isunik jarriko ez dutela iragarri dute.

GIaren mehatxuak «sinetsi» egin ditu Parisek

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

GIA talde armatu islamistak plazaratutako errebindikazioa «sinesgarritzat» jo zuen atzo Herve de Charette Frantziako Atzerri ministroak. Azken hila-beteotako atentatuak bere gain hartzearekin batera, GIAk exigitu du Jacques Chiracek erlijio musulmana aukera dezan. Frantziako Errepublikako presidentek Liamine Zeroual Aljeriako presidentearekin hitz egingo du New Yorken datorren urriaren 22an edo 23an.

«Duintasunez eta gure indar guztiekin Jihad-eko (gera santua) bideari eusten diogu, eta Frantziako bihotzean zein bere

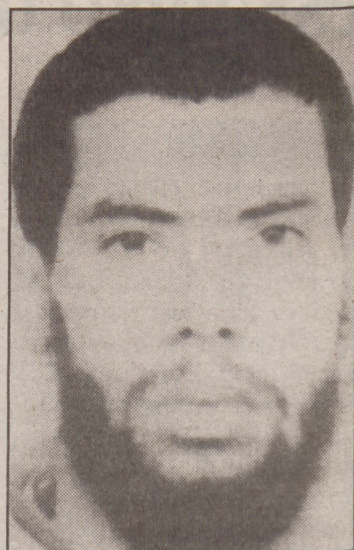
hiri handietan militarki jo egiten dugu», zioen Kairoko (Egipto) Reuter berri agentziaren bulegoan iragan aste amaieran jasotako eta GIAk izenpetutako agiriak. Abderrahaman Amine sinatuta zegoen, eta GIaren seilua zeukan errebindikazio hau atzo artean ofizialki egiaztatu ez bazuten ere, seriotzat hartu dute, antza denez, agintari frantziarrak, hala nola Herve de Charette.

Horrek, hala ere, adierazi duenez, «deliberatuta dugu Aljeriatik gure auzitan ez dezan inork esku hartzerik izan». Hitz horiek, nolabait, erantzun egiten zieten ustez GIaren den agiriak azaltzen zituen adierazpenei,

hauek baitzioten «zuei denoi bakerik ez uzteko eta gozamen guztiak kentzeko konpromezua hartzen dugu, islamak, gogo onez edo ez, Frantzia konkistatu arte». Hori guztia Abderrahaman Amin izenarekin sinatuta zegoen; eta Frantzia zein Aljeriako zerbitzu sekretuek banatutako informazio baten arabera, izengoiti horren atzean Djamel Zituni islamista buruzagi ezaguna dago. Zituni ezkutuan bizi da 1994 urteaz geroztik, eta Aljerian bertan gertatutako frantziar herritarren aurkako ekintza odoltsuen erantzukizuna leporatzen diote.

Frantzia, halabeharrez indarrez, islamista bilakatuko den

adierazpen harrigarriaz gain, GIAk jakinarazi zuen ere bai Chirac presidenteari islama aukera zezan agindu ziotela, iragan abuztuaren 19an, Frantziaren Aljerko enbaxadari igorritako eskutitz baten bitartez. Bertan, hitano moduan, adierazia denez, «jakin ezak pozik egongo ginatekeela islamera konbertituko bahintz, zeren gure profetak erran zuenez, ‘konberti hadi eta salbatua izango haiz’». Halaber, eskutitz hark Chiraci azaltzen zion nola behar lukeen jokatu islam erlijioaz jabetzeko eta mehatxu moduan amaitzen zuenez, «ez ezak pentsa brometan dihardugula, zeren kontuak eskatuko ditiagu azken epaiaren

Djamel Zituni.

AFP

egunean; hire erantzunaren zain gaudek eta eskutitz hau jasoko duan egunetik hiru aste epean helarazi behar duguk».

Estatuak kalteordainak ematea da kaltetuen asmo nagusia.

EFE

Koltzaren epaiketan bilioi erdiko kalteordaina du jokoan Estatuak

Kaltetuen protesta artean hasi da UCDko karguen aurkako auzia

Kutsatutako koltza kolioaren auzian akusatutako UCDko zazpi karguen aurkako epaiketa hasi zen atzo Entzutegi Nazionalean, kutsadura gertatu eta 14 urtera. Epaitutako bakar bat errudun jotzen badute, Estatuak 600.000 milioi pezetako kalteordaina eman beharko du. Kutsatu ziren 20.000 lagunetako batzuk epai aretoaren parean bildu ziren.

MADRIL

Inkulpatuak honako hauek dira: Manuel Hernandez Bolaños, 1981ean Aduanetako Laboratorio Zentraleko burua zena; Jose Guillo, Konpetentzia eta Kontsumorako zuzendari ohia; Federico Povedano, Ekonomia Mi-

nisterioko Nekazaritzako Produktuen Inportazioko buru izandakoa; Antonio Bardon, Nekazaritza Ministerioko Iruzurren Aurkako burua; Roberto Conty, Elikadurako zuzendariorde zena; Casimiro Palacios, Alcorcongo Osasun zinegotzia; eta Miguel Casado, Valladolideko Osasun zinegotzi ohia.

Epaiaketa hasi eta berehala, akusatuen defentsek eskatu zuten auzia bertan behera uzteko, eta entzutegi probintzialetara pasatzeko. Entzutegi Nazionalen Penaleko Lehen Atalak, ordea, atzera bota zuen eskaera, eta epaiketarekin aurrera egin zuen.

UCDko karguen aurkako epaiketa egitea iazko abuztuaren erabaki zuen Carlos Bueren epaileak, kalteordainak nahi zituzten kaltetuen salaketari jarraituz. Fiskaltza horren aurka azaldu zen, bere iritziz, olio-banatzailen aurkako epaiketan argi

geratu baitzen errua beraia izan zela. Hori dela medio, fiskalak zazpi akusatuak errugabe jotzeko eskatu du.

Bueren kalteordain handiak ezarri zituen bere idatzian: 15 milioi pezeta hildako bakoitzeko (1.200 inguru dira), 15.000 pezeta gaixo izandako egun bakoitzeko, 70 milioi pezeta erabat ezindurik geratu direnentzat, eta 90 milioiokoa ezintasun handia dutenentzat. Entzutegi Nazionalen epaimahaiak akusatuetatik bakar bat errudun dela erabakitzaren badu, Estatuak 600.000 milioi pezetako kalteordaina eman beharko du. Posibilitate horrek kezka bizia sortu du Gobernuan, eta Juan Alberto Belloch Barne eta Justizia ministroak ohartarazi du kaltetuak laguntzarik gabe geratzeko arriskuan direla.

Ehundaka kaltetu haserre bildu ziren atzo Entzutegi Nazionalaren aurrean, «justizia» eske.

Hamalau urte epaiketarako

■ 1981eko maiatzaren 1a:

Ospitalerako bidean zihoala Jaime Vaquero 8 urteko haurra gaixotasun bitxi baten erruz hil zen. Hurrengo egunotan milaka lagun agertu ziren gaixotasun berak jota Madrilen, bi Gaztelatan eta Kantabrian nagusiki. 13 egunetan sei lagun ziren hilda.

■ Maiatzaren 22a:

Jesus Sancho Rof UCDko Osasun ministroak epidemia 'zomorrotxo' bati egotzi ziolan kaleratu zuen prentsak. Egun gutxiaren buruan, Osasun Ministerioak ziurtatu zuen beste produktu batzuekin nahastutako olioak eragin zuela gaixotasuna. Gaixotuek baietsi egin zuten olio hartu zutela.

■ Ekainaren 13a:

Hogeita bederatzigarren gaixoa hil zen. 10.000 ziren orduan kutsatuta zeudenak.

■ Ekainaren 24a:

Etiketarik gabe olio kopuru handitan saltzeagatik hiru lagun atxilotu zituzten. Hiru egun geroago dagoeneko 11 lagun atxilotuak zituzten eta 153.000 litro olio atzeman zituzten.

■ Abuztuaren 20a:

85 biktima. Hogeita bost atxilotuetatik 11 auzipeturik.

■ 1983ko maiatza:

Muro doktoreak epaileari ziurtatu zion zenbait fruitu eta barazki izan zirela kutsadura hedatu zutenak eta ez olio. Osasunerako Mundu Erakundeak (OME), ordea, kutsatutako koltza olioari egotzi zion gaixotasuna.

■ 1984ko maiatzaren 30a:

Kutsaduraren sumarioak dio 574 lagun hil direla koltza olioaren erruz, bertsio ofizialak.

357 direla badio ere. Gaur egun uste da 1.200 biktima izan zirela eta 20.000 lagun kutsatu zirela. Hauetariko askok sendaezinezko gaixotasunak dituzte.

■ 1987:

Urte osoan zehar Madrilgo Casa de Campon 38 lagun epaitu zituzten koltza olio produktu kutsagarriekin nahasteagatik eta olio saltzeagatik. Epaia 1989ko maiatzean jakinarazi zuen Entzutegi Nazionalak: 13 lagun zigorturik eta hauen artean zigor handiena Jose Manuel Bengoetxeak jaso zuen, 20 urtekoa alegia. Fiskalak 60.049 urteko kartzela zigorra eskatu zuen beretzat.

■ 1992ko apirila:

Auzitegi Gorenak aurreko epaiketako errekurtsua aztertu zuen eta laukoiztu egin zituen kondentatuen zigorrak.

Oposizioaren ustez, inkestek diote 'pujolismoaren' amaiera gertu dela

BARTZELONA

Azaroaren 19ko hauteskundeetan CiUk Kataluniako Legebiltzarrean gehiengo osoa galduko duela dioten inkestak 'pujolismoaren' garaia dela diote oposizioari. CiUren-az, aldiz, oraindik gehiengo osoa eskura dutela besterik ez du erakusten.

'El Pais' egunkariak atzo kaleratutako inkestaren arabera, Jordi Pujolen alderdiak 60-64 eskainu eskuratuko lituzke, eta gehiengo osoa izateko 68 behar ditu. Gaur egun, nazionalistek 70 diputatu dituzte Kataluniako Legebiltzarrean.

Bigarren indar politikoa PSC izango da, beheakada handia izango badu ere. Joaquim Nadal buru izango duen zerrenda sozialistak 40 eskainu ditu orain, baina inkestak 29 eta 33 artean baizik ez dizkio ematen.

1992ko hauteskunde autonomikoen aldean emaitzak hobetuko dituzten bakarrak Legebiltzarreko hiru alderdi txikiak dira, hain zuzen ere, ERC, IC eta PP. Batez ere espainol eskuindarrek hobetuko dituzte emaitzak, hirugarren indar politikoa bihurtzeraino. 1992an botoen % 6 eta zazpi diputatu eskuratu zituen PPK botoen % 13 eta 15-17 eskainu jasoko lituzke orain.

Els Verds-ekin bateginik azaltzen den ICk ere bere emaitzak bikoiztuko dituela dio 'El Pais-en' inkestak: botoen % 12 eta 13-15 eskainu. 1992an hirugarren indar izan zen ERC alderdi independentistak ere emaitza onak lortuko ditu. Botoen % 8,1

bildu ostean, % 9 jasoko ditu eta 11 diputatuak gordeko ditu edo bi gehitu.

«PUJOLEN GARAIA ONA»

Pujolen azken hiru urte eta erdiko agintaldiari buruz herritarren % 60ek iritzi ona edo oso ona dute eta % 35ek diote txarra edo erdipurdikoa izan dela. PSOE eta CiUren arteko paketa alderdiak gehiago dira (% 52) aurkakoak baino (% 30), baina Kataluniaren irudiari kalte egin diola diote % 35ek.

Gehiengo zabal batek (% 56) dio Katalunian ez dagoela hizkuntzen artean inolako gatazkarik, baina % 27ren iritziz, gaztelaz besterik ez dakitenak lehen arazoak pairatzen hasi dira. % 18k azpimarratu dute oraindik gaztelera dela nagusi eta bertako hizkuntzak arazoak dituela.

Inkestaren berri jakitean, Josep Antoni Duran UDCKo (CiUko partaide) lehendakariak azpimarratu zuen kanpainan zehar gehiengo osoa berreskuratzeko moduan direla eta beste inkesta batzuek emaitza onak ematen dizkietela gehitu zuen. Aleix Vidal Quadras PPko lehendakariak, berriz, «adiskideria eta nepotismoa» amaitzeaz dela nabarmendu zuen. ICko Rafael Ribok ere Pujolen garaia bukatzeaz dagoela zioen eta pozik azaldu zen aurrikusitako emaitzekin. ERCko Jordi Portabellak emaitza hobek espero ditu eta inkestaren fidagarritasuna zalantzan jarri zuen, «800 pertsonari besterik ez dietelako itaundu».

Igandean azaldutako inkestan, PPK sei puntuko aldea kentzen dio Espainian PSOEri.

Jacques Chirac eta Felipe Gonzalez atzo Barajasen.

EFE

Gai korapilatsuak bazterrean utzi dituzteFrantzia-Espainia gailurrean

MADRIL

Jacques Chirac Frantziako Errepublikako lehendakaria eta sei ministro Madrilera iritsi ziren atzo Espainiako Gobernuarekin bi egunez biltzeko asmoz. Gonzalez eta Chiracen arteko lehen gailur honetan gai korapila-

tsuak alde batera utzi dituzte, hala nola proba nuklearrak eta 'GAL auzia', Europaren batasun prozesuari buruz mintzatzeko. Kazetariak Moruroari buruz galdetu zioten Chiraci aireportura iristean, baina Gonzalezek gaia eta galdera guztiak gaurko prentsaurrekorako utzi zituen.

Balkanetako

gera

NATOk berriro eraso die serbiarrei

Atzo gauerdian ezartzekoa zen su-etena kolokan zegoen arratsaldean

NATOk Bosniako serbiarren posizioei eraso egin zien atzo berriro ere, hauek igandean Tuzlan Bosniako errefuxiatuen ereinu baten aurka egindako bonbardaketen «erantzun gisa». NATOren partehartzea NBEk eskatu zuen, eta igandean bertan eraso egiten saiatu ziren arren, eguraldi txarrak atzora arte atzeratu zuen operazioa.

SARAJEVO

Bosniako serbiarrek Klujc herria babesten lan handia izan zuten atzo.

RANKO CUKOVIC-REUTER

BORROKA GOGORRAK BANJA-LUKAN

Atzo arratsaldean Banja Lukako defentsak hausteko ahaleginak egiten aritu ziren Bosnia-Herzegovina eta Kroaziako armadak. Bosniako serbiarren Armadako prentsa bulegoaren arabera, kroaziarrek eta musulmanek aurrera egin dute Sanski Most-Klujc lerroraino, Banja Lukatik 50 bat kilometrora. Nazioarteko adituek jakinarazi zuten, Bosniak eta Kroaziak eskura izan nahi dute Banja Luka su-etena indarrean ezarri baino lehen; horrela, bake saioak huts egin eta gerra berpiztuko balitz, prest izateko hiri horri eraso egiteko.

Musulmanek Sana ibaia gurutzatu nahi zuten, Sanski Most eta Klujcen artean. Ibai hori zeharkatzea da musulmanen posizioen eta Banja Lukaren artean dagoen eragozpenik handiena. Serbiarren iturriek ziurtatu zuten Klujcen bonbardaketa bortitzak egin zituztela musulmanek atzo. Klujcen inguruan Kroaziako Armadako hainbat erregimendu ezarri ziren, eta Bihacetik soldadu eta arma gehiago etorri ziren Kroaziari laguntzeko.

Adituen irudiko musulmanek eta kroaziarrek Sana ibaia gurutzatzea lortuko balute, utzi egingo liokete aurrera egiteari; alabaina, aurrerapen estrategiko garrantzitsua lortuko lukete.

Bitartean, Kroaziako Gobernuak ordezkariak eta Ekialdeko Eslavoniakoak Zagreben biltzekoak ziren atzo, baina azkenean negoziazioa atzeratu egin zen «serbiarrek ez zutelako onartu Hotel Palacen egitea», Kroaziako ordezkariak adierazi zuten, «guk, aldiz, ez genuen nahi izan atzerriko enbaxadan edo NBEren egoitzan» negoziatu.

Hala ere, Bosnia-Herzegovina iparralde eta mendebaldean borroka latzak izan ziren atzo bi aldeetan artean, su-etena indarrean ezarri baino lehen, azken lur zatia lortu nahian, eta horrela egingo den Bake Konferentziara negoziatzeko abantailarekin iristeko. Horrela, NBEk konfirmatu ez zuen arren, musulmanen Gobernuak iturriek informatu zuten Bosniako serbiarrek Zivnina hiriko —Tuzla— errefuxiatu eremu bat berriro bonbardatu zutela. Serbiarrek ukatu egin zuten eraso hauek egin izana, eta musulman «estremistei» egotzi zieten gertaera hauen erantzukizuna.

Igandean ustez serbiarrek koheteekin egindako eraso batean sei lagun hil ziren eta gutxienez 30 zauritu Tuzlako errefuxiatuen kanpamentu horretan. Fragmentazio lehegailuekin egindako beste erasoan bi zibil hil eta 50 zauritu ziren Tesanjen igandean ere. Eraso hauen ostean, egun horretan bertan NATO erantzun militarra ematear izan zen; aitzitik, eguraldi txarrak oztopatu eta eragotzi egin zuen eraso egitea. Alia Izetbegovic Bosniako lehendakariak «terrorista arruntei» leporatu zien atentatuok egin izana, eta musulmanek jarritako hiru baldintzak betetz gero, eraso horiek su-etena indarrean sartzea ez zutela eragotziko argitu zuten.

Jugoslavia ohiko krimenen epaiketa

HAGA

Jugoslavia ohiko krimenen lehen epaiketa hasi zuen atzo Hagako (Holanda) Nazioarteko Justizia Epaitegiak. Dragan Nikolic komandante serbiarra izandakoak Susica (Bosnia ipar-ekialdean) herrian 1992. urtean zuzendutako errefuxiatu eremuetatik bizirik irten ziren hamabost lagunek hitz egingo dute aste osoan. Baina, biktimez gain lekukoek ere hitz egingo dute epaiketan.

Nikolic 'Jenki' izan zen 1994. urteko azaroaren 4an Hagako Epaitegiak Jugoslavia ohiko gerra krimenengatik akusatutako

lehen gizonezkoa. Epaitegiak honi leporatzen dio gutxienez zortzi zibil hiltzea, beste hamar basakeriaz mutilatzea eta 500 lagun Susicako eremura deportatzea 1992. urteko ekainaren 13tik irailaren 30a bitartean.

Andrew James Gow Britainia Handiko lekukoa izan zen epaiketan hitz egin zuen lehena. Arratsaldean deklaratu zuten lehenengo biktime musulmanek.

Hagako Epaitegia 1945ean sortu zuen NBEk. Nikolicekin batera beste 42 serbiar epaituko ditu, horien artean Radovan Karadzic Bosniako serbiarren buruzagia eta Ratko Mladic serbiarren Armadako burua.

Claes prozesatu edo ez aztertzen ari da Belgikako Legebiltzarra

BRUSELA

Belgikako Legebiltzarreko batzorde bereziak berriro heldu zion atzo 'Agusta kasuari', Willy Claes Ipar Atlantikoko Aliantzako idazkari nagusia prozesatu edo ez eztabaidatzeko.

Legebiltzarreko batzorde berezia osatzen duten alderdi guztietako 11 ki-deek aztertuko dute fiskalaren txostena, eta ondoren erabakiko dute Claes prozesatzeko eskaera ontzat eman eta hori Legebiltzarreko Ganbarara igortzea.

Belgikako oposizio liberalak NATOk idazkari kargutik dimititzeko eskatu dio, bere «jarrera onartezina» delako. Herman de Croo flandriar liberalen presidentek esan zuen Claesek ez duela «aginte moralik bere kargua betetzeko. Kargua beteko duenaren ez da inolako susmorik izan behar».

Ostiralean jakin zenez, Jacques Velu Belgikako Goi Auzitegiko fiskal nagusiak Claes prozesatzeko eskatu zion Legebiltzarreko batzorde bereziari igorritako txostenean. Korruptzioa eta dokumentuak faltsifikatzea leporatzen dio fiskalak NATOk idazkari nagusiari.

Belgikako legearen arabera, batzordeak ontzat eman dezake fiskalaren eskaera. Baina txostena atzera botatzeko ahalmena ere badu Claes auzipetzeko arrazoi funtsezkorik ez dagoelakoan, edo 'hirugarren bidea' hauta dezake: ikerketarekin aurrera egitea proba gutxi dagoelako.

Willy Claes Flandriako Alderdi Sozialistako kide eta Belgikako Ekonomia ministroa zen 1988. urtean, Gobernuak 46 Agusta helikoptero erostea erabaki zuenean. Claesekin batera Guy Coeme garai hartan Defentsa ministro zena ere prozesatzeko eskatu du Velu fiskalak.

Claesek prozesamendua eragotzi nahi du, bestela NATOk idazkaritza nagusitik dimititu egin beharko lukeelako. Legebiltzarreko batzorde bereziak arestian aipatutako 'hirugarren bidea' aukeratzea nahiko luke, Claesek, ikerketarekin aurrera segitzeko.

«Erabat errugabea» dela adierazi zuen Claesek fiskalaren eskaeraren berri izan ostean.

LABURREAN

ATZERATU egin dute ugazaba hil zuen neskaren apelazioa

Arabiar Emirrerri Batuetako Apelazio Auzitegiak atzeratu egin du, hil honen 30era arte, An Ainen hastekoa zen saioa, Filipinetako neska batek jarritako apelazioa ikertzeko. Sara Balabagan 16 urteko neska filipinarrari heriotza zigorra ezarri zion Emirrerrien tribunal batek, bortxatzen saiatzen ari zen ugazaba hiltzeagatik ●

TURKIAKO Gobernuak zail du konfiantza botoa

Ostiralean osatutako Tantsu Ciller Turkiako lehen ministroaren Gobernuak zail du oso herrialde horretako Legebiltzarraren konfiantza botoa bereganatzea, TURK-IS langileen sindikatuarekin ez baitu akordiorik lortu. Duela hamar egunez geroztik greban diren 600.000 langile ingururekin akordioa iristeko eskatu zioten Cillerri herrialdeko bi alderdi politikok, Gobernuari laguntza emateko baldintza gisa ●

ALJERIAN 73 lagun hil dira euriteen ondorioz

Aljerian azken egunotan izan diren euriteen ondorioz gutxienez 73 lagun hil dira zenbait ezbeharretan. Igandean 50 lagun hil ziren Laguaten, langileak garraiatzen zituen kamioi bat zubi batetik ibaira amildu eta gero. Aflou eta Sidi Bouzid herrien artean, berriaz, 23 pertsona zendu ziren zubi bat erori ondoren, euriaren indarraren eraginez ●

PALESTINAR errefuxiatuek gose grebari ekin diote

Libia eta Egiptoren arteko mugan kanpaturik dauden Palestinako errefuxiatuek gose greba hasi dute, Gaza eta Zisjordaniako Palestinako lurralde autonomoetan sartzeko baimena eskatzeko, Libiako Jana albiste agentziak jakinarazi zuenez. Mila palestinar inguru daude Libia eta Egiptoren arteko mugako kanpamenduetan, Libiak joan den astean bere lurraldetik bidali ostean ●

Txetxenian gerra okertzeko arriskua dago bi aldeek erasoak gogortu ondoren

40 txetxeniar hil dira azken orduetan ustez Errusiako Armadak egindako erasoetan

Txetxenian gerra gordintzeko arriskua areagotu egin da azken orduetan, ustez Errusiako indar militarrek Txetxeniako bi herri bonbardatu eta gero. Iragan ostiralean Anatoli Romanov Errusiako Armadako komandantea larri zauritu zen lurralde hartan atentatu batean.

MOSKU

Gutxienez hamabi lagun hil eta 20 zauritu ziren, errusiarren artilleriak Txetxeniako Grozni hiriburutik 25 kilometroa dagoen Mesker-Iurt hiriri eraso-tzean. Halaxe iragarri zuten atzo Txetxeniako ordezkari ofizialek. Txetxeniako gerrilak armak uzteko eta Errusiako Armadak lurralde horretatik alde egiteko errusiarrek eta txetxeniarrek sinatutako akordioa kontrolatzeaz arduratzen den Begiraleen Batzorde Bereziko ordezkari txetxeniarrek adierazi zuten, gainera, joan zen igandean beste 28 lagunek galdu zutela bizia Roxni-Txu hiria bonbardatzean. Groznetik 35 kilometro hegomendebaldera dago hiri hau. Zortzi ehiza-hegazkinek eraso zioten hiriri, iturri horien arabera. Hegazkinek hemezortzi bonba eta hogeit hamar jaurtiki zituzten.

Barealdiaren ostean argazkian ageri den irudia nagusi daiteke berriro Txetxenian.

AP

Europar Segurtasunerako eta Kooperaziorako Erakundeak baieztatu egin zituen erasoak, baina errusiar agintariek gezurtatu egin zuten beren indar militarrek bi hirioi eraso zietenik. Kargudun errusiar militar batek ere baieztatu egin zuen bonbardaketa. Errusiako Armadako aire indarretakoak ez ziren bi hegazkinek egin zutela eraso esan

zuen horrek, eta hegazkinak Azerbaidjandik zetozela erantsi. Errusiako espioitza zerbitzuen arabera, lurralde horretan trebatzen ari dira Txetxeniako pilotuak. Txetxeniako errusiar aginteak iragarri zuenez, bestalde, azken 24 orduetan txetxeniarrek 30 eraso egin dituzte Errusiako Armadaren aurka eta errusiar sol-

dadu bat hil da txetxeniarren eraso horietan. Grozni hiriburuan gertatu dira ekintza horietako zortzi. Borrokaldiak eta erasoak gogortu egin dira azken orduetan, baina baliteke gerrak okerrerako bidea hartzea, baldin eta errusiar militarren eskaerari kasu eginez Groznen salbuespen egoera ezartzen bada.

Hilaren 17ra arte atzeratu da Andreottiren aurkako epaiketa

PALERMO

Giulio Andreotti Italiako lehen ministroa izandakoaren aurkako epaiketaren hirugarren saioa egin zen atzo Palermon, Siziliako hiriburuan. Baina, joan zen ostiraleko saioarekin gertatu zen bezala, Andreotti ez zen Ucciardone presondegi ondoko segurtasun handiko aretoan egon. Epaiketaren laugarren saioa hilaren 17ra arte atzeratzea erabaki zuen atzo Francesco Ingargiola buru den Palermoko Epaitegiak. Mafiarekin harremanak izateaz akusatua dago Giulio Andreotti, zazpi alditan Italiako Gobernuako presidente eta 21etan ministro izan dena. Gaur egun, bizitza-osorako senadore kargua du gainera. Hiru ordu t'erdi inguru iraun zuen atzoko saioak. Erregistroko aktak eta zenbait

lekukoren deklarazioak (Andreotti murgildua dagoen beste prozesuak) sumarioari gehitzeko eskatu zuten akusazioko fiskalek. Defentsak, ordea, atzera bota zuen fiskalaren eskaera eta akta horiek sumarioari gehitzearen aurka agertu ziren. Epaiketa hasi aurretik egindako aitortpenak biltzen dituzte akta hauek. Gaur egun hilda dauden pertsonen hitzek, kartzelaratutako mafia-kideen lekukotasunek, Cosa Nostrako buruzagien etxebizitzetan egindako miaketek, ikerketek eta ondasunen bahiketek osatzen dituzte aktak. Ignazio Salvak Palermon duen etxebizitzari buruz egin ikerketa ere biltzen du aktak. Justiziari laguntzen dihardutenen ustez, Andreotti etxe honetan bildu zen Salvatore 'Totò' Riina Cosa Nostrako buruzagi gorenarekin.

Kontserbadoreek gaur ekingo diote aurtengo kongresuari

BLACKPOOL

Gaur hasiko da Blackpoolen —Ingalaterrako ipar-ekildean— Erresuma Batuko Alderdi Kontserbadorearen aurtengo kongresua. Aurtengo bilkuran, Alan Howarthe Alderdi Kontserbadorea utzi eta Laboristara joateko hartu berri duen erabakiak eragin handia izango duela espero da. John Majorrek zuzentzen duen alderdiarentzat kolpe handia izan da Alan Howarth diputatu eta Hezkuntza ministro ohiak alderdia uzteko asteburuan hartu duen erabakia. Izan ere, 1997an izango diren hauteskundei begira, Alderdi Kontserbadoreak partiduen barnean batasuna dagoela azpimarratu nahi baitzuen kongresuan, bere jarraitzaileen konfiantza lortzeko. Majorren ustez, Howarthen erabakia huts «deitoragarria» izan da, hala ere, ukatu egin zuen alderdian eraginik izango duela. Ildo horretan mintzatu zen ere Brian Mawhinney Alderdi Kon-

tserbadoreko lehendakaria. Mawhinneyren irudiko Howarthen erabakiak ez du eraginik izango kongresuan, eta bertan kontserbadoreek «indartsu» jarraitzen dutela adieraziko duten hainbat sorpresa izango direla iragarri zuen. Hezkuntza ministro ohiak kontserbadoreek «behartsuenei agertu dieten indiferentzia eta mesprezuari» egotzi zien erabaki hori hartu izanaren errua, eta baita boterean azaldu duten «harrokeriari», eta gure demokrazia batera laguntzen ez duen Gobernuaren «gogorkeriari» ere. BBC irratiari egindako adierazpenetan diputatu kontserbadore ohiak esan duenez, hementik aurrera «aske» izango da Gobernuari dagozkion hainbat gairi buruz bere iritzia emateko, eta haren aurka azaltzeko. Gainera, Howarthe ziurtatu zuen alderdiko beste 40 diputatu inguru Gobernuari buruz berak duen ikuspuntuarekin bat datozela.

Munduko Txirrindulari

Txapelketa

■ Tinbrea jo eta Abraham gorpila zulatuta itsu-itsu helmugarantz doala ikusten ari den Olano-Manzano familiarekin egin dugu topo Anoetan. Etxeko telebistari so, isilisilik. Eskertu beharreko munduko pazientzia handienarekin hartu gaitu Abraham Olanoren familiak, kontu-kontuari ari garen bitartean telefonoa jo eta jo ari baita. Hainbeste dira deiak ezen, munduko txapeldun berriaren senitartekoek txandaka erantzutea erabaki duten. ■

rekin hartu gaitu Abraham Olanoren familiak, kontu-kontuari ari garen bitartean telefonoa jo eta jo ari baita. Hainbeste dira deiak ezen, munduko txapeldun berriaren senitartekoek txandaka erantzutea erabaki duten. ■

Olano: txiki-txikitatik txapeldun

Txirrindularitzako begiraleek ez zuten erreparatu nahi izan gorputz handiko anoetarrarengan

XABIER LEKUONA / ANOETA

Benjamin kategorian Gipuzkoa inguruko lasterketa guztiak irabazten zituen ume kozkorra zen Abraham. Ez zuen mugarik bederatzi urteko gaztetxo haren bizikleta gose ikaragarriak eta bere aitak Tolosako Oriako Txirrindularitza Eskolara eraman behar izan zuen Juanjo Gonzalez billabonatarren laguntzaz. «Nik 16 urte nituela ikasi nuen bizikletan ibiltzen —dio Guillermo bere aitak— baina Abrahamek sei urterekin izugarritzko dominioa zuen: hortxe aritzen zen aurrera eta atzera eskailerak eta guzti beldurrik gabe jaisten».

1970eko ekainaren 22an jaio zen Anoetan (Gipuzkoa). Sei anai-arreben artean hirugarrena, famili osoa txirrinduzalea. Guillermo eta Marisol gurasoek betidanik jarraitu dute semearen ibilbidea, baina Abrahamek gain, anaia bat eta Bakarne arreba gaztetxoa kenduta, guztiak txirrindularitzari lotuak daude.

Lehen proba Tolosako Olinpiadetan irabazi zuen eta Benjamin eta alebin kategorietan ez zuen aurkaririk izan. Infantiletan Asier Guenetxeak eta Kepa Mendietak lanak ematen zizkionten, baina aldi berean lagun onak egin ziren. Eta bizikletaz gain, pilotan eta krosetan ere gustora aritzen zen. Binakako pilota finalen bat ere jokatu zuen Xabier Usabiagarekin bikote ginez.

Aitaren ustez, «oso bihurria zen» Abraham, eta bizia izateaz gain, «argia eta egoskorra ere bai». Egunero Anoetatik Tolosako Laskurain ikastolara bizikletaz joaten ohi zen. Dislexia handia zuen, baina ez zen aitzakia; ikasketak ez zituen oso gustoko. Andereñoak galdetu zionean, «Zer izan nahi duzu handitan?», Abrahamen erantzuna: «Ziklista». Eta horrela ziklo-krosari eta pistari ekin zion.

Baina garai hartako begiraleek ez zuten mutil kozkor haren gorputz handi hartan erreparatu nahi izan eta azkenik afizionatueta Kaiku taldearekin fitxatu zuen. ADO programan ere aritu zen; denek «pistarako ziklista zela esaten zioten, baina karretera ezin zuen utzi» dio familiak. «Gorputz handia zuen —gogoratzen du Guillermo aitak— baina oraindik hazteke zegoen eta guk bagenekien norbaitek Abraham pulitu egin behar zuela». Esku artean hartu zuen lehen medikua Oriako Txirrindularitza Eskola-

● Ezkerrean, Olano-Manzano familia poz-pezik Abrahamen garaipena ospatzen / EDURNE KOCH. Goian Zarauzko ziklo-krosetan. Sei urte zituela ere bizikleta lagun.

ko Iñaki Arratibel izan zen. Kilo asko galdu behar izan zituen giharrak zailtzeko, baina Arratibelek izugarri lagundu zion. Egun Michele Ferrari medikuaren eskuetan dago. Kaikutik Bizkaiko AVSA taldera jo zuen eta hortik profesioaletara.

Gaur egun ere gizontzeko joera duen anoetar honek gosalduta eta afaldu besterik ez du egiten. Senitartekoen aburuz, irabazteko grina barru-barruan dauka, baina «sufritzekoa ere ez du nolanahikoa». Gosalduta eta afaldu besterik ez duela egiten aipatzerakoan familiakoek aho batez erantzun dute entrenamenduengatik dela hori. Fondoa hartu behar duenean, esaterako, zazpi orduko entrenamenduak

egiten ditu eta bazkaltzeko orduan irteten denez, errepedean bertan bazkaltzen du.

Gutxitan ikusiko dugu Munduko txapelduna beste norbaitekin errepedean kilometroak egiten. Senitarteko zoriontsuen arabera, bakarrik aritzea gustatzen zaio, bestela entrenamenduak ez dituela txukun egiten esaten baitu.

Kataluniako Voltan eman zuen dopinak kezka handia sortu zion. Medikua hartaz handiak esan omen zituen Olanok. Aitak ere semearen alde egin du: «Medikuak esan zion botika hura hartzeko, ez zegoelako arriskurik. Semeak medikuari sinetsi eta positibo eman zuen». Kolpe latza izan zen hura. Hala ere, Abrahamekin inoiz ahaztuko ez duena Mikel eta Andoni bere lagunak heriotza izango da. Txiki-txikitatik biak lagun, biak txirrindulari, auto istipuan Oriako ibaiak eraman zituen eta Abrahamek ez dituela «inoiz ahaztuko» ziurtatu

du familiak. Munduko Txapeldun irabazi eta gero, semearekin hitz egitean Marisol amak galdetu zion lasterketan zihoala nortzuten zituen gogoan, bazekielako Andoni eta Mikel Kolonbian zituela lagun Abrahamek.

du familiak. Munduko Txapeldun irabazi eta gero, semearekin hitz egitean Marisol amak galdetu zion lasterketan zihoala nortzuten zituen gogoan, bazekielako Andoni eta Mikel Kolonbian zituela lagun Abrahamek.

Soldatarik gabeko profesionala

CHCS izan zen bere lehen taldea 1992an

X. L. / ANOETA

Munduko txapelketa irabazi eta gero, guztiak polita, ederra eta erraza dirudien arren Abraham Olanok hasiera goibela izan zuen profesionalen munduan. AVSA Bizkaiko talde afizionatutik jauzi egin eta Caja Hipotecaria Centro Sur (CHCS) talde profesionalarekin fitxatu zuen, orain hiru urte besterik ez, 1992an. «Guatemalako taldea zela uste dut —dio aitak— baina talde hura oso eskasa zen». Hain eskasa xentimorik kobratu gabe korritu behar izan zituela profesional mailako lehen lasterketak. Poltsikotik ere jarri behar izan zuen. Talde hau dela eta Olanok deklaratu izan du talde hark jendeak ikus zezan aukera eman zioela, «talde hartan izan ez banintz gaur egun ez nintzateke hemen egongo» zioen urte hasieran. Orduan gaineratu zuen ez zela dautzen profesionalek eman dako urratsez. Talde hori desegitean txirrindulariek ezer gabe gelditu nahi ez, eta arropa guztia eta bizikletak gorde zituzten.

Senitartekoek gogoratzen du-

tenez, «mundu gogorrarekin» egin zuen orduan topo Abrahamek: ez zuen etsi nahi baina afizionatu asko zegoen eta talde profesionaletan gutxi batzuen-tzako soilik aukera. Ameriketako taldea utzi eta gero, berriro afizionatuen mailara jaitsi zen. Borrokarako gogoa zuen eta ez omen zuen etsi nahi; kadete zenean egon zen bakarrik uzteko-tan, 15-16 urte zituela, baina sa-soi hura pasatu eta berriro buru-belarri bizikleta gainean.

Bidasoako Bira irabazi eta profesionalek jo zuen. 1993. urtea ona izan zela aitortu du Olanok, baina garaipen sonaturik ez zuen lortu. Iaz, ordea, garaienak bata bestearen atzetik etorri ziren: Espainiako Txapelketan erlojupekoa eta errepede-koia irabazi zituen eta Asturiasko Itzulua, besteak beste.

Lesioek ez zuten errespetatu aurtengo denboraldi hasieran eta Katalunian erorikoa izan eta larri mindu zen. Ezin izan zuen Tourrera joan Romingerri laguntzera eta esperientzia hartzera. Baina azkenean, Munduko Txapela ekarri du Kolonbiatik.

«A ze pare! Ukitzen duten oro urre bihurtzen dute bi hauek»

DONOSTIA

Igandean Olanok eta Indurainek egindako erakustaldi bikainak mundu guztian zehar sortu ditu erreakzioak. Mundu osoko prentsak nabarmendu zuen atzo bi euskal txirrindulariek lortutakoa eta askok Olano Indurainen ondorengotzat jo dute jadanik. Euskal Herrian, 'Egin-ek' horrela titulatu zuen: «Euskal txirrindularitza munduko gailurrean». Egunkari horrek «historikotzat» jo zuen Olanoren garaipena. 'El Diario Vasco-k' «Olano, txapeldun» tituluarekin zabaldu zuen atzoko edizioa.

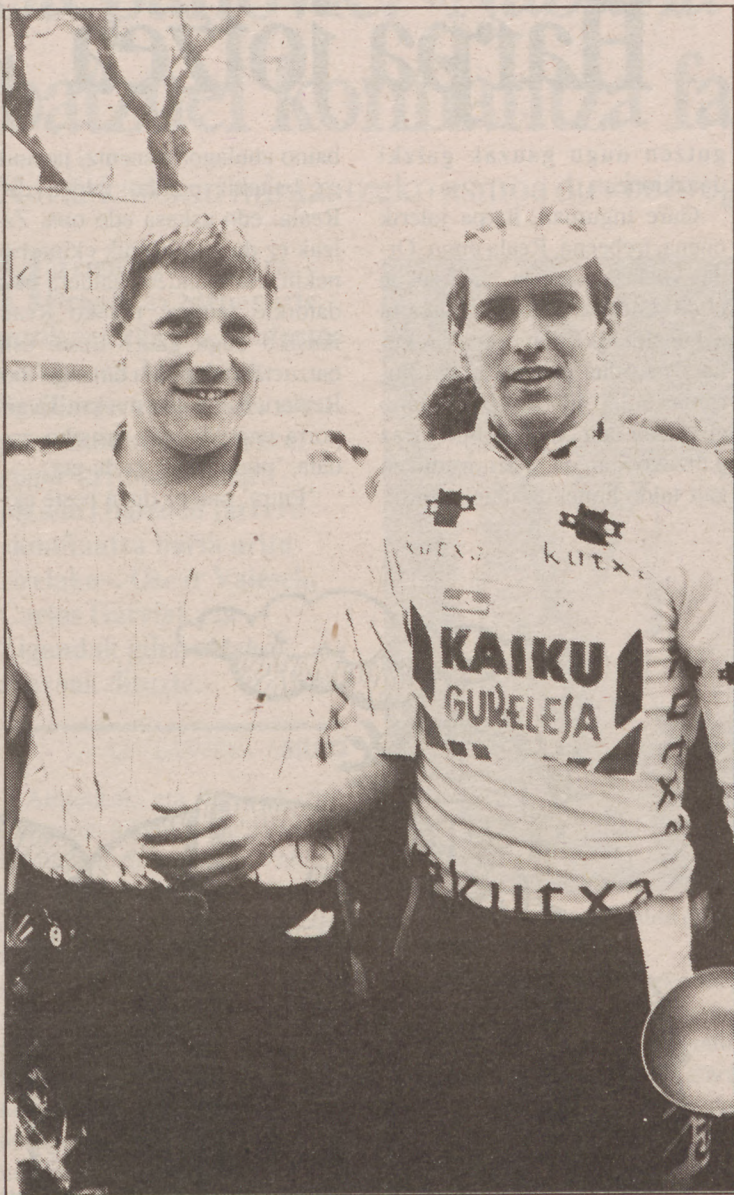
Espainiako egunkariak ere bi txirrindulariek lortutako dominen balioa nabarmendu zuten, eta gehienek Indurainen esku zabaltasuna azpimarratu zuten. 'El Mundo Deportivo' kirol egunkariak horrela titulatu zuen: «Urrezko keinua». «Indurainek ezarri duen kontrolari esker irabazi du Olanok». «A ze pare!» eta «Ukitzen duten oro urre bihurtzen dute bi hauek» tituluak erabili zituen 'Marca-k'.

Frantzia eta Italian ere oihartzun handia izan du Olanok eta Indurainek egindakoak. 'L'E-

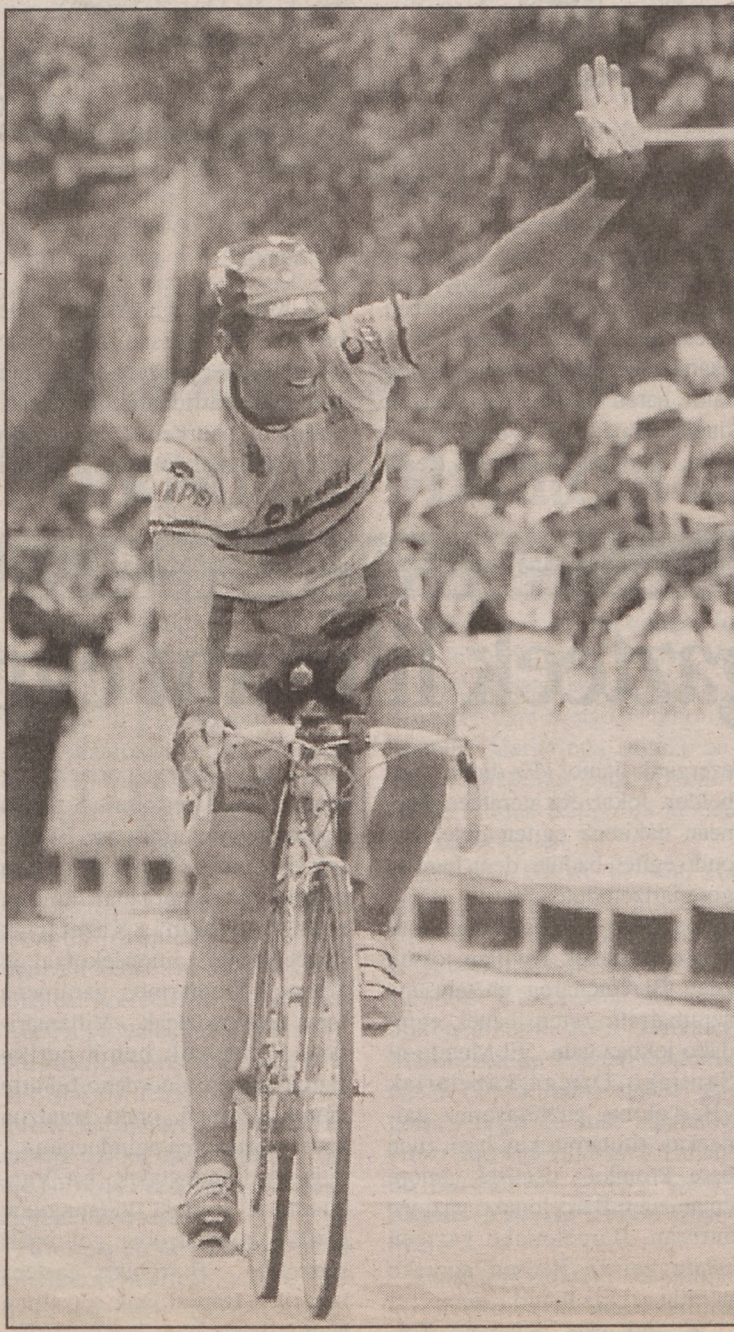
quipe-k' «Olanoren Everest» titulatu zuen eta 'Le Figaro-k', berriaz, «Olanoren garaipen historikoa». 'Le Figaro-k' zioenez, Indurain nafarraren gizatasuna ere azpimarratu egin behar da, «bere bigarren postua emozio handiz ospatu zuen eta». 'Liberation-ek' ere hitz ederrak izan zituen Olanorentzat. «Euskal txirrindularia naturaren indar bat da, langilea, indarreko lanetara ohituta dagoen norbait, euskal indarrerak, aizkolariak edo arraunlariak diren bere anaiak bezala».

Italian, berriaz, egunkariak ez ziren ados jarri Indurainen lana epaitzean. Batzuek uste dute erabakigarria izan zela gero Olanok garaipena lortzeko. Beste batzuen ustez, Indurainek ez zion Olanori irabazten utzi eta Merckxek irabazi egingo zukeela erantsi zuten. RAI-3 telebistan zera esan zuten Induraini buruz: «Espainiako koloreak txapeldun handiek soilik duten eskuzabaltasunez sentitzen ditu».

Indurainek santu itxura omen du. «Indurainen irudiak santu batena dirudi. Bere aberriari dion maitasunagatik Olano zerura igo zuen». Halaxe zioen Kolonbiako kirol egunkari batek.

Iñaki Arratibel medikuak izugarri lagundu dio Olanori.

Olanok azken metroak gupila zulatuta egin zituen.

GURPILEAN

● **Olano: «Egia bihurturiko ametsa»:** Anoetarak atzo adierazi zuenez, «lasterketaren aurretik ziur ginen podiumean izango ginena, baina ez modu honetan». Taldearen lana goraiatu zuen, bereziki Indurainena: «Txapeldun handi bat dela erakutsi zuen, aurkariak gelditu eta nahastuz». Umiltasun handiz, zera adierazi zuen: «Indurainek gupila zulatatu zuenean erasotzea izan nuen aukera bakarra, Pantanik eta abarrek ihes egin ez zezaten».

● **Hoge helmugaratu ziren soilik:** Zirkuitua gogorra zela gauza jakina zen, eta Olanok berak asmatu egin zuen EGUNKARIARI egindako pronostikoan: «Hamar txirrindulari baino gehiagok ez dute lasterketa bukatuko». Hoge izan ziren. Olanoren atzetik, 35 segundura Indurain, Pantani eta Gianetti sailkatu ziren; 53ra Pascal Richard; 1.31ra Virenque; 1.53ra Konychev, Rincon, Sorensen eta Puttini; atzetik Ochoa, Casagrande, J. M. Jimenez, Escartin, Chepe Gonzalez, Pelliccioli, Lanfranchi, Jaskula, Miguel Arroyo; eta azkena Andrew Hampsten, ia 38 minutura.

● **Anoetan omenaldia jasoko du bihar:** Olano atzo goizean goiz abiatu zen Bogotarantz itzuliko hegazkina hartzeko asmotan eta baliteke bihar goizean iristea Euskal Herriara. Ez du atsedean handirik hartzeko betarik izango, bihar arratsaldeko zazpietan Anoetako Handiari omenaldi berdea egingo diotelako herritarrek. Udalak urrezko garaikurra emango dio. ETBk zuzenean eskainiko du ekitaldia.

● **Indurainek asteburuan ekingo dio Orduko Errekorrari:** Atzo ia Espainiako selekzio osoak etxerako bidea hartu zuen, baina Indurain Paipan geratu eta bi orduz entrenatu zen. Gaur Bogotara abiatuko da, eta errekorra egiteko asmotan erabiliko duen bizikleta berria aurkeztuko du. 'Espada Evolución IV' du izena, eta bihar edo etzi test bat egingo du bere gainean Bogotako belodromoan. Orduko Errekorra larunbat goizean jokatu da ziurrenik, baina baliteke igandean ere izatea. Canal Plus kateak zuzenean eskainiko du. Bestalde, Olano ez da aurtan errekor hori eskuratzen ahalginduko.

EFE

Harmailetatik begira

Lehen Maila

Harpa jotzea

ENEKOITZ ESNAOLA

Ba, bai, badirudi serio antzean doala Atletico de Madrid titulura bidean dagoen bide malkartsuan gora. Hortxe dugu, lider. Oraindik ere, orde, asko falta zaio, Espainiako Liga hau luze-luzea delako, inoiz baino luzeagoa. Baina, lehen esandakoa, serio antzean da. Eta serio antzean da serio antzeko entrenatzailea duelako, Radomir Antic serbiarra. Esaten dutenez, teknikoaren nortasuna taldean islatzen da. Atletico de Madridi gagozkiola, hori baieztatu egin dela lasai-lasai esan dezakegu.

«Bazen garaia!», esango du ziurrenik Jesus Gil presidenteak. Arrazoi du aldi berean gorrotatua eta maitatua den gizon horrek, lehendakari gisa daramatzan bederatzi denboraldietan hainbat eta hainbat entrenatzaile erabali dituelako, objektu gisa erabili ere. Izeneko teknikoak fitxatu, fitxatu ditu Gilek, baina ia beti, beti ez esatearren, porrot. Batzuetan Gilek berak jo izan die harpa entrenatzaileei, aurretik isilik egongo zela esaten baitzien, teknikoaren lana errespetatuko zuela, baina azkenean, emaitza txarrak zirela medio, kasurik ez esandakoari, eta ahohandia zirt eta zart aritu izan da. Besteetan, berriz, edo jokalariek edo teknikoek jo izan diote harpa Gili, erdirik ere eman ez dutelako.

Oraingoz, lider den Atletico de Madrideko jokalaria eta teknikoek ez dute ondoezik jarri Gil, eta hau tituluarekin amets egiten ere hasi omen da. Hain dago kontent, ezen epaileengatik deus ez duen esaten. Kontu hori utzia duela entzun nion duela pare bat aste telebistako programa batean. Taldea galtzen hasten den arte, horrela; izan ere, aski eza-

gutzen dugu gauzak gaizki doazkionean.

Gure inguruan, harpa jolerik onena, trebeena, Real dugu. Ordea, halaber, ez da harritzekoa talde honena, ohituta baikaitu azkenaldian. Egun batean sekulako partidua egiten du, eta hurrena, aldiz, teoriar bera baino ahulagoa den baten kontra erraz galtzeko gai da. Niri iruditzen zait talde honek ez duela norta-

baino ahulagoa denentz, jadanik ez baitakit nolako taldea den Real: edo eskasa edo ona. Zaleak ez du ziurtasunik ekipo honekin, eta igandero galdera bera dator kio burura: nolako Real ikusiko dugu gaur? Beste aste batzuetako denbora emango diot Realari, baina uste dut kritika gogorra egiteko unea iritsiko zaidala, 'piura' onik ez du-eta.

'Piura' ona ez duen beste eki-

dago. Athletic, behintzat, puntuak urratzen ari da pixkanaka-pixkanaka. Stepanovicek, oraingoz, bere araua —eraso, eraso, eraso— aldagelan eskegita utzia du. Dalmaziaiko astoak ez bezala, zaleak ez dio belarririk —joko ona— eskatu orain arte, baina Guerrero, Urrutia eta Etxeberria osatutakoan bai eskatuko diola. Eta orduan ikusiko dugu zer egiteko gauza den Stepanovicen At-

sunik. Haizeak nondik jotzen duen, halakoxe neurketa. Lehen esan dut bera baino ahulagoa den talde baten kontra erraz galtzen duela, baina orain pentsatzen jarrita, ez dakit Valladolid Real

poa, Athletic dugu. Atzo lankide batek telefonoz esan zidan beste horietaraino egin zela Athleticen igandeko partiduekin. «Txar-txarra, hi, neurketa». Zer egingo diogu, lankide, futbol ona garesti

hletic. Momentuz, Dalmaziaiko astoa bezala, edozerekin konformatu behar, baita elikagai —joko— «txar-txararekin» ere; beti ere, noski, barrua betetzen baldin badu, puntuakin alegia.

Paperetako futbola

Barçako gazteek liluratu egin gaituzte

DONOSTIA

Barcelonako gazteek Betis taldearen aurka egindako lana bereziki deigarria izan da azken jardunaldi honetan komunikabideentzat. Lesioak direla eta, Cruyffek La Masiatik ateratako gazteak jarri zituen zelaian, eta baita asmatu ere. Roger, Moreno, Celades, Toni eta Ivan bikain aritu ziren larunbatean.

Atzo 'El Mundo Deportivo' kirol egunkarian Joan Domenechek idatzitako erreportajea, gazte hauek «heldutasunera» iritsi direla azpimarratu du eta beldur handiagoa ematen dutela beraiei etorkizunagatik beste

ezergatik baino. «Ez dira ezeren beldur. Jokatzera ateratzen direnean dakitena egiten dute. Eta ondo egiten badute, dena hankaz gora jartzen dute».

Igandean ere, Estatuko egunkari nagusienek Sevillan jokatu zuen Barcelonaren gaitetasuna azpimarratu zuten, hauek egindako jokoaz gain. 'El Mundo-n' Santiago Ortega kazetariak «Barcelona, gaitetasunez gainezka» titularrarekin hasi zuen bere kronika. «Betisek amore eman zuen Barcelonako gazteen aurrean. Barcelonako gazteen estatu kolpea Betisen aurkako partiduan egia bihurtu zen».

'El Pais-eko' Santiago Rol-

danek ere gazteen portaera goraiatu du «Barça berria Sevillan doktoratu zen» titulatu. El Pais-ek zioenez, «Barça berri eta gazteak kontraerasoan amaitu zuen Betisekin». Kazetariak Barcelonaren oinordekotzat jo zituen Villamarinen garaipena lortu zuten gazteak. «Villamarineko partidua behin-betiko Barcelonaren oinordeko bihurtu zituen. Gazteek ondo erantzun zuten nagusiaren aginduetara».

Ketty Calatayudek 'La Vanguardia-n' horrela titulatu zuen: «Maila eta harrobia gol ugari sartzeko». «Harrobiko gazteez beteriko Barcelonak garaipen handia lortu zuen Benito Villa-

marinen». Egunkari horrek nabarmendu du harrobiko hamaika jokalarik hartu zutela parte. Kontuan izateko datu bat da hau, are gehiago kanpoko jokalariek fitxatzen hainbeste diru erabiltzen duen talde batean.

'Diario 16-eko' L.C. Perisen ustez, «Barcelona gobernatzen duen harrobiko gazteen taldeak jende askorekin defenditzen du, baina era berean, jende ugari-ekin azaltzen da aurkariaren atezainaren aurrean». Kazetari horren ustez, jokalaria hauekin jokatzeke beste era bat azaldu da Barcelonan. Lehen ikuskizunak bazuen lehentasuna, orain sailkapenean gaintzezinak direla dio.

JARDUNALDIKO EMAITZAK

Betis	1-5	Barcelona
Oviedo	0-1	Valencia
Real Madrid	2-1	Compostela
Rayo	1-4	Salamanca
Zaragoza	0-2	Tenerife
Merida	1-1	Albacete
Valladolid	3-0	Real
Deportivo	2-3	Racing
Celta	0-3	At. Madrid
Espanyol	0-0	Sporting
Athletic	1-1	Sevilla

SAILKAPENA

1.	At. Madrid	19	+15
2.	Barcelona	17	+14
3.	Espanyol	16	+7
4.	Compostela	13	+5
5.	Valencia	13	+1
6.	Athletic	12	+4
7.	Betis	12	
8.	Tenerife	11	-2
9.	Deportivo	10	+4
10.	Sporting	10	+2
11.	Albacete	10	-2
12.	Zaragoza	10	-4
13.	Real Madrid	8	+2
14.	Valladolid	8	+1
15.	Oviedo	7	-3
16.	Real	7	-5
17.	Racing	7	-9
18.	Sevilla	6	-3
19.	Celta	5	-8
20.	Salamanca	5	-3
21.	Merida	4	
22.	Rayo	3	-12

8. JARDUNALDIA (Urriak 15)

Barcelona	◆	Athletic
Valencia	◆	Betis
Compostela	◆	Oviedo
Salamanca	◆	Real Madrid
Tenerife	◆	Rayo
Albacete	◆	Zaragoza
Real	◆	Merida
Racing	◆	Valladolid
At. Madrid	◆	Deportivo (ET)
Sporting	◆	Celta
Sevilla	◆	Espanyol

GOLEGILE NAGUSIAK

9:	Bebeto (Deportivo).
6:	Penev (At. Madrid).
5:	Julio Salinas (Sporting).
4:	Raducioiu (Espanyol), Karpin (Real), Mijatovic (Valencia), Ojeda (Oviedo), Carlos (Sevilla), Kiko (At. Madrid), Bjelica (Albacete).

Real

4: Karpin.

2: Pürk.

Athletic

3: Ziganda, Guerrero.

2: Etxeberria.

PENALTIAK

Jardunaldian	3
Sartu	0
Huts egin	3
Guztira	17 (Bataz beste 2,4)
Sartu	11 (% 64,7)
Huts egin	6 (% 35,3)

TXARTELAK

Jardunaldian	49
Gorriak	3
Horiak	46
Guztira	385 (Bataz beste 5,8)
Gorriak	16 (Bataz beste 2,2)
Horiak	369 (Bataz beste 5,2)

Bigarren

Maila

6. JARDUNALDIKO
EMAITZAK

Alaves	2-0	R. Madrid B
Extremadura	3-2	Logroñes
Athletic B	1-2	Leganes
Badajoz	1-1	Almeria
Eibar	1-0	Villarreal
Mallorca	0-1	Toledo
Barcelona B	5-0	Sestao
Hercules	1-1	Marbella
Getafe	2-3	Lleida
Osasuna	5-0	Ecija

7. JARDUNALDIA (Urriak 15)

Alaves	◆	Extremadura
Logroñes	◆	Athletic B
Leganes	◆	Badajoz
Almeria	◆	Eibar
Villarreal	◆	Mallorca
Toledo	◆	Barcelona B
Sestao	◆	Hercules
Marbella	◆	Getafe
Lleida	◆	Osasuna
R. Madrid B	◆	Ecija

SAILKAPENAK

1.	Barcelona B	16 +15
2.	Hercules	13 +6
3.	Toledo	12 +4
4.	Villarreal	11 +4
5.	Mallorca	10 +3
6.	Leganes	10
7.	Almeria	9 +1
8.	Badajoz	9 +3
9.	Extremadura	9 +1
10.	Ecija	9 -4
11.	Logroñes	8
12.	Marbella	8
13.	Lleida	8 -1
14.	Eibar	8 -1
15.	Real Madrid B	7
16.	Alaves	7 -1
17.	Sestao	6 -5
18.	Osasuna	4 -3
19.	Getafe	1 -13
20.	Athletic B	0 -9

Lehoikumeak amildegiaren ertzean

RAMON BASALDUA / BILBO

Athleticek eta Athletic B-k elkarren atzetik jokatu zuten igande arratsaldean San Mamesen. Dragoslav Stepanovic serbiarrak zein Manolo Sarabiak zuzendutako taldeek antzerako jokoa erakutsi zuten, hau da, bi taldeetako zuri-gorriak ganora barik iritu ziren. Hala ere, *nagusiek* puntu bat erdietsi zuten, eta *kumeek* seigarren porrota jaso zuten jarraian. Liga hasi besterik ez da egin baina Athletic B puntu bakar bat barik dago, amildegiaren ertzean. Baliteke Lezamako harrobiaren krisiaren isla izatea.

Sestao taldeak porrot ederra jaso zuen Barcelona B-ren aurka Mini Estadin jokatu zuen norgehiagokan. Blas Ziarretaren taldeak defentsa lanari ekin zion partidua hasieratik eta aurreneko ordu erdian Quique Costasen taldeari ondo eutsi bazion ere, 33. minutuan Patrik

✓ Athletic B puntu bakar bat barik dago, amildegiaren ertzean. Baliteke Lezamako harrobiaren krisiaren isla izatea.

gola egin ondoren, bizkaitarrek beste hiru jaso zituzten hurrengo sei minutuetan. Sestao sei punturekin jarraitzen du sailkapenean hamazazpigarren postuan eta Hercules talde indartsuaren bisi-ta hartuko du hurrengo jardunaldian Las Llanasen. Hauek dira benetako partidua erabakigarriak. Osasunak sei jardunaldi itxaron behar izan du denboraldiko aurreneko garaipena eskuratze-ko. Paquitoren taldeak garaipen egarri ekin zion Ecijaren aurka Sadarren jokatu zuen partiduari. Gaurak ezin hobeto hasi ziren nafarrentzat, Castillejok bere taldearen aurreneko gola 14. minutuan sartu baitzuen. Bigarren zatian beste gol bat lortu ondo-

ren, Osasunak lasaitasun handiz ekin zion bigarren zatia eta beste hiru gol egin zizkion Andaluziako taldeari. Gorritxoek goranzko bideari ekin diote eta datorren igandean azterketa zaila izango dute Lleidaren futbol zelaietan.

Eibarrek ondo sufrututako garaipena eskuratu zuen Ipuruan Fidel Uriartek zuzentzen duen Villarreal taldearen aurka. 14. minutuan egin zuen bere gol bakarra Periko Alonsok zuzendutako taldeak. Hortik aurrera, kanpoko taldea jo eta ke aritu zen Garmendiaren atea zulatu nahian. Partidua amaitzeaz zegoela epaile jaunak penalti batekin zigortu zuen etxeko taldea. Bi pun-

tuk ihes egingo zutela zirudienean, Garmendiak gelditu egin zuen Garcia Pitarch veteranoaren jaurtiketa. Garaipen horrek sekulako lasaitasuna emango dio talde gipuzkoarrari hurrengo jardunaldietarako.

Alavesek ez zion hasiera onik eman Bigarren mailako liga txapelketari. Txutxi Aranguren taldeak ez zuen punturik eskuratu aurreneko hiru jardunaldietan, baina azken hiru punturik zuzen erdietsi ditu, Leganes, Logroñes eta Real Madrid B taldeen aurka. Madrildarrak erasora atera ziren eta Aranguren mutilek etekin ezin hobea atera zioten kontraerasoari. Codinak sartu zuen aurreneko gola 27. minutuan eta Pablok egin zuen bigarren partidua amaitzeko bederatzi minutu geratzen zirela. Alavesek arnasa hartzeko aukera ederra du datorren jardunaldian Mendizorroztan Extremaduraren aurka jokatu duen norgehiagokan.

FUTBOLA

Stepanovic: «Nabaria da jokalaria batzuei konfiantza falta zaiela»

Karankarekin mintzatzeko asmoa du «bere egoera zein den jakiteko»

Harrigarria bada ere, Dragoslav Stepanovic pozik ez bada ere, konforme geratu zen Athleticek Sevillaren aurka egin zuen partiduekin. Hala ere, gogor kritikatu zuen jokalaria batzuen jarrera «konfiantza barik aritu zirelako». Oscar Vasek, Carlos Garciak eta Zigandak giharretako arazoak dituzte.

RAMON BASALDUA / BILBO

Athleticek eta Sevillak San Mamesen jokatu zuten partiduan ikusitakoaren arabera, Athleticek ez du piperrik ere jokatzeko Julen Guerrero, Joseba Etxeberria eta Josu Urrutia barik. Dragoslav Stepanovicek argi eta garbi esan zuen larunbatean aipatu jokalaria horiek gabe egun bizirik irautea dela Athleticek helburu nagusia. Serbiarrak bete-betean asmatu du, taldeak sekulako zailtasunak baititu aurkariaren atean arriskua sortzeko.

Zuri-gorriek partidua negargarria egin zuten Sevilla taldearen aurka. Stepanovic, ordea, konforme geratu zen taldeak egin zuen partiduekin. «Ezin naiz oso pozik egon partidua irabazteko aukera galdu genuelako. Hala ere, taldea ondo egon zen kokatua zelaietan eta disziplina aldetik ondo aritu zen. Sistema honekin lanean jarraituko dut».

Stepanovic kezkatuta azaldu da Karankaren jokoa dela-eta. XOUSE SIMAL

KARANKA
ETA
AURRELARIAK

Athleticeko entrenatzailea ez da pozik geratu hamaikakoan izan ziren jokalaria batzuen lanarekin. «Nabaria da jokalaria batzuei konfiantza falta zaiela. Agian une egokia izan daiteke euren buruengan konfiantza dutenak zelairatzeko».

Larunbateko prentsaurrekoan Julen Guerreroren ordez Bittor Alkiza zelairatuko zuela iragarri bazuen ere, Stepanovicek Ernesto Valverde sartu zuen hasierako hamaikakoan. Gasteiztarra ez zen batere fin ibili eta bere entrenatzailearen kritikak jaso ditu. «Gure aurrelariak ezinean aritu ziren Sevi-

llaren defentsaren aurka. Bakar-bakarrak izan ziren aurrealdean ez baitzieten euren burua eskaintzen gainerako kideei». Athleticeko entrenatzaileak, ordea, berba gozoak izan zituen Bittor Alkizarentzat, «baina gauza errazagoak egin behar dituzte».

Aitor Karankak partidua txarra egin zuen eta entrenatzaileak aldagelatarat bidali zuen. «Ez dakit zer gertatzen zaion Karankari, baina ez zen batere seguru aritu. Selekzioarekin jokatzetik itzultzen denean berarekin mintzatu-ko naiz bere egoera jakiteko», zioen serbiarrak atzo goizean Lezaman.

ATLETISMOA

Donostiako Maratoia aurkeztu dute

PERU C. SABAN / DONOSTIA

Datorren igandean, urriak 15, korrituko den Donostiako XVIII. Herri Maratoia atzo aurkeztu zuten Gipuzkoako hiriburu-ko udaletxean. Iazko ibilbide berbera bete beharko dute korrikalariak Donostiako kaleetan zehar maratoiaren 42,195 metroak osatzeko.

Zortziehun atletak zuten izena emanda ostiralean, baina aste honetan zehar ere badago izena ematea; horretarako Donostiako Anoeta pasealekuan dagoen Gipuzkoako Atletismo Federazioa jo behar da. Parte hartzen duten guztiei kamiseta eta domina bana emango zaie, baita diploma bat ere lau ordu t'erdi baino gutxiago egiten duten atletei.

Punta-puntan ibiliko diren korrikalarien artean, aurtan Clement Kiprotich keniarra izango

da aipagarriena. Maratoi erdiko lasterketetan espezialista den atleta afrikarrak debuta egingo du igandean maratoi osoan, eta maratoi osoan inoiz lehiatu ez den arren bera izango da faborito nagusia. Marka ona egiteko asmoz, Kiprotichek Isaac Kipchir-hir herrikidea izango du alboan erbi lanak egiten.

Horiekin batera, bi ordu eta laurdeneko markara hurreratu izan diren zenbait atleta ariko dira igandean, gizonezkoen proban garaileak jasoko duen miloi erdiaren atzetik. Jose Gonzalez Martinezek du denetan markarik onena (2.15), baina aurkari gogorra izango du Jose Apalanza erreizildarra (2.16), baita Armando Barrachina (2.19), David Alonso (2.24) eta Ramon Jausoro ere.

Emakumezkoetan, Espainiako errekorra lortzeko asmoz

aterako dira Ana Isabel Alonso eta Rocio Rios. Azken honek dauka errekorra 2.28.58 markarekin, baina Ana Isabel Alonsok (2.31) gogo handiz prestatu du Donostiako lasterketa eta lagun bat ekarriko du erbi lana egiteko. Maria Luisa Irizar andoaindarra bi horien ondoan izaten ahaileginduko da, baina bere markarik onenari so eginez gero (2.39), ez duela erraza izango dirudi.

Donostiako Maratoia proposa da marka onak egin nahi dituzten atletentzat, ia aldaparik gabeko ibilbidea daukalako eta tenperatura ere nahiko aproposa izaten delako lasterketan aritzeko. Antolatzaileek espero dute igandean ez izatea egunotako hego-haizerik, eta donostiarrei «urtero bezala, animatzera hurbil daitezen» eskatu zieten atzoko ekitaldian.

RUGBYA

Baionak azken
minutuetan
galdu zuen

K. ALDUNTZIN / DONOSTIA

Toulongo Tesseirek huts egin izan balu hage-tarako jaurtiketa neurketa amaitzeko 4 minutu falta zirela, Baionak kanpoko lehen garaipena lortuko zukeen. Baloi gehiago izan zuten jokatzeko, baina Berazak egin zuen entseiu bakarra. Hori bai, entseiu bikaina, alde batetik bestera zelaia osoa zeharkatuz.

Irabazteko gogo handiz zelairatu ziren baionarrak. Aurreneko 3 puntuak Lamaisonetik lortu zituen *drop*-ez. Alde laburra izan zuten markagailuan talde biek. Atsedenera etxekoak aurretik 13-9, baina 60. minutuan 19-25 jarri ziren baionarrak. Aurretiaz galtzen joan arren, indarrak nondik edo handik atera eta ezustekoa ematekotan egon ziren.

Lehen *poule* honetan, Perpignan da sailkapenburu 12 punturekin, eta Baiona azken-aurrekoa 8rekin. Miarrizte, bestalde, alde handiz menderatu zuen Auch, 34-0. Bigarren postua zuten jokoan eta lehen zatian 10-0 nagusitu baziren ere Miarriztekoak, Auch ondo ari zen defentsan. Bigarren zatian erasora ekin zioten lapurtarrek Arrietaren maisutasunarekin eta 3 entseiu egin zituzten. Horrela, 2. postuan da Miarrizte.

Baigorrik porrot egin zuen etxean Soustons-en aurka 16-18. Berrito ere, joko hobea egin arren huts pare bat egin zuen eta galdu. Lehen zatian joko txalogarria eskaini zuten nafarrek, 2 entseiu eginez. Donibane Lohizunek galdu egin zuen Peyrehoraden 22-13 eta garazik 11-11 berdindu zuen Angoulême. Sailkapenean, Garazi 4. da 12 punturekin, 5. Donibane Lohizune 11rekin eta Baigorri azkena 5ekin.

AZKENA
IZAN
DADILA

Getxok galdu egin zuen berrito Valladoliden, Dulcioraren aurka 28-22. Ez zuen gaizki jokatu Getxok, baina, Pepe Rojo zelaia gaiztoa gertatzen ari zaie. Ligan jokatutako 10 partiduetatik 9 galdu egin ditu eta bat berdindu. Lehen zatia aurretik amaitu zuen 6-9. Garaipena eskutan zutenean 18-22, arreta galdu zuten eta baita partidua ere.

SASKIBALOIA

Klase gehiago Baskoniarentzat

Rickey Brownek «posible» dakusa Taugres Europako Ligan izatea

Rickey Brown
Taugres-Baskoniako jokalariekin entrenatzen hasi zen atzo arratsaldean. Dan O'Sullivan ordezkatzeko etorritakoa ez zitzaion kilo soberan ikusi betiko dotoreziarekin baizik, eta klase nahiz esperientzia (37 urte) dosi handitan eskaini lezake.

LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Rickey Darnell Brown. Mississipin (Estatu Batuak) jaioa, duela 37 urte. 2,08 metro eta 100 kilo baino gehixeago. Bere hiri-buruko Unibertsitatetik NBArara pasa zen 1980. urtean: Golden State Warriors eta Atlanta Hawks. Orain dela hamar urte, maletak egin eta Europa aldera: Brescian eta Milanon Italian bi denboraldi eman zituen; Malagako Caja de Rondan Joe Arlauckas ezagutu zuen gero; Legara berriro Venezian jokatzeko; Real Madridek 1991an fitxatu zuen; gero Italiako Livorno, eta iaz, Andorran urte lasaia igarozuen.

Joan zen udaz geroztik zain zegoen, eskaintza onen bat noiz iritsiko. Italia nahiz Greziako talderen batek fitxatu nahi izan zuen, baina inork ez zuen pibota konbentzitu jokalaria agentek Gasteiz aldetik deia jaso arte. «Taugresek oso eskaintza ona egin dit», zioen Brownek berak atzo aurkezpen ekitaldian.

Brown zaharra da. 37 urteko askorik ez da ACBn. «Adinak ez du axola gogor jokatzeko gauza bazara oraindik», esan du esta-

Brownek 37 urte ditu eta 2,08 metro da luze.

tubatuarrak. Gainera, Liga baino ez du jokatu beharko —Europarako atzerritarrek Green eta Perasovic baitira—, eta ezta partidua osoak ere, Rivasekin 40 minutuak erdibana konpartitu baizik.

Baskoniako azken fitxaketa palmares ederra dauka: Milanoko taldearekin Europako Kopa irabazi zuen 1988an eta hiru urte geroago Errekopa Real Madridekin. «Nire helburua taldea lehenengo hiruen artean sailkatzea dela badakit eta nik uste dut po-

siblea dela», deklaratu du.

Datorren larunbatean bertan jokatu egingo du, Araban Gran Canariaren aurka, eta honezkero ohartarazi diote arau berriei buruz: «Esan didate, bai, eta nire ustez oso kontu zaila da eskuaz baliatu barik zaindu ahal izatea, baina saiatu beharko». Izan ere, Estatu Batuetan eman dituen bost hilabeteotan ez du ACB gehiegi jarraitu, baina behin itzulita zera dio: «Aurten atzerritar gazte piloa dagoela iruditzen zait».

HERRI KIROLAK

Arrospideren nagusitasuna, izugarria

JON OLASKOAGA / DONEZTEBE

Ikusmin handia sortu zuen Euskal Herriko Aizkolari Txapelketako finalak. Lehia ikusgarria espero zen Donato Larretxea, Olasagasti eta Arrospideren artean, baina azkenean Anjel Arrospidek erraztasun handiz lortu zuen bere seigarren titulua. Euskal Herriko txapelketako finala berriz ere Nafarroara itzuli zen, eta zaletuek Doneztebeko Bear-zana pilotalekua leporaino bete zuten. 1979an Leitzan Arria II.ak lortu zuen garaipena, eta igandean Donezteben beste gipuzkoar batek lortu zuen txapela, une honetan Gipuzkoak aizkolartzan duen nagusitasuna argi eta garbi utziz.

Arrospidek errenkadan lortu du bere seigarren titulua. Hala

ere, ez zegoen uste bezain pozik proba amaitu ostean. Bere mailako kontrariarik ez zuen izan lau kanaerdikoak, lau 60 ontzakoak eta lau oinbikoak mozteko. Egindako 33 minutu eta 37 segunduko denbora oso kaskarra da, baina arerioek arazotan jarri ez zuten leaburuarrak proba lasaia izan zuen. Donato Larretxea bigarren sailkatuari minutu eta 31 segunduko alde atera zion.

Lehenengo postuaren atzetik borroka handirik ez zegoenez, Doneztebera hurbildutako zaletuek Donato Larretxea eta Olasagastiren arteko lehiaren zain zeuden. Ordea, ez zen horrelakorik gertatu Olasagastik betekada handia hartu baitzuen oinbikoen amaieran. Hirugarren postuan amaitzeko nahiko lan izan zuen Igeldokoak. 39.05

markatu zuen eta Nazabal gazteak 39.31. Etxarri-Aranazkoa da etorkizuneko aizkolaria, nahiz eta oraindik asko hobetu behar duen podiumean amaitzeko.

Azkeneko postua ez da inorentzako erakargarria. Peñagarikano eta Mikel Mindegia parean ibili ziren eta hamar aldiz txapeldun izandakoak lortu zuen zorigaiztoko postua. 46 urte bete dituen ezkurarra proba uztekoan egon zen. Hala ere barrutik zituen indar guztiak atera zituen hamabigarren enborrera iristeko 41.22ko marka eginaz. Doneztebera joan aurretik entrenamendu saio asko egin ez zituela aipatu zigun Mikelek, dagoeneko azperruta baitago. Hortaz, erretiratzeko asmoekin dagoela dirudi Mindegia beterranoa.

LABURREA

PILOTA: hiru urre
Espainiarentzat
Munduko Kopan

Iruñean jokatu eta herenegu amaitu zen Munduko Koparen Espainiako selekzioak urrezko hiru domina eta zilarrezko beste bat eskuratu du. Eskuz banakoan Apezetxeak irabazi zuen bitartean, binaka Apeztegi eta Telleria izan ziren nagusiak. Larruzko palarekin Casado eta Oroz izan dira onenak eta pala motzarekin Tejada eta Recalde Kubako bikotearekin aurka galdu egin zuten.

FISKALEK ez dute
Graff atxilotzeko
zantzurik aurkitu

Mannheimeko fiskala den Peter Wechsungek atzo adierazi zuenez, «ez dago inolako zantzurik Stefi Graff tenislaria iruzur egiteagatik atxilotzeko». Joan den asteburuan zurrumurru ugari izan ziren Alemanian Graff atxilotetaren inguruan 'Der Spiegel' aldizkariak argitaratutako albistearen ondoren. Aldizkari honek Helmut Bauer epailearen ahotan jarri zuen hagian hirugarren atxiloteta bat egongo zela Graff kasuan.

OLAZABAL

hamargarrena da
sailkapenean

Txema Olazabal golf jokalaria hamargarren postuan da munduko sailkapen orkorrean. Hondarribitarak 10,04 puntu dauzka, eta juxtu hamabi puntura dago Greg Norman australiar liderrarengandik. Bigarren postuan, Zimbabweko Nick Price dago 16,15 punturekin. Hirugarren Bernhard Langer alemaniarra, 16,08rekin.

PAPINEK kontratua
bete egingo du
Bayern Muniche

Jean Pierre Pepin futbol jokalaria frantziarrak ez du Alemaniako Bayern Muniche taldea utziko, 1996. urtera arte duen kontratua bete egingo baitu. 31 urte aurrelariak dioenez, «Bayernen jarrera argia da: München jarraitu behar dudala, kontratua bete». 1996ko ekainean Bayern utzi eta Frantziara joango dela esan du, familiarengana.

Ainhua Artetak Pucciniren Mimi gorpuztuko du Arriagako opera denboraldia zabaltzeko

'La Boheme' opera Eslovakiako Sinfonietta orkestrarekin emango dute zortzi kantarik

Hilaren 15, 17 eta 19an Giacomo Pucciniren 'La Boheme' opera taularatuko dute Bilboko Arriaga antzokian. Mimi protagonistaren rola Ainhua Arteta soprano tolosarrak egingo du. Iaz New Yorkeko Metropolitan Opera Housen egin zuen debutean pertsonaia bera antzeztu zuen Artetak. Marco Armiliatok zuzenduko du Arriagan antzeztuko duten 'La Boheme' opera.

M. ARREGI / BILBO

Ainhua Artetarekin batera Keith Olsen, Carmen Aparicio, Carlos Alvarez, Alfonso Etxeberria, Iñaki Fresan, Alberto Zarraga eta Javier Hernani ariko dira 'La Bohemeko' protagonisten roletan. Marco Armiliato musika zuzendariak gidatuko du Eslovakiako Sinfonietta orkestra eta Luis Iturri Arriagako zuzendaria arduratuko da eszenaratzeaz. Jose Luis Ormazabalek zuzentzen duen Bilboko Abesbatzak eta Julen Ezkurak zuzendutako Euskal Herriko Unibertsitateko abesbatzak osatuko dute ahotsen taldea.

'La Boheme' 1830eko Parisko giro bohemioa dakar ohol-tzaren gainera. Olerkari, pintore, filosofo eta musikariak dira gizonen protagonistak. Mimi (Ainhua Arteta) eta Musetta (Carmen Aparicio) emakumeekin dituzten maitasun harreman gazi-gozoek osatzen dute argumentua.

Eszenaratzea zuzentzeaz arduratzen den Luis Iturriren arabera, aukeratutako abeslari taldea «egin nahi dugun 'La Boheme' honetara primeran egoki-

Ainhua Arteta 'La Boheme'-ko protagonistak beste zazpi kantariren laguntza izango du.

XOUSE SIMAL

✓ Luis Iturriren arabera, aukeratutako abeslari taldea «egin nahi dugun 'La Boheme' honetara primeran egokitzen da. Abeslari gehienak gazteak eta euskal herritarrek dira gainera».

tzen da. Abeslari gehienak gazteak eta euskal herritarrek dira. Dena den, Arriagak zuhur jokatu du protagonistak aukeratzeko orduan. Gazteak bai, baina nazioarte mailan ospea eta karrera sendoa daukaten abeslariak dira.

Orkestra lanetarako Slovak Sinfonietta aukeratu izana ez da kasualitatea izan. Euskadiko Orkestra Sinfonikoa edota Bilboko data hauetan ez zeudela libre azaldu zuen Iturrik. Sinfonietta 1974. urtean sortu zen eta Eslovakian dagoen 'Mo-

zart' estiloko orkestra bakarra da.

ARTETAREN BI DISKO KALERATZEAR

Ainhua Arteta pozik agertu zen atzo opera honen aurkezpenean. «Bigarren aldia da Mimirena egingo dudana, New Yorken lehen aldiz abestu nuenean rol bera antzeztu bainuen. Oso ondo prestatua daukat eta pozik nago bertan abesteaz. Honetarako zenbait lan proposamen ere atzera bota ditut». Oraingo Mimi honi New Yorken antzeztu zuenari baino

«lasaiago» heldu diola aitortu zuen Tolosako sopranoak.

Mexiko, Alemania, Austria eta Holandara abiatuko da datozen hilabeteetan Arteta. Urtarri-lean Bilbon izango da OLBERen opera denboraldian, 'Perla arrantzalea-n' Leilarena eginez. Bitartean bi disko grabatzeko astia ere izango du. Bata operako ariek osatua eta besteari buruz ez zuen ezer aurreratu nahi izan. «Sorpresa bat da» esan zuen.

Ez da lehen aldia 'La Boheme' opera Bilboko Arriaga Antzokian antzezten dena. 1990. urtean estreinatu zen bertan lan hau, eta Florencio Constantino tenoreak egin zuen orduan Rodolfo protagonistaren rola. Opera ezaguna izanik, ikus-entzuleak erruz etorriko direla uste du Iturrik, baina era berean adituek gehiago exigituko dutela uste du.

Arte postpaleolitikoaren inguruko mintegia Gasteizen

LUIS KARIOLOS GARCIA / GASTEIZ

Arte Postpaleolitiko Eskematiko Abstraktuari Buruzko I. Nazioarteko Bileran egingo dute Gasteizen etzitik aurrera. Armando Llanos mintegiko buruaren arabera, «kontzeptuagatik haitzuloetako arte garaikidea da aztertuko duguna, denboraren poderioz abstrakzioa heldu zena, hain zuzen».

Arte mota honek ez dauka zerikusirik Paleolitikoarekin, nahiz eta garai horretako haitzuloetan aztarnak aurkitzeagatik behin baino gehiagotan erlazionatu izan den. «Zalantzak badaude Postpaleolitiko Eskematiko Abstraktuaren inguruan, eta beraz, eztabaida saio behar-beha-

rezkoak izango dira», dio Llanosen. Mintegiko koordinatzailearen aburuz, «arte mota hau ez da oso ezaguna».

Izan ere, duda asko gertatu izan da. Duela urte batzuk pentsatu zen Rhin Behean bazirela aztarnak, baina gero ideia baztertu egin zen. Euskal Herriari dagokionez, Nafarroan nahiz Araban badira kasu batzuk. Esaterako, Koartangon Zarate herrian (Araba) Jokano haitzuloa dago, kongresuan adituek bisitatuko dutena. Arbosa anaiek Zarateko haitzuloa orain dela 30 urte inguru aurkitu zuten Arbosa anaiek.

Gainontzeko eztabaidetan, besteak beste, aztarnategietako esparru eta espazioaren arteko

banaketa edo pinturen eta deposituen arteko harremana jorratuko dira. Hasiera ekitaldia etzi eguerdian izango da arte honen ezaugarri eta berezitasunei buruzko debatearekin; amaierakoa, berriz, larunbat goizean egingo da, garaietako katalogoa lantzeko oinarriak jartzea helburu izanik.

IRIZPIDEAK BATERATU NAHIA

Armando Llanosen irudiko, bilerak funtsezko jomugak dauzka, hots, «arte definitu eta aztarnategiak aztertzeko bidea agertzea». Nazioarteko adituek etorri behar dutela aprobetxatuko da, orobat, «irizpide adostuak» ezarri ahal izateko.

Postpaleolitiko Eskematiko Abstraktuak «izaera ebolutiboa» daukala dio, «eta era horretara abstrakzio maila handi batera heldu zen». Bestela, aztarnak eskuarki leku magikoetan agertu izan dira, eta adibide nagusietako bat da Kantauri aldea, zehazki Altamirako haitzuloak.

Mintegiko eztabaida saioak Arabako Lurralde Historikoa-ren Artxiboan egingo dira, Gasteizko Filologia eta Historia Fakultatearen ondoan. Eusko Ikaskuntzak antolatuta du, bere Historiaurrea-Arkeologia Sailaren bitartez, eta Arabako Arkeologia Institutuaren laguntasuna jaso du. Interbentzio guztien berri emango dute argitalpen batez.

Leizarragaren Bibliaren bertsio konputerizatuak plazaratu dute

BILBO

Joannes Leizarragaren 'Jesus Christ gure Iaunaren Testamentu Berria-ren' bertsio konputerizatuak kaleratu berri du Jakintza Baitha elkarteak Paideia sailak. Euskal literatura osoa konputerizatzeko asmoaren barruan kokatzen da Paideiaren lan hau.

Leizarragaren obra honen bertsio konputerizatuaren aurretik, beste hainbat euskal liburu ezagunen bertsioak plazaratu ditu Paideiak, Axularren 'Gero', Bernart Etxeparearen 'Linguae Vasconum Primitiae', Bartholome Olaetxearen 'Dotrina Cristiana', Fray Bartolome Santa Teresaren 'Euskal-errijetaco olgueta ta dantzeen neurrizco gatz-ozpinduba' edo Lauaxetaren poema guztien bilduma, besteak beste.

Leizarragaren obraren bertsio konputerizatuak 5.000 pezetan (200 libera inguru) jarri du salgai Paideiak.

Joannes Leizarragaren 'Jesus Christ gure Iaunaren Testamentu Berria-ren' lehen argitaraldiko (1571) ale bat Londresko Christie's etxeak jarri zuen enkantean, joan den martxoan, Londresen, eta Nafarroako Aurrezki Kutxak erosi zuen, 166.500 libratan (33 milioi pezeta edo 1.320.000 libera inguru). Biblia kalbindarraren Itun Berriaren itzulpena da Leizarragaren liburua.

JOSU LAVINEN EKIMENEZ

Josu Lavin Campo Paideiako kidea da euskal literaturako lanen bertsio konputerizatuak lantzen ari dena. «Bertsio konputerizatuak ez dira pantailan irakurtzeko, lan egiteko baizik», Jose Lavinek dioenez. «Hitzak bilatzeko, hitzen maiztasunak neurtzeko, atzizkien erabilera aztertzeko eta antzekoetarako erraztasun handia ematen dute».

Euskal literaturak duen behar bati erantzun nahirik egiten du lan hau Josu Lavinek. «Nik bertsio konputerizatuak hauek egiten ditut nik neuk eduki nahiko nituzkeelako, eta gure lagun batzuek ere lortu nahiko lituzketelako. Ni asko poz-tuko nintzateke lan hau beste norbaitek egingo balu, zeregin sasi-robotiko batetik libratuko bainin-duke».

Euskal artistak Bartzelonan

Hainbat euskal argazkilariren eta Mikel Bergararen lanak ikusgai Kataluniako hiriburuan

Liburuak, musika, jantziak, erakusketak... Euskal kulturak arlo horietan guztietan azken denboraldian eman duenaren agerbide interesgarria dugu ikusgai egun hauetan Katalunian. Euskal Herriatik datozen ekimenak interes handiz hartzen dituzte kataluniarrek, eta horren adibide da egunotan Bartzelonako Euskal Etxean ikus daitekeen 'Euskal argazkilarik gazteak Bartzelonan' erakusketa besteak beste.

ELI ZUNZUNEGI / BARTZELONA

«Katalunian ikasketak egin, ondo prestatu, eta gero Euskal Herrira itzuli». Patxi Itulainen ustez horixe izango litzateke argazkigintzatik bizi nahi duten gazte euskaldunen irtenbide egokiena. Patxi Itulain azpeitiarra da, 23 urte ditu, eta beste bederati argazkilarik euskaldunen batera Bartzelonako Euskal Etxean dagoen erakusketa parte hartu du.

Euskaldun asko dira Bartzelonara etorri ohi direnak argazkilaritza ikastera, Euskal Herrian arlo honetan dagoen eskaintza ez delako oso zabala, eta Bartzelona, aldiz, irudiaren paradisueta-ko bat delako.

Duela urtebete gutxi gora-behera Euskal Etxearen proiektua mamitzen hasi zenean, Patxi Itulain eta Maite Lacruz donostiarra hor bertan ziren eta orduan bururatu zitzairen Euskal Etxeak eskaintzen zien paregabeko aretoa beren lanak erakusteko erabil zezaketela.

Duela bi aste inauguratu zen erakusketa 'Euskal argazkilarik gazteak Bartzelonan' izenburupean, eta orduz geroztik jende askok ikusi ditu gazte hauen lanak. Argazkilaritzak eskaintzen dituen aukera gehientsuenak jorratu dituzte hamar gazteek: serigrafiak, interes sozialeko erreportaiak, koloreak aldatuz eginko esperimentazioak...

Kike Asensio, Roberto Barbero, Laura 10 M, Itziar Irastorza, Patxi Itulain, Aitor Karasatorre, Maite Lacruz, Jorge Moreno, Mireia Ormazabal eta Andrey Uzelaia dira hamar euskal argazkilarik gazte horiek, eta denek Bartzelona aukeratu dute argazkintzan trebatzeko.

Aitor Karasatorre EGUNKARIAko korrespontsala izan genuen Mexikon iaz, eta hor egingako argazkiak aurkezterakoan konposizio bitxia egin du. Argazkietan ageri diren pertsonen aurpegiak estali egin ditu, begiak soilik erakutsiz, eta argazki bakoitzaren gainean zapatiz-

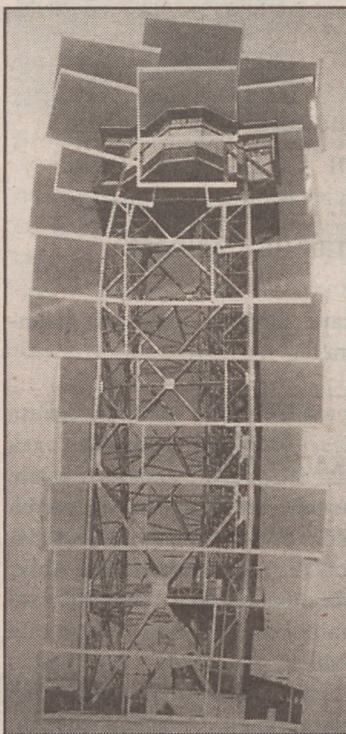
Aitor Karasatorreren izenbururik gabeko lan hau dago erakusketan.

ten idealak azaltzen dituzten testuak erantsi ditu. Zergatik? «Jendeak argazkia bakarrik begiratu beharrean testua ere irakurtzea nahi nuen. Begiak oso adierazgarriak dira, eta begiak esaten dutenarekin erlazioan nahi izan nituen ahotsez, edo hobeto esanda idatziz, esaten dutena, testuak».

'Euskal argazkilarik gazteak Bartzelonan' bilduma urriaren 26ra arte ikusi ahal izango da. Erakusketak oihartzun handia izan du Kataluniako komunikabideetan, eta horrek jende asko erakarri du. Antolatzaileak pozik dira izaten ari den arrakasta ikusirik, eta bilduma gerora Euskal Herrira ekartzeko aukera aztertzen ari dira.

BERGARAREN INSTALAKUNTZA METRONOM-EN

Erakusketa honen bidez, eta oro har antolatzen dituen ekitaldi guztien bitartez, Euskal Etxeak euskal kultura zabaltzeko nahi du Katalunian eta zehazki Bartzelonan. Horrela, ikasturte berriari

Lacruzen 'Zuhaitzeko Etxea'.

begira, euskarazko klaseak martxan jarri dituzte berriz ere, bai eta txistu eta txalaparta ikastaroak ere.

Dena den, Euskal Etxean egunotan zabalik dagoena ez da euskal artisten lana eskaintzen duen erakusketa bakarra. Metronom aretoan Mikel Bergararen erakusketa inauguratu berri baita. Hamar urtetan jardun ondoren, Metronomek itxi egin zituen ateak 1980. urtean. Orain etapa berri bat hasi du, eta erakusten ari den lehen obra Mikel Bergarak egindakoa da. Irundarrak espazio berria eta ia amaitu gabeko espazioaren kontzeptuarekin jokatu nahi izan du, eta bere lana amaitu gabeko espazio horren jarraipen bezala planteatu du.

Aldamioak eta oholtzarrak lurrean botata daude itxuraz inolako zentzurik gabe, baina arretaz begiratu gero kaosaren ordena suma daiteke. Azken batean Mikel Bergarak arkitektura basanaturan nola integratzen den erakutsi nahi izan du. Dударik gabe hausnarketara bultzatzen duen erakusketa interesgarria. Urriaren 27ra arte ikusi ahal izango da.

Baita euskal kantariak ere

E.Z. / BARTZELONA

■ Euskal musikaren zenbait ordezkari ere bueltaka ditugu egun hauetan Katalunia aldean. Duela bi asteburu, Ruper Ordorika, Joseba Tapia eta Bixente Martinezek osatzen duten Hiru Truku taldeak kantaldi arrakastatsua eskaini zuen Vic-eko musika azokan. Viceko jaialdia oso plaza aproposa da, musikaren mer-

katuan dagoenaren katalogo izan ohi delako. Taldeak kontratatzen dituzten promotore asko eta asko hor izaten dira, eta beraz negozioak egiteko toki egokia da.

Viceko jaialdia duela bi asteburu izan bazen, iragan asteburuan hasi berria da Granollers-eko trobalari eta koblakari- naziarte-ko laugarren jaialdia. Azaroaren 4ra arte poesia eta musika herrikoia biltzen dituzten

emanaldiak izango dira, eta hemen izan ditugu Imanol eta Paco Ibañez kantariak. Azken hau, ordea, ez da bakarrik etorri, Granollersko jaialdian bere alabak abeslari gisa jardun baitzuen lehen aldiz. Alicia eta Paco Ibañez igandean aritu ziren elkarrekin.

Granollersko jaialdia azaroaren 4an amaituko da Bosniaren aldeko kontzertuarekin, eta han izango da Imanol abeslaria.

Andres Poza lizentziatuari buruzko hitzaldi bi Bilbon

BILBO

Andres Poza humanista eta legegizonari buruzko bi hitzaldi izango dira Bilbon urriaren 18an eta 19an. Bizkaiko Foru Aldundiak eta Deustuko Unibertsitateko Euskal Ikasketetako Institutuak antolatu dute hitzaldi ziklo hau, lizentziatu ezagunaren heriotzaren 4. mendeurrena dela eta. Deustuko Unibertsitatean izango dira bi hitzaldiak, arratsaldeko 19.00-etan hasita.

Poza lizentziatuaren berri ondo dakiten bi irakasle izango dira hitzaldien egileak: Nadine Aernouts Deustuko Unibertsitateko Euskal Ikasketetako Institutuko kidea mintzatu-ko da hilaren 18an, eta Raymond Fagel RU Leiden Unibertsitateko irakaslea 19an. Brabanten XVI. mendean zeuden euskaldunei buruz mintzatu-ko da Aernouts, eta Fagelek Euskal Herriko eta Herri Behereetako merkatarien arteko artile eta burdina merkataritza izango du mintzagai. Aernouts belgikarra da, Fagel, berriz, holandarra.

Zikloa antolatu duten erakundeen izenean Tomas Uribeetxeberria diputatua eta Rosa Miren Pagola Deustuko Unibertsitateko irakaslea mintzatu ziren atzo, hitzaldi zikloaren aurkezpenean.

ARLO ASKOTAKO JAKITUNA

Bilboko karte ezagun bati izena ematen dion Poza lizentziatua arlo askotako jakituna izan zen: lege kontuak, nabegazioa, matematikak, kosmografia, filologia... Euskalduna zen, baina euskaraz gain beste sei hizkuntza ere bazekizkien. Pozaren ustez, euskara izan zen garai batean Espainia osoko hizkuntza.

Ikerle batzuen ustez, Urduñan jaio zen Poza, baina beste batzuen arabera Holandako Anberes hiria izan zuen sorleku. 1570ean legeetan lizentziatu zen Salamancako Unibertsitatean, eta Flandrian lan egin ondoren Donostiara aldatu zen 1593an, nabegazioko irakasle gisa lan eginez. Gero Bilbora aldatu zen, eta han legegizon gisa egin zuen lan. Bizitzako azken urteak Madrilan eman zituen, kosmografiako irakasle lanetan.

Sitgeseko 28. Zinema Fantastikoaren Nazioarteko Jaialdia

Oscar Aibar: «Ez dago 'western-a' baino jenero zinematografikorik»

Iggy Pop protagonista duela, Bardeetan errodatutako 'Atolladero' filmea estreinatuko da gaur

Atolladero', Oscar Aibar zuzendari kataluniarraren lehendabiziko laburmetraia, estreinatuko dute gaur Sitgesko Zinema Fantastikoaren Nazioarteko Zinemaldiaren Sail Nagusiaren barruan. Bardeetan (Nafarroa) errodatutako fikzio-western honek dagoeneko kritikaren hitz goxoak jaso ditu, eta lehiaketako sorpresa atsegina izan daiteke.

ALBERTO BARANDIARAN / IRUÑEA

Iggy Pop bezalako izena ez da erraz ikustekoa gure artean, batzere Bardeetan, New York eta rockaren izar handiak urrun baitira oso. Beraz, Erriberako paraje bitxian bere lehen luzemetraia errodatzen ari den gazte baten pelikulan parte hartu duela esaten badute harritzekoa izan daiteke dudarik gabe. Lehendabiziko egunetik, aurrekontu gutxiko edozein pelikulatan gertatzen den bezala, maletak kamioietan sartzen aritu zela baieztatzen badute, pentsatzekoa da Iggyk ez duela artista handiek ustez eduki behar duten harrotasun arrandioso hori. Inolako baldintzarik gabe etorri eta gero, pelikulako musika opari gisa egin duela ziurtatzen badute, garbi dago zuzendariak badakiela saltzen edo pelikula ona dela.

'Atolladero' filmearen kasua izan daiteke. Bardeetan iazko urrian errodatuta, 2048. urtean Sonorako (Texas) basamortuaren erdian dagoen herri batean

gertaturiko istorioa kontatzen du. Han bizi den inor ez da gai parajeak markatzen dituen mugetatik urruntzeko, kanpora ateratzeko. Bat-batean alde egiteko asmoa plazaratzen du biztanle batek. Istripu baten kariatz —herriko epailearen emaztea hiltzen du nahigabe— egin nahi zuen hori halabeharrez egin behar du, herri osoa segika izango baitu aurrerantzean, giza ehizan.

Bartzelonan jaio arren familia euskalduna duen Oscar Aibarrek Bardeak behar zituen, nola ez, efektu berezi eta teknika ugari eskatzen zituen pelikularako. «Aspaldian Nafarroara egin nuen bidaia batean deskubritu nituen Bardeak, eta inpresio itzela egin zidan paisaiak, John Forden pelikulen Mountain Valleyren antza zuelako. Izugarri interesgarria da». Hainbat laburmetraia eginak baditu ere, bizitza osoa komikien artean egin du bartzelonarrak, eta pelikularen gidoiak, hain zuzen, 'Makoki' aldizkarian berak argitaratu zuen istorio bat du oinarri.

ARAZOAK HEGAZKIN MILITARREKIN

Hori dela eta, errazagoa da gidoi bat egitea oinarria komikia bada, eta ez, kasurako, literatura. Gainera, 'Atolladero' pelikularen gidoiak western-ean du jatorria, eta ez dago western-a baino jenero zinematografikorik. Beraz, zinemara eramateko oso gidoi aproposa nuen esku artean». Pelikulari oraindik errebelatzeko likidoen tantak erortzen zitzaizkiola eraman zuen Aibarrek Sitgesera, eta egun hauek «erotzekoak» izan direla dio. Pelikula osoan bezala ia, arazoak lehen egunetik pilatu baitziren. «Bar-

Iggy Pop rock musikaria Bardeetan filmaketaren une batean.

deetan bertan gora-behera denezte izan genituen errodatean. Basamortua behar genuelako aukeratu genuen, baina lau astetan ez zuen atertu, eta lokatzak janda ibili ginen. Gainera, azken egunetan belarra eta guzti aterazen. Gero, abioiek etengabe egiten zituzten saio militarrek zirela eta, ezin izan genuen zuzeneko grabaziorik egin...».

150 milioi pezetako (sei milioi libera) aurrekontu batekin eta Sitgesera, zinema fantastikoaren erresumara. Efektu berezien erabilerak dagoeneko hainbat

zurrumurru piztu ditu, eta ikusmin handia dago zinemaldian gaur gaueko hamarretan aurkeztuko den luzemetraia honekin. Oscar Aibarrek ez du, ordea, aparteko ametsik. «Nik nahi dut jendeak pelikula ikustea, ez besterik. Pelikularen inguruan hainbeste esamesa izan direnez —gaizki bukatu genuela, neroni gaixo nengoela, ez dakit zenbat arazo izan genituela—, azkenean pelikula mitifikatu egin da apur bat. Azkenean, oso ondo amaitu genuen dena, eta jendeak filmea ikustea besterik ez dugu nahi».

Disko akustikoa aurkeztu du The Pretenders rock taldeak

MADRIL

Chrissie Hynde The Pretenders taldeko kanta-riak «mundua berez nahi-koa zaratatsua dela» argudiatu zuen atzo, Madrilen, taldeak plazaratu berri duen 'Isle of View' diskoaren aurkezpenean, argudio horrekin disko akustikoa grabatu izana zurrutuz.

Londresko Jacob's St. estudioetan grabatu zuen The Pretenders taldeak 'Isle of View' disko akustikoa, maiatzaren 30ean eta 31n. Disko honetan, The Rolling Stones taldeak sortu eta landutako ideia bati jarraituz, beren hainbat kantaren bertsio akustikoak bildu dituzte taldeko kideek.

«Disketxea ez zegoen gure ideiarekin oso gustorara», azaldu zuen Hynde, «honelako gauzak jadanik modatik kanpo daudelako, baina gu gustatzen zaiguna egiten ari gara une oro».

The Pretenders taldearen 'Brass in my pocket', 'Private Life', 'Chain Gang' eta beste zenbait kanta klasikoak gain, The Kinks taldearen 'Hymn to her' ere entzun daiteke disko berrian, Mark 'Wiff' Smith perkusiolariairen partaidetzaz grabatua.

Hasieran beren kantarik gogorrenen bertsio akustikoak egiteko asmoa izan zuten The Pretenders taldeko kideek, baina gero gogorrenak baztertu eta baladen bertsioak egitera jo zuten.

Taldearekin hara eta hona urte mordoska daraman arren, oraindik ere gazte sentitzen dela adierazi zuen Chrissie Hynde Madrilén.

IRAGARKI MERKEAK (943) 300 222

31 x 33 mm
LAU MODULO

EGUN BAT 9.240 pta./294 l.
ASTEBETE 44.995 pta./1.428 l.
BI ASTE 79.380 pta./ 2.520 l.
HILABETE 110.250 pta./ 3.500 l.

31 x 33mm

31x33
MODULO A

EGUN BAT 2.310 pta./74 l.
ASTEBETE 11.235 pta./357 l.
BI ASTE 19.850 pta./630 l.
HILABETE 27.565 pta./875 l.

Zubia editoriala

Kolaboratzaileak behar ditugu testu-liburugintzan aritzeko. Bidali curriculumak helbide honetara:

Artaza, 7 / 48940 Leioa

zubia

**SEBASTOPOLEKO
TITIRITEROAK**

TF: 908 77 23 47

UNED-BERGARA

EUSKARA DEPARTAMENTUA

1995-96

San Martin enparantza z/g
☎ (943) 76 13 42 - 76 13 43
20570 - BERGARA

EGA. Hezkuntza Sailak Homologatutako Ikastetxea.
SAKONTZE MAILA. Gaiak: Morfosintaxia, Itzulpena, Testu-azterketa, Fonetika-Dialektologia.

IKERTZE MAILA. Ikastaro berria.

Gaiak: Testu-azterketa, Dialektologiaren Oinarri Teorikoak, Garbizaletasuna, Toponimoen Etimologia, Etxahun pertsonaia, Bergarako Lexikoa, Gipuzkera Literaturaren Sorrera.

Sakontze eta Ikertze Maila egiteko aski da EGA izatea. EGA klaseak astebaruan nahiz larunbat goizean.

Matrikula urriaren 13a arte

Sakontze eta Ikertze Ikastaroak larunbat goizean.

Matrikula urriaren 21 arte.

IRAKASLEGO TREBATUA. 18 URTEKO ESPERIENTZIA

Oharra: EGAKo ikastaroak HABEren diru laguntzaz

- Malerrekako euskaltegiak antolatuta bertso saioa izan zen igandean Sunbilla herrian.
- Bertsolariek ez zuten aparteko bertsorik bota, besterik espero bazen ere.
- Jende gutxi inguratu zen bertso saiora.

SAIOAK

asteazkena 11

ONDARROA

Bide Onera zineman,
22.30etan
Sebastian Lizaso, Andoni Egaña, Angel Mari Peñagarikano, Jon Azpillaga, Leire Bilbao eta Euzkitze.
Aurrera futbol taldeak antolatuta.

osteguna 12

BASAURI

San Fausto plazan,
12.30etan.
Ireneo Ajuria eta Haritz Lopategi.
Jai batzordeak antolatuta.

DURANGO

Frontoian, 22.30etan.
Sebastian Lizaso, Maddalen Lujanbio, Beñat Gaztelurrutia, Angel Mari Peñagarikano eta Jokin Sorozabal.
Gai-jartzaileak: Unai Iturriaga eta Igor Elorza.

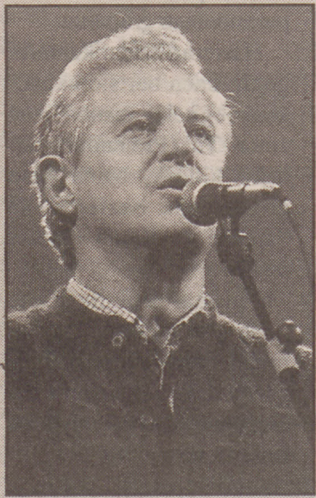
larunbata 14

BASAURI

San Fautso plazan,
12.30etan.
Jon Lopategi eta Jon Enbeita.
Jai batzordeak antolatuta.

TOLOSA

Beotibar frontoian, 23.00etan.
Sebastian Lizaso, Andoni Egaña, Angel Mari Peñagarikano, Alfontso Jimenez, Loizalete II eta Iñaki Murua.
Gai-jartzailea: Bixente Gorostidi.
Galtzaundi bertso eskolak antolatuta.

Jon Azpillaga. C. VILLAGRAN

igandea 15

BASAURI

San Fautso plazan,
12.30etan.
Xabier Amuriza eta Juan Mari Areitio.
Jai batzordeak antolatuta.

TUTERA

Nafarroa Oinez dela eta, ohi bezala, bertso saioak izango dira ibilbideko hainbat tokitan.

HITZALDIAK

Juanjo Respaldiza bertso papez mintzatuko da Bilboko Matxintxu euskaltegian, asteazkenean, hilak 11, 22.00etan.

Ez zen saio mundialik izan Sunbilla

INIGO OLABARRI / SUNBILLA

Sei bertsolari aritu ziren Sunbillako frontoian igande arratsaldean, Malerrekako euskaltegiak antolatutako bertso saioan; lau gipuzkoar: Jokin Sorozabal, Anjel Mari Peñagarikano, Andoni Egaña eta Iñaki Murua, eta bi nafar: Estitxu Arozena eta Bitor Elizagoien. 'Jo hordago euskeraren alde' izan zen antolatzailerik hautatu zuten leloa. Bertsolariak kantuan hasi orduko trikitilarietako emanalditxo bat eskaini zuten. Ez zen jende gehiegi hurreratu Sunbillako frontoira bertsolarien lana entzutea, eta arrazoietako bat azaltzen saiatu zen hasierako bertsotik Andoni Egaña, agurrean honako hau bota zuen.

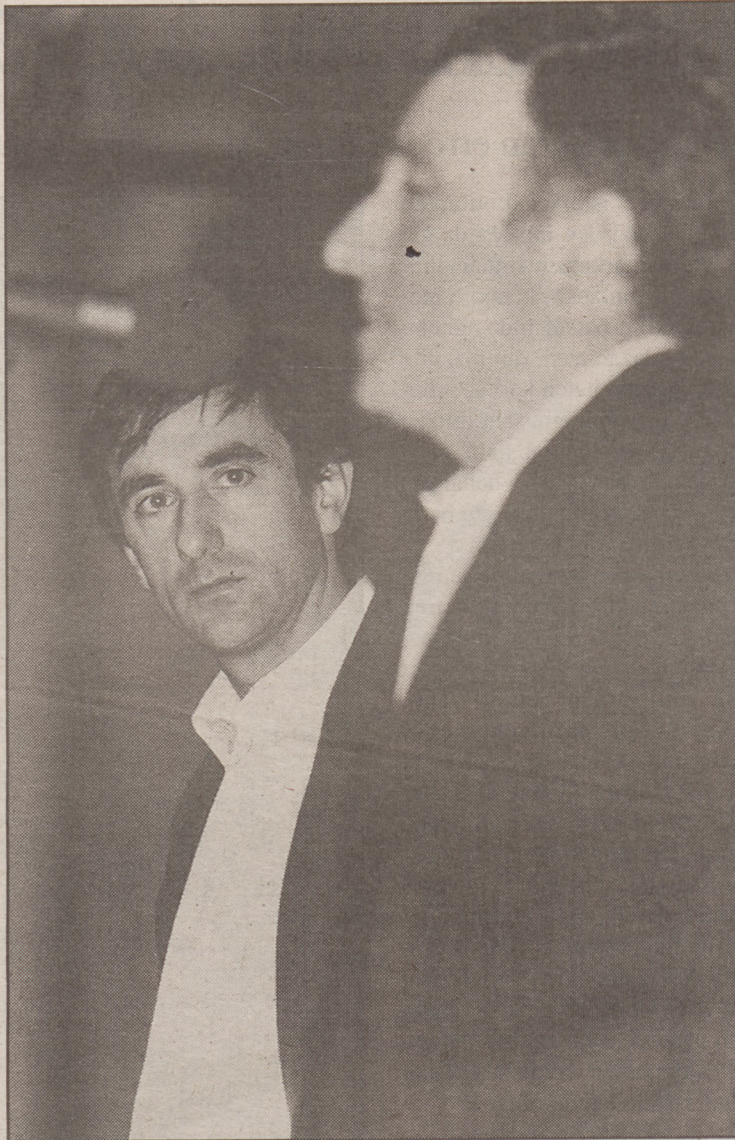
Andoni Egaña:

...etortze hutsa meritua da
Indurain karreraren dala
guk eskertzeko egin nahi degu
bertso saio mundiala.

Jende gutxi hurreratzearen arrazoi ona izan zitekeen Egañak eman zuena, baina bertso saio mundiala emateko asmo horretan huts egin egin zuten bertsolariek, eta asmoak asmo izaten jarraitu zuen ia saio osoan zehar. Lantzean behin bertso onak entzun ziren arren, oro har ez zuten behar bezalako lanik egin bertsolariek, eta saioaren mailak une batzuetan gora egin bazuen ere nahi baino gutxiago izan ziren aipatutako uneok. Hala ere, amaierara hurbildu ahala saioa zertxobait bizitu zen eta entzuleek txaloz eta algaraz eskertu zituzten momentu horiek.

Euskararen aldeko hasierako agurrak bota eta gero, gaijartzaileak ofizioka jarri zituen bertsolariek. Atal honetan era guztietako gaiak jorratu zituzten bertsolariek. Kiroletatik hasi, Euskal Herriko Aizkolarietako Txapelketaren eta txirrindularitza mundialaren inguruko kontuekin, eta sexu harremanen beharrezko ingurukoekin jarraituz, besteak beste. Ez zen aparteko bertsorik entzun ahal izan ofizioko bertso hauetan, Jokin Sorozabalek botatako bat edo beste salbu.

Ondoren hirukotea osatuz jarri zituen Bitor Elizagoien, Iñaki Murua eta Anjel Mari Peñagarikano. Jai zubi luzea gainean dagoela eta, asmo desberdinak dituzten familia bateko kide bezala ipini zituen gaijartzaileak. Elizagoien aitak ehizara joan nahi luke, Murua amak Tuterako Nafarroa Oinez-era eta Peñagarikano semeak Benidormera. Ama eta semea aitaren nahien aurka egiten hasi zirenean bertso politak entzun ziren.

Peñagarikanok Abraham Olanoren garaipena aurreratu zuen. E. KOCH

Lantzean behin bertso onak entzun ziren arren, oro har bertsolariek ez zuten behar bezalako lanik egin. Hala ere, amaierara hurbildu ahala, saioa zertxobait bizitu zen eta entzuleek txaloz eskertu zuten.

Bitor Elizagoien:

...Hik ohea egin zan
betiko antzera
eta hi etorri hai
usoak biltzera.

Iñaki Murua:

...laister bilduko ditu
zuk botatakoak.

Anjel Mari Peñagarikano:

...Astoa hamar metrora
ez luke joko ta.

Oholtzaren atzeko aldean 'Jo hordago bat euskeraren alde' zegoen jarrita eta horren inguruan ere zenbait gai entzun ziren saioan zehar. Jokin Sorozabali egokitu zitzaion horietako bat. Euskaltegiak atera dituen triptikoetako bat irakurtzen ari dela, albotik batek esaten dio ea zertarako ikasi behar duen euskara. Honela erantzun zion berak.

Jokin Sorozabal:

...atzerritarra ez izateko
zu bizi zeran lurrean.

...hordago hori denona baita
geurea eta haiena.

Aurrerago, Euskal Telebistako programak bertsotarako gai izan zituen Iñaki Murua eta Elizagoien eta Estitxu Arozena aitona-amona zaharren paperean aritu ziren. Feria txiki bat ere antolatu zuten. Jokin Sorozabalek astoa saldu behar zuen, Estitxuk txurroak eta Marokotik etorritako Egañak erlojuak eta antzerakoak. Hirukoteak dabilzanean sarritan izaten da bi elkarren aurka hasi eta hirugarrena jokoz kanpo geratzeko arriskua. Atzo ere antzera gertatu zen. Egaña eta Sorozabal elkarri bereak eta bi esanez aritu ziren, eta Estitxuk bere burua aparte samar ikusita-edo honako hau bota zuen azkenean.

Estitxu Arozena:

...ni berriz kolgatuta
ez nabil hain alai
txurroak ez al ditu
inork erosi nahi?

Itoizko urtegiaren afera dela-eta Elizagoienek botatako bertsoen ondoren, Iñaki Murua, Estitxu Arozena eta Jokin Sorozabalentzat zeukan lana gaijartzaileak. Elkarriketa antzerako bat egin behar zioten gipuzkoar biek nafarrari. Hasierako puntuan beraz jakin nahi zutena galdetu zioten eta Estitxuk erantzun.

Iñaki Murua:

Juradua erosi
izan al zenduan?
Estitxu Arozena:
hori pentsatu behar da
betiko moduan,
diru pixkat emanaz
behar den orduan
bestela ez nun izango
txapelik buruan.

Saioa azken uneetako gaien artean ere denetarik izan zen. Istripu baten ondorioz tetraplegiko geratu eta norbaitek hiltzen lagun diezaion eskatzen duen galiziarren larruan sartzeko eskatu zion gaijartzaileak Egañari. Ez dio inork laguntzen, legeak zigortu egiten baitu hori egiten duena. Egañak bota zituen artean bertso hau.

Andoni Egaña:

Desberdina izaten da
pertsona denen bidea
neretzat gogaikarri da
bai ura ta bai airea,
entzun ezazu nolatan degun
zurea bezain nirea
jaio ezker denok daukagun
hiltzeko eskubidea.

Amaitzeko, hemendik bostehun urtera atzean zeuden guztiak famatuak izango zirela esan zion gaijartzaileak Peñagarikanori. Berak zergatia azaldu behar zuen. Murua, Egaña, Elizagoien eta Sorozabalek puntura egin zuten ondoren eta amaierako agurrak Estitxu eta Peñagarikanoren esku geratu ziren. Txirrindulari giroko agurrarekin hasi zen bertso saioa eta antzera amaitu zen. Anoetakoak zazpi puntuko batekin gerora bete egin zen desioa bota zuen.

Anjel Mari Peñagarikano:

...bukatuko dugu hemen
gingo al degu amen
aizkolarietan gaur lehengusu bat
bostgarrena Donezteben
ia Abraham iristen zaigun
Miguel Indurain baino lehen.

Ez zuen gehiagorako eman Sunbillako bertso saioak. Esan bezala, jende gutxi inguratu zen frontoira eta inguratu zirenek ez zuten bertsolarien mailak itxura batean eman zezakeen saioaz gozatzerik izan. Hala ere, amaiera aldera saioa nolabait bizitzeak gustora samar utzi zituen entzuleak.

ERAKUSKETAK

BILBO

Aritza Galeria (Marques del Puerto, 14). Joan Vila-Grauren eskulturak. Azaroaren 11ra arte.

Aritza Galeria (Marques del Puerto, 14). Eusebia Vila Delclosen pinturak. Azaroaren 11ra arte.

Arte Ederretako Museoa. '50 hamarkadako grafika alemaniarra'. Urriaren 29ra arte.

Arte Ederretako Museoa. Maria Paz Jimenezen olioak. Urriaren 29ra arte.

Arte Ederretako Musaeoa. Josu Rekalderen 'Habitacion con habitos'. Urriaren amaiera arte.

Arte Ederretako Museoa. Jose Luis Alexancoren lan grafiko osoa. Azaroaren 19ra arte.

Windsor kulturgintza. Juan Luis Morazaren lanak. Urriaren 15era arte.

Dagal Galeria. Jon Bernandeen 'Udazkena New Yorken' argazki erakusketa. Urriaren 31ra arte.

Simon Bolibar kalea, 17. Txetxu Berruezoren 'Un Vistazo a New York' argazki erakusketa. Azaroaren 9ra arte.

DONOSTIA

Koldo Mitxelena Kulturunea. Artista berrien XXXVI. Lehiaketako partaideen lanak. Urriaren 28ra arte. Igandetan, astelehenean eta jaiegunetan itxita.

DV Galeria (San Martin, 5). Andres Nagelen lanak. Azaroaren 5era arte.

Garibai erakusketa aretoa (Garibai, 20-22). Victoria Arcaya, Juantxo Egaña eta Juan Luis Mendizabalen 'Hiru begirada'. Urriaren 29ra arte.

GASTEIZ

Trayecto Galeria. Historiari buruzko gogoeta egin nahi duen erakusketa. Zazpi artisten lanak: Alfonso Gortazar, Txao Arrazola eta Juan Sagastizabal euskal artistak eta Jualan Valle Aranda de Duerokoa, Marina Nuñez galiziarra, Alberto Sanchez madrildarra eta Xisco Mensua valentziarra. Urriaren amaiera arte.

San Prudencio Aretoa. Aquarela euskal abangoardian. Urriaren 17ra arte.

Luis de Ajuria aretoa. Enrique P. Ibarzabalen pinturak. Urriaren 23ra arte.

Cordon etxea. Leonardoren makinak. Urriaren 31ra arte.

Araba aretoa. Erasmus'95. Urriaren 15era arte.

Pajarita aretoa. Mingos Teixeraen pinturak. Urriaren 14ra arte.

Dukessa Espacio de Arte (Pintor A. Vera fajado, 20). Pere Parramonen pinturak. Urriaren 15era arte.

GERNIKA

Mukur elkartea (lehengo Harizpe). Enrike Zubiaren magoak. Azken eguna.

IRUÑEA

Gotorlekuko Armen Aretoa. 1994ko Artista Gazteak sariketako irabazleek erakusketa: Alfonso Azkunzeren eskulturak, Estrella Garcia-ren argazkiak eta Jose Miguel Corralen pinturak. Urriaren 27a arte.

LEGAZPI

Kultur Etxea. Ikatza argazki-

lari elkarteko kideek egin-dako lanak. Urriaren 10era arte.

ONDARROA

Udal Erakusketa aretoa. 'Epicas de sobremesa' erakusketa: Nel fmarok sortutako Poema-bisualak eta Poema-Objetoak ikusgai. Urriaren 15era arte.

ZIZUR NAGUSIA

Kultur Etxea. Kontxesi Vi-centeren grabatuak. Urriaren 22ra arte.

LEHIAKETAK

BILBO

Felipe Arrese Beitia Olerki Saria antolatu dute Euskaltzaindiak eta Bilbao Bizkaia Kutxak. Euskaraz idatzitako edozein olerki aurkezteko, baina inoiz argitaratu gabeko eta originala behar du izan. Sortzailearen adina, bizilekua eta nazionalitatea edozein izan daiteke. Lerro bikoitzean eta orrialdearen alde batetik mekanografiaturik aurkeztu behar da lana. Urriaren 16an amaituko da lanak aurkezteko epea. Bilbon aurkeztu behar dira lanak, Bilbao Bizkaia Kutxaren kultura aretoan (Elkano 20).

DEBA

Tene Mujika Narrazio Laburren Literatur Sariari XIII. Deialdia. Gaia libre da. Lanak folioetan eta alde batetik mekanografiaturik aurkeztu behar dira, lerro biko tarrea utziz. Gutxienez 6 folio eta gehienez 30. Idazleak Debakoa den eta 18 urte baino gehiago edo gutxiago dituen zehaztu behar du kartazalaren barruan jarritako datuetan. Lanak Debako udaletxera bidali behar dira azaroaren 28a baino lehen. Informazio gehiago Debako Udaletxean bertan.

DONOSTIA

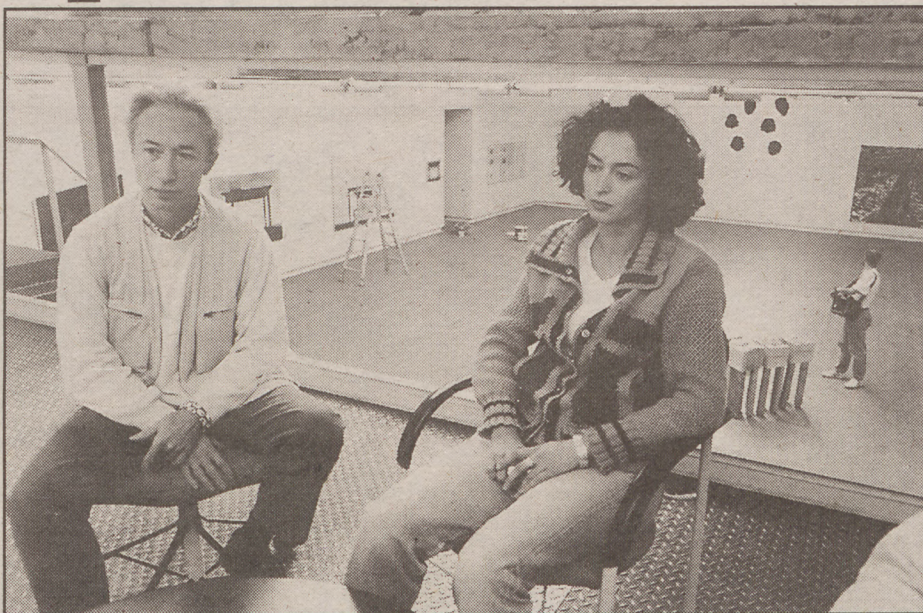
1996ko Donostia Hiria Literatur Sariak: Ipuina Euskaraz, Antzerkia Euskaraz, Ipuina Gaztelaz eta Antzerkia Gaztelaz. Lanak, folio mekanografiatuetan aurkeztu behar dira, lerro bikoitzean eta alde bakarretik idatziak. Helbidea: Kutxa Fundazioa, 'Donostia Hiria Sariak', Garibai, 15, 20004, Donostia. Lanak aurkezteko epea aurtengo azaroaren 17an amaituko da.

EIBAR

Gazteen XI. Ipuin Lehiaketa, Eibarko Hiria saria. 25 urte arterainoko guztiek parte har dezakete. Bi maila bereiztuko dira: 14tik 17ra eta 18tik 25era. Gaia libre da. Gaztelaz edo euskaraz idatz daiteke. Lanak Udaleko Kultura sailean aurkeztu behar dira, azaroaren 24a baino lehen.

GASTEIZ

Natur Araba III. Argazki Lehiaketa antolatu du Arabako Foru Aldundiak. Gaia: Arabako kultur ingurunearekin lotutako edozein (loreak, abereak, landak, pai-

OLALDE

Artearen historiari buruzko gogoeta

Artearen historiari buruzko erakusketa dago ikusgai Gasteizen, Trayecto galerian. Lengoaia figuratiboa erabiltzen duten zazpi artistaren lanek osatzen dute erakusketa. Alfonso Gortazar, Txaro Arrazola eta Juan Sagastizabal euskal artistak eta Juan Valle Aranda de Duerokoa, Marina Nuñez galiziarra, Alberto Sanchez madrildarra eta Xisco Mensua valentziarra dira, hain zuzen, erakusketako obren egileak.

saia...). Modalitatea: diapositibak (24 x 36, 5 x 5eko markotxoetan muntatuak). Lan kopurua: laguneko bost diapositiba gehienez. Lanak aurkezteko epea urriaren 31n amaituko da eta Casa Ikatz edo L&P Fotografos argazki dendetan utzi behar dira.

PORTUGALETE

Portugaleteko X. Kominki Lehiaketa antolatu du Udaleko Kultur eta Gazteria sailak. Nahi duen pertsona orok har dezake parte. Lanak aurkezteko epea 1996ko urtarrilaren 12an amaituko da. Lanak Udaletxean aurkeztu behar dira (Casilda Iturrizar z/g). Informazio gehiago nahi izanez gero (94) 496 32 11 telefono zenbakira deitu.

JARDUNALDIK

AZPEITIA

Oinarrizko argazki ikastaroa antolatu du Azpeitiko Argazki Elkarteak. Urriaren 16tik aurrera izango da. Izena hilaren 11n eman behar da, Azpeitiko Argazki Elkarteko artean, Elorza ibilbidea, 21.30etatik aurrera. Hala ere, ikastaroa hasten den egunean bertan ere eman daiteke izena.

BARAKALDO

Tallerrak eta ikastaroak: pintura, eskulanak, enkua-dernaketak, saloiko dantzak, argazkigintza, bideoa, estetika, koreografia eta su-kaldaritza. Informazio gehiago nahi izanez gero, (94) 482 01 42 / 95 telefono zenbakira deitu.

BERGARA

Interbentzio ikastaroa Gerontologia Psikosozialean UNED-Bergara ikastetxeak antolatuta. Izena emateko epea urriaren 14an amaitu-

ko da. Informazio gehiago nahi izanez gero, (943) 76 13 42 / 76 13 43 telefono zenbakietako batera deitu 10.00etatik 13.00era edo 16.00etatik 20.00ak bitartean.

DERIO

Argazkilaritza ikastaroa antolatu du P.I. Txorierrik. Informazio gehiago nahi izanez gero, (94) 454 10 41 telefono zenbakira deitu eta Karmenez galdetu.

DONOSTIA

Fandangoa eta Arin-arina, Lantzeko Zortzikoa, Zazpi-launtzi eta Bolant-lantza euskal dantzak irakaste ikastaroa emango du Trebeska dantza taldeak urriko astearte eta ostegunetan 20.00etan. Gaur —urriak 10— hasiko da ikastaroa. Beraz, lehenbailehen jo Trebeska taldeko kideengana izena ematera; Atotxako Dorre Azpira joan edota (943) 29 22 78 telefono zenbakira deitu.

Natur gidariak ikastaroa. Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Ikastaroa urriaren 17tik abenduaren 19ra bitartean izango da, astearte eta ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea bihar —urriak 11— amaituko da.

Nekazal Hustirakuntzetan teknikariak ikastaroa. Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Urriaren 17tik azaroaren 9ra bitartean izango da ikastaroa astearte eta ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea bihar —urriak 11— amaituko da.

Untxezantza praktikak ikastaroa. Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Ikastaroa azaroaren 2tik abenduaren 14ra bitartean

izango da, ostegunetan. Informazio gehiago nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu.

Baratzagintza intentsiboa: hidroponia ikastaroa Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 7tik 28ra bitartean izango da ikastaroa, asteartetan. Informazio gehiago nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea urriaren 31n amaituko da.

Esnerehiaren maneio ikastaroa. Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 13tik 24ra bitartean izango da ikastaroa, astelehene ostegunera. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea azaroaren 8an amaituko da.

Esne-behiaren maneio ikastaroa. Arteaga-Zabalegi fundazioak antolatuta. Azaroaren 16tik abenduaren 14ra bitartean izango da ikastaroa, ostegunetan. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu. Izena emateko epea azaroaren 10ean amaituko da.

GASTEIZ

Ikastriki Proiektua, hezkuntza musikala ikastaroa euskaraz emango dute Abetxukon. Informazio gehiago nahi izanez gero, Uribe Nogales Abetxukoko auzo elkartera (Uribegela 7 Abetxuko) jo urriaren 23an edo 24an 18.00etatik 19.00etara.

LASARTE-ORIA

Hitano ikastaroa antolatu du Ttakun kultur elkarteak. Urriaren 19tik azaroaren 16ra bitartean izango da. Informazio gehiago nahi izanez gero, (943) 55 20 20 telefono zenbakira deitu.

Sukaldaritza ikastaroa antolatu du Ttakun kultur el-

karteak. Azaroaren 6tik 27ra bitartean izango da ikastaroa, Martin Berasategi jatetxean. Informazio gehiago jakin nahi izanez gero, (943) 36 68 58 telefono zenbakira deitu.

LEGAZPI

Ipuin kontaketa ikastaroa antolatu du Udal Liburutegiak. Gaztetxei ipuinak nola kontatu erakutsiko da ikastaroan. Ikastaroa azaroaren 13tik aurrera izango da. Izena emateko epea azaroaren 3an amaituko da. Izena emateko Udal Liburutegira jo behar da. Informazio gehiago nahi izanez gero, (943) 73 04 01 telefono zenbakira deitu.

HITZALDIAK

BILBO

'Luis de Gongora' mahain-gurua Boulevard kafetegian 19.30etan.

GASTEIZ

'Alegia eta Erdi Aroko artea' hitzaldia Joaquin Yarza Barztelona Unibetsitate Autonomoko irakaslearen eskutik Kultur Etxean 20.00etan, Felix Maria De Samaniegoren 250. urterreneko ekitaldien barruan.

'Gurasoak. Lanbidea. Harremanak.' hitzaldia Maria Luisa Ramon-Laca anderearen eskutik Aaba aretoan 19.30etan.

MUSIKA

BASAURI

Big Whito, Hot Food eta 101A Sutarri tabernan 19.00etan, San Fausto Intsumisua 95 egitarauaren barruan.

DONOSTIA

Euskadiko Orkestra Sinfonikoa Victoria Eugenia antzokian 19.45etan, Hans Grafen zuzendaritzapean.

ZALDIBIA

Gozategi anaiak trikitilari-ekin dantzaldia 23.00etan, jai egitarauaren barruan.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

'Festival EMAF Osnabrück: Seccion Video'94' ikus-entzunezko emanaldia Arte Ederretako museoan 17.00etan.

GALDAKAO

'Casper' haurrentzako filmea Kultur Etxean 20.00etan. Zuzendaria: Steven Spielberg.

BESTELAKOAK

HAZPARNE

Eihartzea eguna: goizean mendi ibilaldia, 12etan musikari, joaldun eta aperitif, oren batean bazkaria, ondorengo Txomin Hegui eta Marie-Helene Estekandi kantuz, Elgar Oinka dantzan eta Koldo Amestoi ipuin kontalaria, 17.00etan Leinua zortzikotea, Peio Ospital, Mixel Ducau eta Caroline Philips.

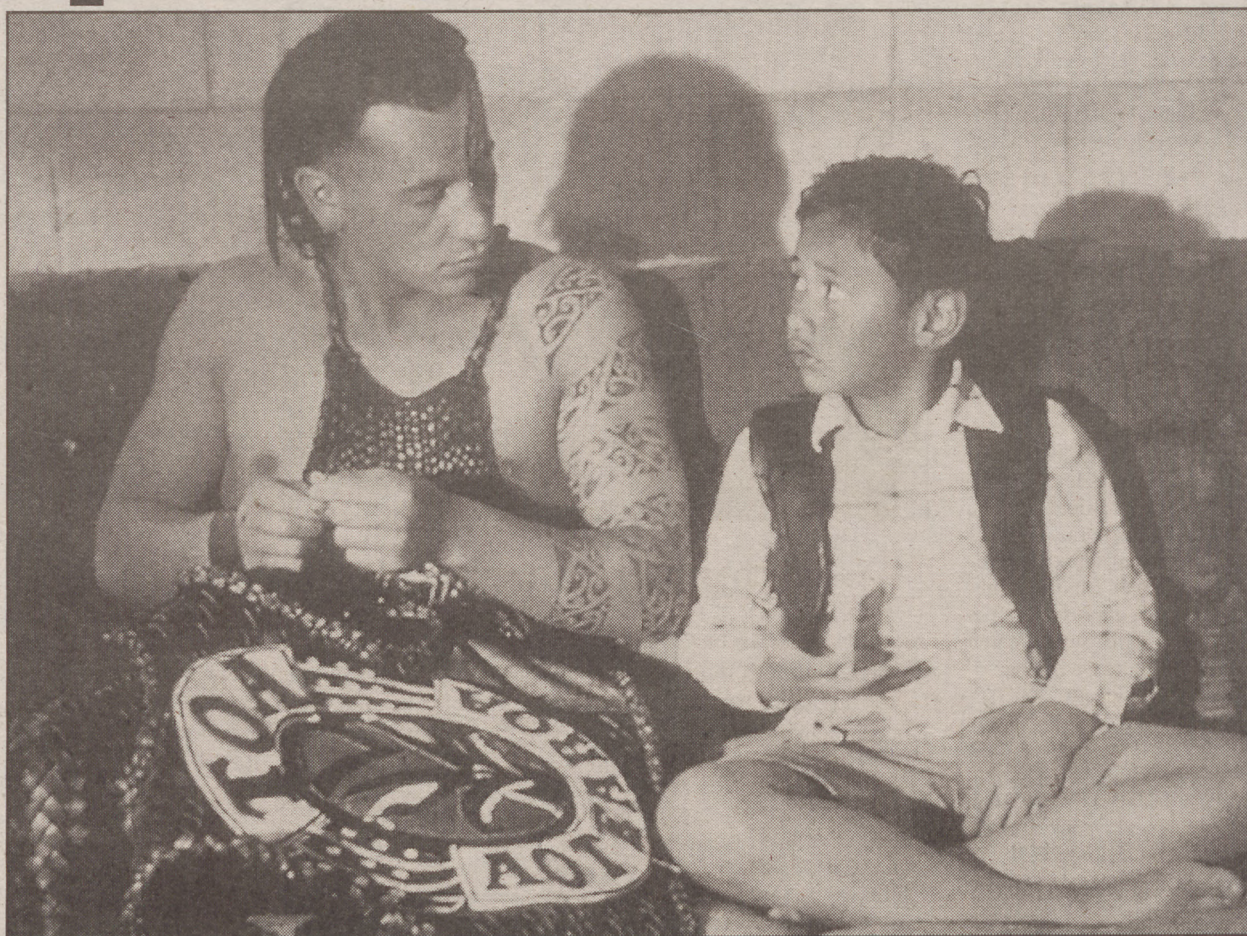
JAKIN BEHARREKOAK: Ekitaldien berri emateko bidali MAKINAZ IDATZIRIKO mezuak (943) 30 02 55 fax zenbakira edo honako helbide honetara: Gudarien Etorbidea z/g 20140 Andoain, Gipuzkoa. Mezuak gure eskuetara ekitaldia baino BI EGUN lehenago helaraztea eskertuko genizuke. Agenda sailean JENDE GUZTIARI ZUZENDUTAKO HITZALDIAK, KONTZERTUAK, ERAKUSKETAK, IKASTARO EZ AKADEMIKOAK, ANTZEZ-LANAK, BERTSO SAIOAK, ZINEMA nahiz IKUS-ENTZUNEZKO EMANALDIAK eta kulturarekin zerikusia duten LEHIAKETAK argitaratzen ditugu; dena den, leku aldetik arazoak izan daitezkeenez, JASOTAKO MEZUEN IRAGARTZEA EZIN DUGU ZIURTATU.

ZINEMATOKIAK

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Congo'. Zuz: Frank Marshall 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.
AZUL 2. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer. Akt: Danny Glover, Ray Liotta 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'Desperado'. Zuz: Robert Rodriguez 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
GURIDI. 'El palomo cojo'. Zuz: Jaime de Armiñan. Akt: Maria Barranco, Francisco Rabal 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Don Juan de Marco'. Zuz: Jeremy Leven 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Guantanamera'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau. Akt: Keanu Reeves 17.30 - 20.00 - 22.15. 7 gorak.
MIKELDI. 'Atrapado'. Zuz: Desmond Nakano. Akt: John Travolta, Harry Belafonte 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MIKELDI. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
MIKELDI. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.
MIKELDI. 'Eclipse total'. Zuz: Taylor Hackford 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
SAMANIEGO. 'Dos policías rebeldes'. Zuz: Don Simpson, Jerry Bruckheimer 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
SAMANIEGO. 'El primer caballero'. Zuz: Jerry Zucker 17.30 - 20.00 - 22.30.
SAMANIEGO. 'Regreso inesperado'. Zuz: Yves Simoneau. Akt: Jamie Lee Curtis 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
SAMANIEGO. 'Ed Wood'. Zuz: Tim Burton 17.30 - 20.00 - 22.30.

Zeelanda Berriko gerlariak

Lee Tamahori zinemagile zeelandarraren lehenengo luzemetraiak arrakasta handia lortu du bere herrialdean, eta 'Jurassic Park' famatuak bakarrik gairitu du. Egunotan Baionako Atalante zinematokian eskaintzen ari da Alan Durffen eleberrian oinarritutako 'L'âme des guerriers' hori. Rena Owen aktore protagonistak bere familia nola suntsitzen den ikusten du drama honetan: senarra alkoholaren menpe eta bere bost seme-alabetatik batzuk delinkuentzian eroriak.

BIZKAIA

■ BILBO

ABRA. Ez dago emankizunik.
ASTORIA. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds 17.00 - 19.30 - 22.15. 7 gorak.
AVENIDA. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 7 gorak.
AVENIDA. 'Alerta Máxima 2'. 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00. 18 gorak.
AVENIDA. 'Operación elefante'. 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.
AVENIDA. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds 11.15 - 17.15 - 19.45 - 22.00.
AVENIDA. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard 11.15 - 17.15 - 19.45 - 22.00.
AVENIDA. 'French Kiss'. Zuz: Lawrence Kasdan. Akt: Meg Ryan, Kevin Kline 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.00.
CAPITOL. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon 17.30 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.
CAPITOL. 'Sospechosos habituales'. Zuz: Bryan Singer. Akt: Stephen Baldwin 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
CAPITOL. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner 17.00 - 19.45 - 22.30. 7 gorak.
CAPITOL. 'El palomo cojo'. Zuz: Jaime de Armiñan 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
COLISEO ALBIA. 'Juez Dredd'. Akt: Sylvester Stallone 17.30 - 19.45 - 22.00. 18 gorak.
CONSULADO. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 17.30 - 20.00 - 22.15. 13 gorak.
IDEALES 1. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. Zuz: Agustín Díaz Yanes. Akt: Victoria Abril 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
IDEALES 2. 'Regreso inesperado'. Akt: Jamie Lee Curtis 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
IDEALES 3. 'Guantanamera'. Akt: Jorge Perugorria 17.30 - 20.00 - 22.30.
IDEALES 4. 'Eclipse Total'. Akt: Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh 17.00 - 19.45 - 22.30. 18 gorak.
IDEALES 5. 'Don Juan de Marco'. Akt: Johnny Depp, Marlon Brando 17.30 - 20.00 - 22.30.
IDEALES 6. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
IDEALES 7. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon 17.30 - 20.00 - 22.30.
IDEALES 8. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MIKELDI. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 17.00 - 19.45 - 22.30.
MIKELDI. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer. Akt: Danny Glover, Ray Liotta 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'My Family'. Zuz: Gregory Nava. Akt: Edward James Olmos 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MULTI 1. 'Shopping'. Zuz: Paul Anderson 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30. 18 gorak. (Jatorrizko bertsoan).
MULTI 2. 'Liberad a Willy 2' 11.15 - 17.30.

'Hermana, ¿Pero que has hecho?' 20.00 - 22.30.
MULTI 3. 'Jungla de cristal, la venganza'. 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.
MULTI 4. 'La ciudad de los niños perdidos' 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.
MULTI 5. 'Mad Love' 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
MULTI 6. 'Dos policías rebeldes' 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.
MULTI 7. 'Malicia' 11.15 - 19.45 - 22.30. 'Power Rangers' 17.15.
MULTI 8. 'Antartida' 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'Waterworld' 17.00 - 22.30. (Etenik gabeko emankizuna).

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'Un paseo por las nubes' 17.30 - 19.45 - 22.30.
DUPLEX B. 'Waterworld' 17.15 - 19.45 - 22.15.
MAX CENTER. 'Un paseo por las nubes'. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Sospechosos habituales'. Zuz: Bryan Singer. Akt: Stephen Baldwin 17.15 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 16.45 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'My Family'. Zuz: Gregory Nava 16.45 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Regreso inesperado'. Akt: Jamie Lee Curtis 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Don Juan de Marco'. Akt: Johnny Depp, Marlon Brando 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. Akt: Victoria Abril 17.30 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Waterworld'. Akt: Kevin Costner 16.45 - 19.45 - 22.30.
MAX CENTER. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
MAX CENTER. 'El juez Dredd'. Akt: Sylvester Stallone 17.30 - 20.00 - 22.30. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar 22.30.
MAX CENTER. 'Desperado'. Akt: Antonio Banderas 17.15 - 20.00 - 22.30.
MAX CENTER. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer 17.30 - 20.00 - 22.30.
■ BASAURI
SOCIAL ANTZOKIA. 'La ciudad de los niños perdidos' 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
■ ELORRIO
ARRIOLA. Ez dago emankizunik.

■ GALDAKAO

TORREZABAL. 'Casper' 20.00.

■ GERNIKA

GERNIKA. Ez dago emankizunik.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. Ez dago emankizunik.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. 'El primer caballero' 18.30 - 22.15.

■ PORTUGALETE

COLISEO JAVA. 'Apollo XIII' 17.00 - 19.45 - 22.00.

■ SANTURTZI

SERANTES. 'Apollo XIII' 17.15 - 19.45 - 22.15.
SERANTES. 'Juez Dredd' 17.30 - 19.45 - 22.15. 13 gorak.
SERANTES. 'La ley de la frontera' 17.30 - 19.45 - 22.15.

■ SESTAO

AMEZAGA. 'Dos policías rebeldes' 20.00.

■ ZORNOTZA

ZORNOTZA ARETOA. Ez dago emankizunik.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

ASTORIA 1. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner, Dennis Hopper 16.45 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.
ASTORIA 2. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer. Akt: Ray Liotta, Danny Glover 17.15 - 20.00 - 22.45.
ASTORIA 3. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Bill Paxton, Kevin Bacon 16.45 - 19.30 - 22.15.
ASTORIA 4. 'Desperado'. Zuz: Robert Rodriguez. Akt: Antonio Banderas 17.15 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.
ASTORIA 5. 'El primer caballero'. Zuz: Jerry Zucker. Akt: Richard Gere, Sean Connery, Julia Ormond 16.45 - 19.30 - 22.15.
ASTORIA 6. 'Alerta Máxima 2'. Akt: Steven Seagal 17.15 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.
ASTORIA 7. 'Sospechosos habituales'. Zuz: Bryan Singer. Akt: Stephen Baldwin, Gabriel Byrne, Chazz Palminteri 17.15 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.
PETIT CASINO 1. 'French Kiss'. Zuz: Lawrence Kasdan. Akt: Meg Ryan, Kevin Kline 17.15 - 19.45 - 22.30.

PETIT CASINO 2. 'El palomo cojo'. Zuz: Jaime de Armiñan. Akt: Francisco Rabal, Carmen Maura 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

PETIT CASINO 3. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner, Dennis Hopper 17.00 - 19.30 - 22.15. 13 gorak.

TRUEBA 1. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 17.00 - 19.45 - 22.30.

TRUEBA 2. 'Eclipse Total'. Akt: Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

ANTZOKI ZAHARRA. 'Guantanamera'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea, Juan Carlos Tabio. Akt: Jorge Perugorria 17.30 - 19.45 - 22.30.

VICTORIA EUGENIA. Ikus Musika.

SAVOY. 'Nadie me quiere'. Zuz: Doris Dorrie. Akt: Maria Schrader, Pierre Sandussi-Bliss 17.15 - 19.45 - 22.30. 13 gorak.

PRINCIPE 1. 'Priest (Sacerdote)'. Zuz: Antonia Bird. Akt: Linus Roache, Tom Wilkinson 17.30 - 20.00 - 22.45. 18 gorak.

PRINCIPE 2. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau 17.30 - 20.00 - 22.45.

PRINCIPE 3. 'Don Juan de Marco'. Akt: Johnny Depp 17.30 - 20.00 - 22.45.

PRINCIPE 4. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE 5. 'My Family'. Zuz: Gregory Nava 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE 6. 'Nadie hablará de nosotras cuando hayamos muerto'. Zuz: Agustín Díaz Yanes. Akt: Victoria Abril 17.00 - 19.30 - 22.15. 18 gorak.

■ ARRASATE

ALAI. 'El primer caballero' 19.00 - 21.30.

■ AZKOITIA

BAZTARTXO. Ez dago emankizunik.

■ AZPEITIA

SOREASU. Ez dago emankizunik.
ZELAITXO. Ez dago emankizunik.

■ BEASAIN

USURBE. Ez dago emankizunik.

■ BERGARA

NOVEDADES. Ez dago emankizunik.

■ BILLABONA

GUREA. Ez dago emankizunik.

■ DEBA

ZUBELTZU. Ez dago emankizunik.

■ EIBAR

RIALTO. 'Johnny Mnemonic' 19.30 - 22.15.

UNZAGA. 'Waterworld' 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. 'Escape de Ab-solom' 22.00.

■ ERRETERIA

ON BIDE. 'El primer caballero' 19.30 - 22.30.

■ IRUN

AVENIDA. 'Guantanamera' 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LASARTE

KULTUR ETXEA. Ez dago emankizunik.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. Ez dago emankizunik.

■ MUTRIKU

EDERRENA. Ez dago emankizunik.

■ OÑATI

SANTA ANA. Ez dago emankizunik.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. Ez dago emankizunik.
LEIDOR. 'Guantanamera' 19.30 - 22.30.

■ ZARAUZ

MODELO. 'El primer caballero' 19.30 - 22.15.

■ ZUMAIA

AITA MARI. Ez dago emankizunik.

LAPURDI

■ BAIONA

ATALANTE. 'L'âme des guerriers' 18.30 - 23.00. 'Land and Freedom' 16.30 - 20.45.

VAUBAN. 'Braveheart'. Zuz: Mel Gibson 14.30 - 20.30.

VAUBAN. 'Le Hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'La fleur de mon secret'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 14.30 - 19.45 - 22.15. (Jatorrizko bertsoan).

VAUBAN. 'Sur la route de Madison'. Zuz: Clint Eastwood. Akt: Clint Eastwood, Meryl Streep 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Desperado'. Zuz: Robert Rodriguez 14.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Lancelot'. Zuz: Jerry Zucker 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Casper'. Zuz: Brad Silberling.

Akt: Christina Ricci 14.30 - 19.45 - 22.15.
MARINE. 'La Mutante'. Zuz: Roger Donaldson. Akt: Ben Kingsley, Michael Madsen, Alfred Molina 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Piege a grande vitesse'. Zuz: Joff Murphy. Akt: Steven Seagal 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Un homme presque parfait'. Zuz: Robert Benton. Akt: Paul Newman, Jessica Hahn, Melanie Griffith 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Bad Boys: flics de choc'. Zuz: Michael Bay. Akt: Martin Lawrence, Will Smith 14.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Une journée en enfer: D'Hard 3'. Zuz: John McTiernan. Akt: Bruce Willis, Jeremy Irons 14.30 - 22.15.

MARINE. 'Jack et Sarah'. Zuz: Tim Sullivan. Akt: Richard E. Grant, Samantha Mathis 19.45.

■ MIARRITZE

COLISEE. Ez dago emankizunik.

ROYAL. 'Braveheart'. Zuz: Mel Gibson. Akt: Mel Gibson, Sophie Marceau 14.30 - 20.30.

ROYAL. 'Le hussard sur le toit'. Zuz: Jean Paul Rappeneau. Akt: Juliette Binoche 14.30 - 19.45 - 22.15.

ROYAL. 'Siberie: geant de l'ancien monde' 15.00 - 18.30 - 21.00.

NAFARROA

■ IRUÑEA

GOLEM. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 17.15 - 20.00 - 22.30.

GOLEM. 'Un paseo por las nubes'. Zuz: Alfonso Arau. Akt: Keanu Reeves, Aitana Sanchez Gijon 17.30 - 20.10 - 22.45. 13 gorak.

GOLEM. 'Guantanamera'. Zuz: Tomas Gutierrez Alea, Juan Carlos Tabio 17.30 - 20.10 - 22.45.

GOLEM. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner, Dennis Hopper 17.15 - 20.00 - 22.30. 7 gorak.

GOLEM. 'Don Juan de Marco'. Zuz: Jeremy Leven. Akt: Marlon Brando, Johnny Depp, Faye Dunaway 17.30 - 20.10 - 22.45. 13 gorak.

GOLEM. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 17.15 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Dos policías rebeldes'. Zuz: Michael Bay. Akt: Will Smith, Martin Lawrence 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. '101 Dalmatas' 17.30. 'Salto al vacío'. Zuz: Daniel Kalparsoro 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Dos policías rebeldes'. Zuz: Michael Bay 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. 'Juez Dredd'. Akt: Sylvester Stallone 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

ITURRAMA. 'French Kiss'. Zuz: Lawrence Kasdan. Akt: Meg Ryan, Kevin Kline 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

ITURRAMA. 'Ed Wood'. Zuz: Tim Burton. Akt: Johnny Depp, Martin Landau 17.30 - 20.00 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan).

CARLOS III. 'Apollo XIII'. Zuz: Ron Howard. Akt: Tom Hanks, Kevin Bacon, Bill Paxton 17.15 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 1. 'Alerta Máxima 2'. Zuz: Geoff Murphy. Akt: Steven Seagal 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 2. 'El palomo cojo'. Zuz: Jaime de Armiñan. Akt: Maria Barranco, Francisco Rabal, Carmen Maura 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

PRINCIPE DE VIANA 3. 'Operación elefante'. Zuz: Simon Wincer. Akt: Danny Glover, Ray Liotta 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'La flor de mi secreto'. Zuz: Pedro Almodovar. Akt: Marisa Paredes 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.

OLITE. 'La locura del Rey Jorge'. Zuz: Nicholas Hytner. Akt: Nigel Hawthorne, Helen Mirren 17.30 - 20.00.

OLITE. 'Eclipse Total'. Zuz: Taylor Hackford. Akt: Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Waterworld'. Zuz: Kevin Reynolds. Akt: Kevin Costner, Dennis Hopper 17.15 - 20.00 - 22.45. 7 gorak.

OLITE. 'Le sexe des étoiles'. Zuz: Paule Ballargeon. Akt: Denis Mercier 17.30 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan).

■ DONAPALEU
ARGITZE. 'Usual suspect' 21.00.

■ DONIBANE-GARAZI
VAUBAN. 'Judge Dredd' 21.00.

■ ZUBEROA

■ MAULE

MAULE BAITHA. 'French Kiss' 20.15.

Sortu

07.20

Gorde

18.43

URRIA

10

ASTEARTEA

Urriaren 16an
ilbehera

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES
martxoak 21 — apirilak 20
Orain ere txokolatea nahasten? Bazter-na-hasle hutsa zara, gero!

TAURUS
apirilak 21 — maiatzak 20
Zure ustez zuk egiten duzu gehiena. Denaz zeu arduratzen zara... Ez da horrela.

GEMINI
maiatzak 21 — ekainak 20
Lanetik etxera. Etxetik lanera. Hori bizi-modua! Laster izango da aldaketa bat.

CANCER
ekainak 21 — uztailak 21
Lortzeko saiatu egin behar da. Ez etsi! Beharrezkoa bada negar ere egin!

LEO
uztailak 21 — abuztuak 23
Eskuzabalagoa izan beharko zenuke. Ehun bolaluma eta bat baino ez eskaini!

VIRGO
abuztuak 24 — irailak 23
Gauean zer egiten duzun ez dakizula? Zure ohean sartu eta beste batean itzartzeko...

LIBRA
irailak 24 — urriak 23
Amesgaizto pisutsuak? Ardiekin behar-rean elefanteekin amets eginez gero...

SCORPIUS
urriak 24 — azaroak 23
Begiak okertzen hasi zaizkizu. Aldi batean toki askotara begiratuz gero...

SAGITARIUS
azaroak 23 — abenduak 23
Arropa jantzi eta erantzi egiteko estilo hori ikusita, *strip-tease* egiteko kontratatuko...

CAPRICORNIUS
abenduak 24 — urtarrilak 20
Errepideak hariz josita daude. Beraz, argi ibili! Estropozo egiteko...

AQUARIUS
urtarrilak 21 — otsailak 18
Galtzerdi bat era batekoa eta bestea beste era batekoa. Noiz itzartzen zara?

PISCIS
otsailak 19 — martxoak 20
Dena ezin da. Den-dena izango bagenu, aspertu egingo ginateke. Beraz, lanera!

EFEMERIDEAK

Joseph Augustin Xaho jaio zen 1810. urteko urriaren 10ean Joseph Agustin Xaho jaio zen Atharutzen (Zuberoa). Kazetari, historialari eta filologoa izan zen. Liburu famatuak eta polemikoak idatzi zituen. Euskaraz, 'Azti-begui' idatzi zuen, zuberotarrez, geologia, astronomia eta kosmogoniari buruzko liburua. Euskal gaiez idatzitako batzuk: 'Voyage en Navarre pendant l'insurrection des basques' (1830-1835) frantsesez, alemanez eta gaztelaniaz zenbait aldiz argitaratua, 'Etudes grammaticales sur la langue euskarienne', 'Histoire primitive des Euskarriens', 'Lelo ou la Navarre il y a 500 ans'...

1764. Fernando Amezketarra jaio zen. **SANTUAK.** Frantzisko Borja, Paulino, Bakartxo.

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 07-33- aurrezenbakia.	
Iparraldetik Hegoaldera: 19-34 (eta 45, 4, 43 edota 48, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo Nafarroara deituz gero).	
Hegoaldeko herrialdeen artean: Araba: 945- Bizkaia: 94- Gipuzkoa: 943- Nafarroa: 948-	
IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59 44 35 35
SAMU	15 / 59 63 33 33
Pozoiendatze kasueta	56 96 40 80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59 63 55 55
Polizia	17
Baionako Suprefectura	59 59 09 19
Elektrika-gas arazoak	14/59 52 10 18
Errepideetako berri	56 96 33 33
Kontseilu Orokorra	59 25 78 40
Miartzeko aireportua	59 23 90 66
SNC Fko trenbidea	59 55 50 50
Laborantza Ganbara	59 29 50 43
Ordua telefonoz	36 99
Meteo agiria (grabatua)	59 22 03 30
Meteo zerbitzuak	59 23 84 15
HEGOALDEA	
SOS Deiak	088
Udalzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	003
ARABA	
Suhiltzaileak	28 25 25
Gurutze Gorria	13 47 47
DYA	
Errepidetako informazioa	25 42 00
Ertzaintza-Arkaute	28 20 00
Miñoiak	13 55 00
Goardia Zibila	25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea	24 26 00
Santiago O. Orokorra	25 36 00
Ospitale Militarra	13 65 77
Poliklinika	22 33 00
Arana Eritetxea	28 28 00
'N' S' Esperanza' klinika	25 25 00
Asepeyo klinika	27 46 55
Araba klinika	14 21 00
Forondako Aireportua	27 33 00
Gasteizko RENFE geltokia	23 20 30
Autobus geltokia	25 84 00
'Radio Taxi'	27 35 00
Elbarrituentzako taxiak	908870144 908870244
BIZKAIA	
Diputazioko suhiltzaileak	492 28 00
Bilboko suhiltzaileak	423 30 00
Gurutze Gorria	422 22 22
DYA	431 92 00
Ertzaintza	444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza)	475 75 00
Basurtoko ospitalea	441 88 00
Galdakaoko eritxetxea	456 88 16
Santa Marina	446 20 66
Gurutzetako ospitalea	490 31 00
Sondikako aireportua	453 13 50
RENFE	423 86 33
ET/FV Atxuri	433 95 00
ET/FV San Nikolas	416 13 12
ET/FV Unamuno plaza	415 50 26
Bizkaia irratia taxiak	416 22 22
'Radio Taxi'	444 88 88
'Tele Taxi'	444 23 33
Naturgas	902-1234 56 / 900-40 05 23
Alkoholiko Anonimoak	4150751
HIESari aurre egiteko	
Hiritar Elkarte, T-4	422 12 40
GIPUZKOA	
DYA	46 46 22
Gurutze Gorria	22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria	27 22 22
Ospitale Probitziala	45 40 00
Eresidentzia	44 70 00
Gurutze Gorria (Donostia)	21 46 00
Gurutze Gorria (Irun)	61 12 03
Poliklinika	46 22 00
Deba Garaiko eritxetxea	79 53 00
Zumarragako ospitalea	72 39 01
Ertzaintza	28 88 88
Goardia Zibila	21 11 00
Hondarribiko aireportua	66 85 00
RENFEko geltokia	28 35 99
ET/FVko geltokia	45 01 31
Easo Taxiak	46 76 66
Santa Clara Taxiak	46 64 55
Radio Telefonoa	42 66 42
Suitak Taxiak	39 80 18
Donosti Gas	45 02 00
Tolosagasa	65 07 82
Gas Hernani	33 09 28
Informazio sexuala	32 04 44
Donostiako suhiltzaileak	080
Gipuzkoako suhiltzaileak	088
NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	088
Iruñeko suhiltzaileak	22 22 22
DYA	17 17 17
Gurutze Gorria	088
Errepidetako informazioa	22 91 17
Goardia Zibila	22 11 00
Eguneko Psikiatría O.	27 38 12 / 61
Nafarroako Ospitalea	10 21 00
Bideko Ama Birjina O.	10 94 00
Noaingo aireportua	31 75 12 / 51
Iruñeko Autobus geltokia	22 38 54
RENFEko geltokia	12 69 81
Radio Taxi	21 00 00
Teletaxi	23 23 00
Goardiako Farmaziak	22 21 11

EGURALDIA

ITSASALDIAK (Portugaleten)

Itsasgora

Itsasbehera

05.19-17.38

11.28-23.44

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsaskirria

Itsaskia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

Laino gutxi
Goizean behe-lainoa izango da. Baina egunak aurrera egin ahala gutxitu egingo dira eta tarteka-marteka baino ez dira agertuko. Zenbait tokitan bat bera ere ez da izango. Haizeak ekialdetik joko du; Nafarroan, berriz, iparraldetik. Tenperaturak antzerakoak izango dira, epelak. **Bihar:** antzekoa. Laino gutxi izango dira eta zenbait tokitan oskarbi izango da zerua. Hai-zeak hegoaldeko joko du eta tenperaturak antzerakoak edo epelagoak izango dira.

Itsasoa
Haizea: hegoaldeko joko du 4ko indarrez, baina arratsaldean iparraldetik joko du 2-3ko indarrez. Bisibilitatea: erdipurdikoa. Itsas hondoa: ipar-mendebaldekoa metro bateko olatuekin. Itsasoaren egoera: itsaskiritik itsaskira.

Atzoko minimoak aireportuetan:

Miarritze

20

Iruñea

16

Donostia

20

Gasteiz

10

Bilbo

20

DENBORAPASA

KATE HITZAK
Egoki ezazu hitz bakoitza taulan dagokion lekuan. Zirkulu barruan agertzen diren letrek osatzen dute, anagraman, Gipuzkoako herri baten izena
10 letra
ASPALDIKOA
HONENBESTE
MADARIKATU

7 letra

ALDAKOR

ALDERDI

ALFERTU

ARRUNTA

ASTEORO

AZKARTU

AZTARNA

BAKUNAK

BAZKATU

BIZITZA

BULARRA

ERAMANA

ESAMESAK

HAMABIA

ITSASKI

JERENTE

JIPOITU

KAUSITU

KUDEATU

4 letra

MAKURTU

MOTORRA

OHOSTUA

OSKARBI

TXEPELA

TXOROAK

URDAILA

URDURIA

URKATUA

3 letra

ADI

IDI

OTU

ALE

NAU

RON

ALU

NOR

TEA

ATE

OTE

UTZ

4 letra

MORE

URTU

MOTORRA

BIZITZA

KUDEATU

JIPOITU

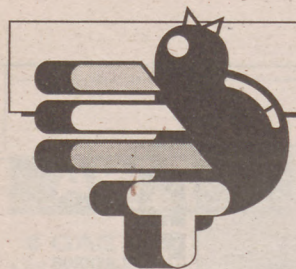
BULARRA

KAUSITU

AURREKOAREN SOLUZIOAK

EZKER ESKUIN: 1. Balmaseda. Hi. 2. Izain. Nora. 3. Harrika. Argi. 4. Ol. Amorante. 5. Zarrakaztelu. 6. T. Bilo. Iza. D. 7. Ut! Aialdekoa. 8. Nazka. Loa. Ok. GOITIK BEHERA: 1. Bihotzun. 2. Azala. Ta. 3. Lar. Rb. Z. 4. Mirariak. 5. Animalia. 6. S. Kokoa. 7. Enara. Ll. 8. Do. Azido. 9. Arantzea. 10. Arteak. 11. Hegel. Oo. 12. Izi. Udak.

E-1482

ETB 1

Dinosauruak La 2en Arte katearen bidez

07.25: AURKEZPENA.

07.30: SUPERBAT GOSARI TXI-
KI. Haur eta gazteentzako saioa.09.40: JAUIZ KUANTIKOA. Te-
lesaila.

'Jimmy'.

10.30: EUSKAL HERRIAN BA-
RRENA. Dokumentala.

'Barinaga-Lekeitio'.

10.45: IKUSKARIA. (Errepika-
pena).

'American Ballet Theatre'.

11.45: HAURTZAINA. Telesaila.

'Maggie modeloa'.

12.10: EUSKAL HERRITIK. Do-
kumentala.

'Bastidak'.

12.50: BERTATIK BERTARA.

13.30: GAUR EGUN. Albistegia.

13.55: HELENE ETA BERE LA-
GUNAK. Telesaila.

'Dantza lehiaketa'.

14.25: GOENKALE. Telesaila.

'Iraganaren atzaparretan'.

14.55: EUSKADI GAZTEA. Musi-
ka saioa.Etxekaltetxoak. Marrazki bizi-
dunak: 'Fluffy era Spike'.Superagente Berria. Telesaila:
'Joko arriskutsua'.National Geographic. Doku-
mentala: 'Alkairo agerian'.17.00: LEHENENGO MUXUAK.
Telesaila.

'Telefonoa'.

17.30: TXISKOLA. Umore saioa.
(Errepikapena).18.30: IPARRALDEAREN ORE-
NA. Albistegia.18.35: SUPERBAT. Haur eta
gazteentzako saioa.Doraemon, katu kosmikoa. Ma-
rrazki bizidunak: 'Goazen
itsasora urpekontzian'.Judo Boy. Marrazki bizidunak:
'Jeneral begi bakarra'.Harriketarrak. Marrazki bizidu-
nak: 'Dinok ihes egin du'.Addams familia. Marrazki bizi-
dunak: 'Gomezek huts egin
zuen eguna'.

20.30: GAUR EGUN. Albistegia.

20.55: GAUR EGUN KIROLAK.
Kirol albistegia.

21.30: DRAGOI BOLA Z.

22.00: GOENKALE. Telesaila.

22.35: 64. Telesaila.

23.05: PIZTIEN MUNDU IKUS-
GARRIA. Dokumentala.

00.00: BERRIKETA GUTXI.

00.30: PERRETIXIKOEN MUN-
DUA. Dokumentala.

00.50: GAUR EGUN. Albistegia.

01.00: KALEKO LEGEA.

01.45: AMAIERA.

DINOSAURIEN gainekoa izango da gaurko 'Arte: la noche temática' saioa. Gaueko hamarretan eskainiko da programa, Espainiako telebista publikoko bigarren katetik (La 2). Orain dela milaka urte desagertu ziren animalia handi horiek ez ditugu sekula ere ahaztu. Steven Spielberg zinemagilearen 'Jurassic Park' filmeak modan jarri baditu ere, dinosauruen kontuak ez dira orain gutxiakoak. Arlo zientifikoan, behinik behin, interes handia izan dute beti. Gaurko 'Arte: la noche temática' saioan dinosauruei buruzko erreportaia bat, filme bat eta dokumental bat eskainiko dituzte. Lehendabizi, 22.00etan, 'Escenas de la vida de los dinosaurios' izeneko erreportaia emitituko dute. Jarraian, 22.35etan, Val Guestek zuzendutako 'Cuando los dinosaurios dominaban la Tierra' filmea eskainiko dute. Eta saioaren amaieran, 00.15etan, 'Los dinosaurios, un invento victoriano' izeneko dokumentala emango dute. Frantzia eta Alemaniakoa den Arte telebista kateak ekoiztutako saioa da 'Arte: la noche temática'. Arte kateak Espainiako Telebista publikoarekin hitzartutako akordio baten bidez ematen du La 2 kateak saio hori.

● **REAL MADRID** eta Mexikoko Atletico Celaya futbol taldeen arteko partidua eskainiko du Espainiako Tele 5 kateak, 22.50etan. Emilio Butragueñok

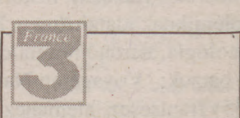
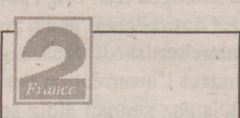
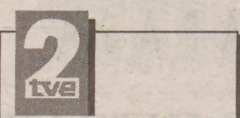
Dinosauruei buruzko erreportaia, filmea eta dokumentala La2 en. J.G.

Real Madrilen aurka jokatu duen lehendabiziko aldia izango da; izan ere, egun Atletico Celaya taldeko jokalaria dena Real Madridera joan den denboraldira arte. Alacanteko Rico Perez zelaian izango da partidua. Hispanitate Trofeoa dela-eta jokatu du gaurko neurketa.

● **LANA ZELAN AURKITU** aztertuko da 'Testigo directo' saioan, Espainiako TVE1

katean, 21.40etatik aurrera. Hainbat erreportaia osatuko dute saioa; lanbide bila aritu eta ari diren zenbait lagunen kontakizunak biltzen dituzte.

● **JOSE FELIPE AUZMENDI** Euskal Telebistako (ETB) aurkezle ezaguna elkarriketatuko du Iñaki Beraetxe 'Goenkale' telesaileko aktoreak. 'Berriketa Gutxi' saioan izango da elkarriketa. ETBlean, gaurdik aurrera.

09.39: Aurkezpena.
09.40: Dr. Livingstone
Supongo. (Errepikapena).
10.40: En cuerpo ajeno.
11.25: Cine 2: 'Guerreros
del sol'.
Filmea.
13.00: Rompecabezas.
Lehiaketa.
(Errepikapena).
13.30: Loco por ti.
Telesaila.
13.58: 14.00.
Albistegia.
14.30: Teleberri.
Albistegia.
15.05: Teleberri kirolak.
Kirol albistegia.
15.30: Cartel 15.30: 'Un
héroe demasiado joven'.
Filmea.
17.15: Cine 2: 'Gidget va a
Hawaii'.
Filmea.
19.10: Ana.
Magazina.
20.20: Rompecabezas.
Lehiaketa.
20.58: Teleberri.
Albistegia.
21.30: La noche de:
'Escándalo en el plato'.
Filmea.
00.00: Teleberri.
Albistegia.
00.05: Empresa vasca.
(Errepikapena).
00.35: Ana.
(Errepikapena).
01.40: Amaiera.

07.00: Ring-Ring.
Haurrentzako saioa.
09.00: Selva Maria.
Foiletoia.
10.30: Espainia-Frantzia
gailurra. Prentsaurrekoa.
11.00: Corazón salvaje.
11.45: Albistegia.
11.50: Pasa la vida.
Magazina.
13.55: Albistegia.
14.30: El menu de Karlos
Argiñano. Sukaldaritza
saioa.
15.00: Telediario - 1.
Albistegia.
15.45: Agujetas de color de
rosa. Foiletoia.
17.10: Se ha escrito un
crimen. Telesaila.
18.05: Albistegia.
18.10: Una chica
explosiva. Telesaila.
18.35: Las gemelas de
Sweet Valley. Telesaila.
19.00: Futbola sub 21:
Danimarka-Espainia.
21.00: Telediario 2.
Albistegia.
21.40: Testigo directo.
22.35: Cine de primera:
'Melodia de seducción'.
Filmea.
01.00: Telediario 3.
01.30: Vendetta.
02.30: Sin fronteras.
03.25: Testimonio.
03.30: ¿Como lo veis?
04.00: ¿Como lo veis?
04.30: Telediario-4.

07.00: Euronews.
07.30: La 2. Noticias.
09.10: Los desayunos de
Radio 1. Carlos Carnero.
10.00: La aventura del
saber.
11.15: Medicina oriental.
12.05: Silencio roto.
12.35: Northwood.
Telesaila.
13.00: La2. Noticias.
13.30: Pinnic.
Haurrentzako saioa.
15.00: Cifras y letras.
Lehiaketa.
15.30: Supervivencia.
Dokumentala.
16.30: Tendido cero.
17.00: La película de la
tarde: 'Matar a un espía'.
Filmea.
19.00: Preguntas y
respuestas. Osasun
mentalaren eguna.
20.00: Zona franca.
Musika saioa.
20.30: Zona de juego.
21.00: Lingo. Lehiaketa.
21.35: La2 Noticias.
21.55: Hoy en el
Parlamento.
22.00: Arte: la noche
temática.
22.35: 'Cuando los
dinosaurios dominaban la
Tierra'. Filmea.
01.00: Cine club:
'Forajidos'. Filmea.
02.45: Escenas de
serenidad.

07.10: A tout' spip.
08.30: Télé shopping.
09.00: Riviera.
09.30: Force de Frappe.
10.25: Le destin du
docteur Calvet.
10.55: Chapeau melon et
bottes de cuir.
11.50: La roue de la
fortune. Lehiaketa.
12.20: Le juste prix.
12.50: A vrai dire.
13.00: Le journal.
Albistegia.
13.35: Femmes.
13.40: Les feux de l'amour.
14.30: Dallas.
15.25: La loi est la loi.
16.15: Une famille en or.
16.45: Club Dorothée.
17.20: Premiers baisers.
17.55: La philo selon
Philippe.
18.25: Helene et les
garçons.
19.00: Alerte a Malibu.
19.50: Les pourquoi de
Monsieur Pourquoi.
20.00: Le journal.
20.50: 'L'opération
corned beef'. Filmea.
22.45: Les films dans les
salles.
22.50: LMI: Le magazine
info.
00.05: Les rendez-vous de
l'entreprise.
03.50: Histoires naturelles.
04.20: Mésaventures.
04.40: Musique.

08.30: Les films lumière.
08.35: Amoureuement
votre.
09.00: Amour, gloire et
beauté. Foiletoia.
09.25: Matin Bonheur.
11.05: Flash info.
11.10: Motus.
11.45: Pyramide.
Lehiaketa.
12.15: Les z'amours.
13.00: Journal. Albistegia.
13.45: Derrick. Telesaila.
14.50: Soko.
15.40: La chance aux
chansons.
16.40: Des chiffres et des
lettres.
17.10: Les premières fois.
17.40: Génération
musique.
18.10: Le prince de Bel Air.
18.40: Que me meilleur
gagne.
19.15: Bonne nuit les
petits.
19.20: Studio Gabriel.
Renaud.
20.00: Journal.
20.50: 'Aigle de fer'.
Filmea.
22.55: Ça se discute.
00.25: Les films lumière.
00.30: Journal.
00.45: Le cercle de minuit.
02.05: Studio Gabriel.
02.35: Taratata.
03.45: Chez Boogie's.
04.10: 24 heures d'info.
04.25: Pyramide.

06.00: Euronews.
07.00: Gimnasia
erritmikoa. Munduko
Txapelketa.
09.15: Woof.
09.40: Miss Marple.
Telesaila.
10.35: Couleurs pays.
11.05: Montagne.
11.35: La cuisine des
mousquetaires.
Sukaldaritza saioa.
11.55: Frals info.
12.00: Décrochage
régional.
12.45: Le journal.
13.05: Tout en musique.
13.40: Si vous parliez...
14.55: Assemblée
nationale.
16.05: Woof.
16.30: Roger Ramjet.
16.40: Les Minikeums.
17.05: Batman.
17.35: Le cahier de taz.
17.50: Les deux font la loi.
18.20: Questions pour un
champion. Lehiaketa.
18.50: Un livre un jour.
18.55: Le 19-20 de
l'information. Albistegia.
20.05: Fa, si, la... chanter!
20.35: Journal le sport.
20.45: Keno.
20.50: Les aériens, rois du
chapiteau.
22.25: Le soir 3. Albistegia.
22.55: Couleurs Pays.
00.25: Saga cités.
00.55: Sidamag.

GAURKO FILMEAK

Zerbitzari baten intimitatea kontatuko digu Buñuel maisuak

ANE MUÑOZ

Harritzekoa da Antena 3 kate pribatuak goizalderako prestatu dituen programen artean Luis Buñuel maisu bereziaren filmea gehitu izana. 'El diario de una camarera' aurretik zinemaratu zen istorio bat da, eta hasieratik amaiera arte nabarmena da Buñuelen eskua. Hauxe da, Robert Siodmak interesgarriaren 'Forajidos' maisulanarekin batera, gaurko filme zerrendak duen erakargarritasun handienetakoa. Bestetik, 'Cuando los dinosaurios dominaban la Tierra' abenturazko filme ederra ere aipatu behar da.

FORAJIDOS

(The Killers)

Zuzendaria: Robert Siodmak. **Aktoreak:** Burt Lancaster, Edmond O'Brien, Ava Gardner.

Ernest Hemingwayren izen bereko eleberrian oinarrituriko istorioa, zinemarako Anthony Veille-
rek egokitua, ederki pantailaratzen jakin zuen Siodmak zuzendariak. Are gehiago, zinema beltz amerikarra deiturikoa aztertzeke orduan ezinbesteko bilakatu da aktore talde bikainari esker aberastutako zuri-beltzeko zinta poliziako hau. Ava Gardner mitikoak betekoa du emakume maltzuraren

rola, ederki gainera, eta, tira, filmea hasi eta gutxira zuzendariak Burt Lancasterren hilketarekin izugarri minduko bagaitu ere, *flash-back*-a erabiliz aktore hori behin eta berriro agertuko da, zorionez, pantailan. Jatorrizko bertsoan ikusteko luxuzko aukera aprobetxa dezazuen animatuko zaituztet bide batez.

EL DIARIO DE UNA CAMARERA

(Le journal d'une femme de chambre)

Zuzendaria: Luis Buñuel. **Aktoreak:** Jeanne Moreau.

Buñuel jauna Frantziar zegoeneko garaian egina, Octavio Mirbeuren eleberrin batean oinarrituriko istorioaren zinemaratzea

da. Hori bai, zuzendari bereziaren estilora egokitu dago. Ezin da esan oso egokitzapen fidela denik, kasu askotan aldaketak kointzidentziak baino gehiago baitira. Jean Renoir frantziarrak ere egin zuen, 40ko hamarkadan eta Hollywoodeko diruarekin, eleberrin beraren egokitzapena, 'Diary of a Chambermaid'.

LA ARMADA BRANCALEONE

(L'Armata Brancaleone)

Zuzendaria: Mario Monicelli. **Aktoreak:** Vittorio Gassman, Catherine Spaak, Gian Maria Volonte.

Ez dut, egia esanda, italiar komedia historiko horiek komentatzeko ohitura handirik, ez baitira nire

gustukoak, baina tira, baidirudi aste honetan Tele 5ek gaureritit aurre-ra honelako zintak eskaintzeko asmoa duela, eta, gaur behintzat, kasu egingo diot gaueko saio honi. Monicelliren lan kaskarren artean onargarrietakoa da, bai, Erdi Aroan kokaturiko istorio entretengarri eta une batzuetan bizi samar hau. Aktore taldea egokia da —italiar interpretatzaile ezagunetako asko bildu zituen Monicelli zuzendariak—, eta umore sarkastikoa nagusi izanik, entretenimendu handiko lana dela lasai esango dut.

MELODIA DE SEDUCCION

(Sea of Love)

Zuzendaria: Harold Becker. **Aktoreak:** Al Pacino, Ellen Barkin, John Goodman.

Interesez ikusten den *thriller* honek Al Pacino eta Ellen Barkinen presentziari esker erakarri zuen ikuslea zinema aretoetara, baina nik beste arrazoi batzuegatik eskatuko dizuet ikusteko. Izan ere, ekoizleek produktua saltzeko luxuzko aktore taldea iragarri bazuten ere, ia guztia du interesgarri zinta poliziako honek, aktoreak izan ezik.

10.35	T5	OO	ANOCHÉ CUANDO SE APAGO LA LUZ	1968	Hy Averbach	86 m.
11.25	ETB2	OO	GUERREROS DEL SOL	1986	Alan Johnson	94 m.
15.30	ETB2	OO	UN HEROE DEMASIADO JOVEN	1990	Robert Markowitz	100 m.
15.35	A3	OO	UN HIJO NO DESEADO	1993	Jorge Montes	99 m.
15.35	T5	OO	DEJADME SER LIBRE	1990	James F. Collier	100 m.
17.00	LA2	OO	MATAR A UN ESPIA	-	B. Kessler, C. S. Dubin	97 m.
17.15	ETB2	O	GIDGET VA A HAWAI	1961	Paul Wendkos	102 m.
20.50	TF1	OO	L'OPERATION CORNED BEEF	1990	Jean Marie Poire	105 m.
20.50	F2	O	AIGLE DE FER	1985	Sidney J. Furie	115 m.
21.30	ETB2	OO	ESCANDALO EN EL PLATO	1991	Michael Hoffman	91 m.
21.50	ARTE	OO	LA CHAMBRE DE BUSTER	1990	Rebecca Horn	100 m.
22.00	C+(e)	O	LA NUEVA PESADILLA DE WES CRAVEN	1994	Wes Craven	108 m.
22.35	TVE1	OOO	MELODIA DE SEDUCCION	1989	Harold Becker	108 m.
22.35	LA2	OOO	CUANDO LOS DINOSAURIOS DOMINABAN LA TIERRA	1970	Val Guest	92 m.
23.50	C+(e)	OOO	SCREAMPLAY	1984	Rufus Butler Seder	93 m.
00.40	ARTE	OOO	LE DANSEUR MONDAIN (J.B.A.)	1978	Rebecca Horn	45 m.
01.00	LA2	OOOOO	FORAJIDOS	1946	Robert Siodmak	98 m.
01.15	T5	OOO	LA ARMADA BRANCALEONE	1969	Mario Monicelli	115 m.
02.00	A3	OO	BANTER	1986	Herve Hachuel	98 m.
05.10	A3	OOOO	EL DIARIO DE UNA CAMARERA	1964	Luis Buñuel	93 m.

O TXARRA

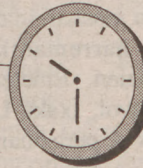
OO ESKASA

OOO BALEKOA

OOOO ONA

OOOOO BIKAINA

TVE1

GONZALEZ-CHIRAC
Prentsaurrekoa 10.30

LA 2

MEDICINA ORIENTAL
Akupuntura 11.55

LA 2

PREGUNTAS Y
RESPUESTAS
Osasun mentalen
Nazioarteko Eguna 19.00

TVE1

FUTBOLA SUB-21
Danimarka-Espainia 19.00

M

05.45: Programmes du matin.
11.20: Les années coup de
cœur. 12.00: Ma sorcière bien
aimée. 12.30: La petite maison
dans la prairie. 13.25: Les rues
de San Francisco. 14.20: Wolff,
police criminelle. 15.15: Boul-
levard des clips. 17.00: Hit ma-
chine. 17.30: Classe manne-
quin. 18.00: Highlander.
19.00: Surfers détectives.
20.00: Le gran zap. 20.40:
E=M6 Junior. 20.50: Docteur
Quinn. 22.45: La femme
trompée. 00.30: Zone interdi-
te. 02.10: Culture pub. 02.40:
Starnews. 03.05: Jazz 6.
03.55: Frank Sinatra. 04.50:
Fréquentstar.

CANAL+

07.00: CBS evening news.
07.20: Le journal de l'emploi.
07.30: Le dessin animé. 07.55:
Télé dimanche. 08.45: Sur-
prises. 09.00: Un si joli bou-
quet. 10.25: Rencontres sau-
vages sur le Danube. 11.00:
'Les parapluies de Cherbourg'.
12.30: La grande famille.
13.45: Futbola: Errumania-
Frantzia. 16.15: 'Drôles de
fantômes'. 18.05: Le dessin
animé. 18.30: Cyberflah.
18.40: Nulle part ailleurs.
20.35: 'Chasse à l'homme'.
22.10: 'Le temps de l'innocence'.
00.25: Le journal du
hard. 00.30: 'Sex'. 02.10:
L'histoire du reggae get up!
Stand Up!

5
La Cinquième

06.00: Inventer demain.
06.05: Opinions publiques.

06.10: Au fil des jours. 06.20:
Le magazine du temps. 06.30:
Déclics. 07.00: Jeunesse.
08.00: Le monde des animaux.
08.30: Les grands tournants de
l'histoire. 09.00: Les écrans du
savoir. 11.00: Eurojournal.
11.45: Qui vive. 12.30: Atout
savoir. 13.00: Détours de
France. 13.30: Le sens de l'his-
toire. 14.30: Défi. 15.45: Les
écrans du savoir. 16.30: Va
savoir. 17.00: Rintintin.
17.30: Les enfants de John.
18.00: Images et sciences.
18.15: Cinq sur cinq. 18.30:
Le monde des animaux.

ARTE

19.00: Ivanhoe. 19.30: Leo-
nard Bernstein. 20.30: 8 1/2
journal. 20.40: Transit.
21.50: 'La chambre de Buster'.
23.30: Entretien. 23.35: Les
statues voyagent aussi. 00.40:
'Le danseur mondain'. 01.30:
L'autre vie de monsieur Kreins.

5

06.00: Entre hoy y mañana.
06.30: Albistegia. 07.45: Be-
same Licia. 08.10: Mr. T.
08.35: Supermario Bros.
09.00: Lupin. 09.20: Vecinas
de papa. 09.45: Mujeres peli-
grosas. 10.35: 'Anoche cuando
se apagó la luz'. 12.35: En di-
recto contigo. 14.00: Las chicas
de al lado. 14.30: Albistegia.
15.05: ¡Que me dices! 15.35:
'Dejadme ser libre'. 17.35:
Conan. 18.05: Power Rangers.
18.35: Vr Troppers. 19.05: La
ruleta. 19.50: Su media na-
ranja. 20.30: Albistegia.
21.05: Telecupón. 21.15: Ka-
raoke. 21.35: Médico de fami-
lia. 22.50: Futbola: Real Ma-
drid-Atletico Celaya. 00.45:

Entre hoy y mañana. 01.15:
'La armada Brancaleone'.
03.15: Novedades. 03.40: Se
busca vivo o muerto.

4

07.00: Albistegia. 07.20: Club
Megatrix. 09.40: Beatriz.
10.30: Santa Barbara. 11.25:
Los mejores años. 12.00: Hart
y Hart. 12.55: Bonanza.
14.00: Alf. 14.30: El principe
de Bel Air. 15.00: Albistegia.
15.35: 'Un hijo no deseado'.
17.40: El equipo A. 18.35: So-
mos diez. 19.05: Los Simpson.
19.30: Los vigilantes de la pla-
ya. 20.25: A toda página.
21.00: Albistegia. 21.35: Tres
hijos para mi solo. 22.20: Que-
rida familia. 00.00: Con Her-
mida. 01.30: Albistegia.
02.00: 'Banter'. 03.40: Tele-
venta. 05.10: 'El diario de una
camarera'.

CANAL+

08.05: ABC World news.
08.30: Tic tac toons. 08.55:
Albistegia. 09.00: Buenos dias,
buenos clips. 09.25: Primer
plano. 10.00: 'Atrapado por su
pasado'. 12.20: La isla de los
osos gigantes. 13.30: Albiste-
gia. 14.00: Mi viejo rockero.
14.25: Más deporte. 15.00:
'Pequeño Buda'. 17.17: 'El
balle de las animas'. 18.45: 74
dias a bordo. 19.35: El crítico.
20.05: Padres forzosos. 20.30:
Lo + Plus. 21.30: Albistegia.
22.00: 'La nueva pesadilla de
West Craven'. 23.50:
'Screamplay'. 01.24: Musica
noche. 02.29: 'Braindead: tu
madre se ha comido a mi perro'.
04.10: Futbola: Ingalaterrako
Futbola. 05.56: 'Applesseed'.
07.05: Albistegi berezia.

IRRATIA			
Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerrria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Herri Irra.	FM 99.8 / OM 1224	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Bizkaiko Herri Irratia. Informatika munduari eskainitako 'Mundo Informatico' saioak ordutegia eta iraupena aldatu egin du hasierako aroan izandako arrakasta ikusi ondoren. Orain iluntzeko zortzi t'erdietan hasi eta gaueko bederatziak arte izango duzue entzungai asteartero. Berrikuntzen artean, entzuleek egingo dituzten kontsulta teknikoak izango dira. Horrez gain, Bideo-kontsoletarako jokoen inguruko komentarioak egingo dira. Entzuleek gainera produktu informatikoak irabazteko aukera izango dute. Teknologia Berriak ezagutzeko tarte berezi bat ere izango da. Norbaitek etxean erabiltzen ez duen bideo-joko, kontsola edota beste zerbaite badu saio honetan saldu edota trukatzeko aukera izango du. Rafa Martinezek sortu eta zuzendutako saioa da hau eta Jim Shaffer-en laguntza berezia dauka.

Arrate Irratia. Goizeko bederatziatan meza eskainiko da Mutrikutik. Hamaiketaren sukaldariaren tarte iritsiko da. Bertan, plater berezi eta goxoren bat egiteko beharrezko diren osagai eta eginbehar guztiak azalduko dizkigute. Zumaia eta Bergara aldean izandako albisteen berri eguerdiko hamabiak eta hogeietatik aurrera eman-
go dituzte. Bestetik, iluntzeko zortzietatik aurrera 'Euskal Jaia' bertso saioa entzuteko aukera polita izango du-
zue.

GANBARATIK

Gorak

INAKI URIARTE

Berba dohainikakoa den mundu honetan hainbat ordu ematen dugu ekin eta ekin gauzak esan eta esan. Ez dio ardura zertaz baina denetan izan ohi dugu iritzi edo zeresanen bat. Hitz-jario ugari eta hitzontzien mundu lehiakor honetan falta dena, oster, beste zer-bait da, guk esaten ditugunak entzuteko prest dagoena alegia.

Azken asteotan elkarrizketa gora eta elkarrizketa behera ari zaizkigu politikariak, herri honetako intelektualek, ez hain intelektualek eta azkenean Maroñoko taldekoak ere bai. Larunbatean aurkeztu zuten bi urte t'erdiko lana, elkarrizketa beharra adierazten duen agiria. Zazpi taldeetako ordezkariak ez ziren bakarrik egon, hainbat aurpegi ezagunek beren adostasuna adierazi nahi izan zuten Hegoaldeko hiriburuetan egindako aurkezpenetan.

Mezua mundua bezain zaharra da. Adostasuna nahi duenak hitz egin behar du. Are gehiago urte edo mendeetako gatazka bat bizi duen herriak; bakea lortu nahi badu, solastu egin beharko du. Ez goaz inora Casinelloren tesiekin «independentsia baino lehen nahiago dut guda» pentsatzen dutenekin. Irlanda, Palestina, Hego Africa, Quebec eta beste hainbat herriren autodeterminazioa eta bizirik irauteko lurraldetasuna izan dira gakoak. Zergatik ez Euskal Herrian?

«Elkarrizketaren helburua justizia, demokrazia eta askatasun handiagoko errealitate berria ahalbidetuko duen akordioa lortzea da, indarkeriazko adierazpen guztiak gainditzeko balioko duena», diote Maroñokoek. Ni bat nator.

Luis Olarra, 98ko belaunaldikoen lagun

JOXEMI SAIJAR / TOLOSA

Zenbat pertsona izango dira Euskal Herrian 98ko belaunaldiko idazle ospetsu guztiak ezagutu dituen? Oso gutxi, dudarik gabe. Luis Olarra Garmendia tolosarra horietako bat. Pio Barojaren hil-kaperan pasa zuen gaua, Julio bere ilobak hala eskatuta. Antonio Machado eta bere anaia Manuelekin tratatu estua izan zuen. Azorin isilaren etxean egon zen, Miguel Unamunorekin maiz. Valle-Inclan ahots ozena gertutik entzun zuen, Ramon Gomez de la Sernarekin eskutitz asko trukatu zituen, Juan Ramon Jimenezen eskuizkribuak ditu...

Gaztetan, Diputazioaren pintura sari bat irabazi eta Madrileran joan zen, baina margolari onen lanak ikusita pintatzeko gogoak kendu zitzaion. Bere anaia Manuel Espasacalpe argitaletzeko zuzendaria izanik, Madrilgo kultur giroan erabat murgildu zen Luis: museoak, kontzertuak, antzerkia... eta literatura noski. «Egunez eta gauez, ahal zen ondoen ibiltzen ginen», dio gaizto aurpegia jarritz. Ignazio Mokoroa eta Daniel Alvarez organo jole eta pintore tolosarrak zituen lagun. 18 urterekin, larunbatero Pombo kafetegian egiten zen tertulian izaten ziren, idazleak biltzen ziren gelaren ondoan.

Ikasketak utzi ondoren aitaren txokolategian hasi zen lanean eta arratsaldeetan litografo lanbidea ikasi zuen, munduan zehar ibili ahal izateko. Idazteko zaletasuna bazuen —'poeta txokolatero' deitzen zioten— eta nobela baterako 400 folio idatzi zituen. Baina bota egin zituen, txarrak zirela uste zuelako.

'Bolas' egunkari errepublikarrean idatzi zuen eta Centro Republicano bibliotekaria izan zen. Errepublika garaian katastrofako

KARLOS

SOSLAIA

Liburuzalea

A tzoko egunez jaio zen Tolosan, duela 93 urte. Ez da geldirik egon bere bizitza luzean. Etxeko txokolategia utzi eta litografo lanari esker, Madril denboraldi luzeak egin zituen, Bartzelonan bi urte. Parisen askotan ibili da, Gijonen, Londresen, Zaragozan. Irakurtzeko zaletasun handia izan du eta oraindik ere badu, nahiz eta ikusmena gutxitu samarra eduki. 3.500 liburuz osatutako liburutegia izatera iritsi zen. Erdiak Tolosako udal liburutegian utzi zituen.

ikasketak egin, plaza atera eta destinoaren zain paper almatzen batean lanean ari zela piztu zen gerra zibila. «Zorte handia izan nuen bizirik ateratzeko. Hilda egon behar nukeen nik. Nire historiarekin pelikula bat egin liteke».

Aita karlista, arreba Santa Klara komentuko superiora eta bera ezkertiara. Komisaldegira eraman zuten, eta Centro Republicano-ak utzita zuelako askatu. «Karlistek uste zuten komentuak erretzearen kontra nengoelako utzi nuela Centro-a, baina komunista eta anarkista ginelako utzi genuen Daniel Alvarez eta biok. Gainera, beraiek uste zuten Madrildik beraiei botoa ematera etortzen nintzela, baina hori nire anaia zen. Guk Imaz nazionalistari ematen genion».

Pio Baroja eta hil berri den Julio Caro Barojarekin denboraldiak pasa zituen Luisek Berako Itzea etxean, bai eta Malagan zuten etxean ere. Pio hil zenean, bere ondoan pasa zuen gaua. «Pio oso pertsona ona zen, ez zen batere agresiboa. Aldegarritz, izaera onekoa eta apala zen, eta izan den nobelagile onena». Azorin, berriz, «isila eta serioa». Unamuno «euskaldun sentitzen zen, baina Francori interesatzen zitzaion bere aldekoa bezala azaltzea. Hil baino hamabost egun lehenago egon nintzen berarekin Salamancan». Gomez de la Sernak «bere liburuak bidaltzen zizkidan dedikatuta Ameriketarik». Machado «santu bat, isila... Honen eta Juan Ramon Jimenezen dedikatoriak ere baditut. Garcia Lorca eta Albertiren lehen edizioak baditut...».

Tolosako euskal idazleekin ere izan zuen harremanik: Antonio Maria Labaien, Emeterio Arrese, Lizardi, Aitzol, Ixaka Lopez-Mendizabal... A ze pertsonaia!

irrimarra

© Manuel Zabaleta

❑ **SOLDADU BAT HIL ZEN, LAU LARRI ZAURITU ZIREN** eta beste hamabostek traumatismoak izan zituzten atzo Vejer de la Fronteran (Cadiz), 340 errepidean izandako ezbeharrean. El Retingo maniobra zelatik koartelera bueltan zirela, kamioia irauli egin zitzaion, jakin ez diren arrazoiengatik. Espainiako Defentsa Ministerioko iturrien arabera, hogeitaz gutxiago zirela kamioia. Rafael Lagostena Bernal soldadu profesionala bat-batean hil zen, bihotzekoak jota.

❑ **«ARMAK HARTZEKO PREST ETA MENTALIZATUTA** dago Saharako herria, bide baketsuak aurrera egiten ez badu», ziurtatu zuen atzo Madril Hamed Mulal Ali Fronte Polisarioko Gazteen idazkari nagusiak, 'Saharako bakearen aldeko gazte karabana-ren' irteera iragartzean. Espainiako Gazte Kontseiluak bultzatuta, bihar abiatuko da karabana Bartzelonatik Tindouf-eko errefuxiatu kanpamenduetarantz. Estatuko gazte mungimenduetako ehunen bat ordezkari eta eskola, kirol eta aisiarako lau tona material eramango ditu.

❑ **GAZTE BATEN GORPUA AURKITU ZUTEN** atzo goizean Bilboko errekan, Areatza inguruan. Ertzaintzaren arabera, gorpua guztiz itxuragalduta zegoen, eta uretan hainbat egun zeramatzala ondorioztatu zuten. Basurtuko ospitaleko gorputegira eraman zuten eta desagertutako pertsonen buruzko salaketak aztertzen hasi. Nortasun agirik ez zezan eta nor den ez dakite.

❑ **BI HILABETeko HAURRARI** biberioan kokaina eta alkohola eman zion emakumearentzat zortzi urteko kartzela zigorra eskatu zuen fiskalak atzo Bartzelonako Entzutegian egindako epaiketan. Ama alkoholikoa dela kontuan izanda, fiskalak zortzitik hirura jaitsi zuen eskaria.

LERRO GUTXITAN

Lurrikara Mexikon

Ritcher eskalan 7,5 gradu izan zituen lurrikara izan zen atzo Mexikon. Cihuatlan herrian, Jalisco estatuaren hegoaldean izan zuen epizentroa, baina hiriburuan ere sentitu zuten. «Nahiko kalte handia» eragin zuela aipatu zuten Babes Zibileko iturriek. Lehen informazioen arabera, gutxienik berrogei lagun hil ziren eta 100etik gora zauritu.

ONCE

ASTELEHENA

33.262

ASTEARTEA

ASTEAZKENA

OSTEGUNA

OSTIRALA

KUPOTZARRA